

امام خامنه‌ای با اشاره به حرکت شروانه اخیر رژیم غاصب صهیونی

باید قدرت، ابتکار و اراده ملت را به رژیم صهیونی بفهمانیم

رهبر معظم انقلاب اسلامی با اشاره به اهمیت زیربنایی امنیت در همه امور جامعه و ابعاد مختلف زندگی مردم، تأکید کردند: فقط یک ایران قوی می‌تواند امنیت و پیشرفت کشور و ملت را تأمین و تضمین کند؛ بنابراین ایران باید روز به‌روز در همه ابعاد اقتصادی–علمی–سیاسی–دفاعی و مدیریتی قوی‌تر شود.

در امنیت باشید.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، قدرت ملی را تنها راه امن بودن ایران خواندند و افزودند: برای ایمن‌سازی کشور و جامعه و پیشرفت ایران باید از همه لحاظ اقتصادی، علمی، دفاعی، سیاسی و مدیریتی و دیگر ابعاد قوی باشیم و هر روز قوی‌تر شویم.

ایشان، مصیبت اشغال ایران در دو جنگ جهانی اول و دوم را با وجود اعلام بیطرفی کشور، ناشی از سوء سیاست‌های زمامداران نالایق یا خائن و وابسته دانستند و افزودند: آنها با روی‌گردانی از ابزارهای واقعی قدرت، ملت و کشور را به حقارت ضعف و ناتوانی در تأمین امنیت خود کشاندند.

رهبر انقلاب در تبیین نکته‌ای مهم در باب امنیت، به ضرورت امنیت روانی مردم پرداختند و گفتند: کسانی‌که مردم را از جمله در فضای مجازی با برخی مطالب، شایعات یا تحلیل‌ها و تفسیرهای غلط دچار تشویق و اضطراب و ترس و تردید می‌کنند، در تعبیر قرآنی «مرجفون» نامیده می‌شوند که پروردگار به پیامبر دستور می‌دهد اگر از این کار دست برنداشتنند، آنها را مجازات کن.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای اینگونه افراد را دچار تحلیل‌های غلط یا غرض‌ورزی خواندند و خطاب به کسانی که با فضای مجازی ارتباط دارند، تأکید کردند: هرچیزی را که به ذهن انسان می‌رسد نباید در فضای مجازی منتشر کرد؛ بلکه باید اثر آن را بر روحیه و احساسات و فکر مردم در نظر گرفت.

ایشان با اشاره به تکرار مکرر موضوع فضای مجازی در هفته‌ها و روزهای اخیر، گفتند: کسانی‌که می‌خواهند درباره فضای مجازی تصمیم‌سازی یا تصمیم‌گیری کنند، باید توجه داشته باشند که یک خبر یا مطلب غلط چگونه مردم را دچار ترس و تردید می‌کند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای افزودند: مسئولان کشور همانگونه که درباره امنیت «مرزها و کوچه و خیابان

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، ۶آبان در دیدار هزاران نفر از خانواده‌های معزز شهیدان امنیت، این شهیدان را جزو برترین شهدای راه حق خواندند.

ایشان با اشاره به اقدامات مستمر رژیم خبیث صهیونیستی در ارتکاب وحشیانه‌ترین جنایات جنگی در غزه و لبنان، تشکیل یک «اتلاف جهانی» علیه این رژیم پلید را خواستار شدند و با اشاره به حرکت شروانه دو شب پیش رژیم صهیونیستی، افزودند: در خصوص این غلطی که کردند، خودشان با اهداف خاص بزرگ‌نمایی می‌کنند اما کوچک‌انگاری آن و اینکه بگویم چیزی نبوده و اهمیتی نداشت هم غلط است. رهبر انقلاب با تأکید بر ضرورت به هم خوردن محاسبات غلط رژیم صهیونیستی درباره ایران، گفتند:

آنها درباره ایران دچار خطای محاسباتی هستند، چرا که ایران و جوانان و ملت ایران را نمی‌شناسند و هنوز نتوانسته‌اند قدرت، توانایی، ابتکار و ارده ملت ایران را درست بفهمند که ما باید این را به آنها بفهمانیم.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای تأکید کردند: البته کیفیت کار را باید مسئولان ما به درستی تشخیص و آنچه به صلاح این کشور و ملت است انجام دهند تا آنها بفهمند ملت ایران کیست و جوانان آن چگونه‌اند؟ رهبر انقلاب اسلامی گفتند: این فکر، انگیزه، آمادگی و رشادتی که در ملت ایران وجود دارد، باید حفظ شود چرا که خود این عناصر، امنیت‌ساز هستند.

قائم‌مقام مدیر حوزه علمیه در امور استان‌ها، تبیین همه جنبه‌ها و ابعاد شخصیت میرزای نائینی رحمته‌الله علیه را مهم دانست و گفت: باید علامه میرزای نائینی را آن‌گونه که بوده، معرفی کرد. نشست‌های متعددی نیز برای تبیین این کار با افراد و گروه‌های مخالف داشتیم.

به گزارش خبرگزاری حوزه از اصفهان، حجت‌الاسلام والمسلمین فرخ‌فال، ۵ آبان در نشست هم‌اندیشی برگزاری کنگره بین‌المللی میرزای نائینی رحمته‌الله علیه برای سال ۱۴۰۳ و مصادف با یکصدمین سالگرد هجرت این عالم فرزانه، با اشاره به بهره‌گیری از مشاوره اساتید برجسته حوزه برای برگزاری این کنگره، اظهار کرد: امیدوار هستیم، در پایان سال جاری و در نهایت در اردیبهشت سال آتی، این برنامه برگزار شود. بر همین اساس شورای علمی کنگره تشکیل شده و آیت‌الله استادی و برخی دیگر از علما و فضلا، عضو شورا هستند و چندین کمیته ذیل این کنگره تعریف شده است.

وی افزود: این کمیته‌ها با حضور شخصیت‌های برجسته حوزه علمیه قم شکل گرفت و پس از آن، فراخوان مقاله داده شد و نزدیک به ۲۰۰ مقاله به کمیته‌ها رسید.

حجت‌الاسلام والمسلمین فرخ‌فال، با بیان دغدغه‌هایی که در خصوص نحوه ارائه آرای سیاسی میرزای نائینی در کنگره وجود داشت، گفت: در عراق برخی از علما در مورد کمیته سیاسی تردید داشتند؛ درحالی‌که آیت‌الله‌العظمی سیستانی تأکید کردند که بیشتر مباحث آیت‌الله نائینی، در خصوص امور سیاسی است.

حجت‌الاسلام والمسلمین فرخ‌فال

لزوم شناساندن علمای بزرگ به عنوان اسوه و الگوی جامعه

وی اضافه کرد: نشست‌های متعددی را در مورد کنگره داشتیم و جلسه مشابهی نیز با مدیریت حوزه علمیه خراسان برگزار شد.

قائم‌مقام مدیر حوزه علمیه در امور استان‌ها عنوان کرد: یکی از دغدغه‌هایی که وجود دارد، این است که برخی از کنگره‌ها نتیجه معکوس داشته است؛ لذا در این‌باره کنترل و بازبینی مباحث سیاسی پیشنهاد شد و حدود ۳۰ مقاله که حاوی آرای سیاسی این شخصیت

است، ضمن بررسی در کمیته سیاسی کنگره، مورد تأیید قرار گرفت.

حجت‌الاسلام والمسلمین فرخ‌فال، با تأکید بر رعایت همه جوانب در ارائه آرای سیاسی میرزا در ضمن کنگره، تصریح کرد: با اطمینان اظهار می‌کنیم که مقالات سیاسی به‌گونه‌ای خواهد بود که عظمت مرحوم نائینی را تضییع نمی‌کند و عظمت بزرگانی همانند شیخ فضل‌الله نوری رحمته‌الله علیه را تأیید می‌کند.

وی هم‌چنین از برگزاری کنگره در نقاط و شهرهای مختلف ایران و عراق خبر داد و افزود: این کنگره در نجف اشرف، کربلا، مشهد و قم برگزار می‌شود و در اصفهان نیز، در صورت تأیید مجموعه حوزه، کنگره برگزار خواهد شد.

قائم‌مقام مدیر حوزه علمیه در امور استان‌ها تبیین همه جنبه‌ها و ابعاد شخصیت میرزای نائینی رحمته‌الله علیه را مهم دانست و گفت: باید علامه میرزای نائینی را آن‌گونه که بوده، معرفی کرد. نشست‌های متعددی نیز برای تبیین این کار با افراد و گروه‌های مخالف داشتیم.

حجت‌الاسلام والمسلمین فرخ‌فال، به لزوم توجه به نگاه مبتیایی میرزای نائینی به جامعه اشاره کرد و افزود: چهره‌ای

جان‌نشین مدیر حوزه علمیه اصفهان اضافه کرد: در بین محورهای کنگره، معنویت شخصیت میرزا، باید به‌عنوان یک محور اساسی مورد توجه قرار گیرد و معنویت و صفای باطن ایشان، در مقالات و در زندگی‌نامه این عالم بیشتر مورد توجه قرار گیرد.

که از بعد علمی دارای علم خاص و تخصصی است و اگر تناقضاتی که برخی می‌خواهند ایجاد کنند جواب داده شود، نکات برجسته شخصیت میرزای نائینی رحمته‌الله علیه وارد زندگی مردم می‌شود.

وی راهکارهای ورود به زوایای شخصیت و زندگی میرزای نائینی را نیاز به کار فراوان دانست و گفت: نسل جوان به دنبال حقیقت است و شاه‌بیت کار ما در آن است که بتوانیم، شخصیت‌های برجسته را به‌صورت جامع ارائه کنیم؛ بنابراین عناصر متخصص این کار لازم است که این مسائل را به کف جامعه آورده و تبیین کنند. لزوم در دسترس بودن نتایج کنگره برای جامعه و بروز اجتماعی آن

حجت‌الاسلام والمسلمین عبدالامیرخطاط نیز در نشست، ضمن اشاره به اهمیت و برجستگی شخصیت این عالم، اظهار کرد: در انتقال آرای سیاسی میرزای نائینی، باید دقت شود تا دچار تحریف نگردد.

وی گفت: با توجه به درایت برگزارکنندگان این کنگره، مشخص است که در این خصوص توجه و عنایت شده است.

امام خامنه‌ای در دیدار دست‌اندرکاران

کنگره ملی بزرگداشت ۹ هزار و ۸۰۰ شهید استان کرمانشاه

در کارهای فرهنگی و هنری میزان تأثیرگذاری بر جوانان مهم است

متن بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار دست‌اندرکاران برگزاری کنگره ملی بزرگداشت ۹ هزار و ۸۰۰ شهید استان کرمانشاه که در تاریخ ۱۵ مهر ۱۴۰۳ برگزار شده بود، در محل برگزاری همایش در کرمانشاه منتشر شد.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در این دیدار، کرمانشاه را محل اجتماع و همزیستی نجیبانه اقوام و مذاهب گوناگون و مردم آن را مرزداران صادق و صمیمی ایران خواندند و با تجلیل از آیت‌الله اشرفی اصفهانی رحمته‌الله علیه، امام جمعه شهید کرمانشاه، گفتند: مردم و جوانان کرمانشاه به‌تعبیر رایج خودشان واقعاً پهلوان و آماده دفاع و سینه سپر کردن برای کشور هستند و این ویژگی خود را در مقاطع مختلف از جمله در دفاع مقدس و ایستادگی مقابل تجاوز دشمن بعثی و همچنین قبل از آن در مقابله به‌هنگام با تجربه‌طلبان خائن نشان داده‌اند.

ایشان با طرح این سؤال که وظیفه امروز ما در قبال میراث و یاد شهیدان و فداکاری و جانبازی آنان چیست، گفتند: نیاز امروز کشور به روح پیام و نحوه زیست مؤمنانه آن جوانان مخلص، کمتر از زمان جنگ نیست؛ چراکه جنگ آن روز، جنگی سخت‌افزاری و نمایان بود؛ اما جنگ امروز جنگ ترکیبی است.

رهبر انقلاب اسلامی با اشاره به پیچیده شدن توطئه‌های دشمن که ترکیبی از جنبه‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری برای ضربه زدن به ایران است، افزودند: آنها امروز برای مقابله با جمهوری اسلامی، هم از سلاح آتشین و هم از عملیات روانی و سلاح فرهنگ استفاده می‌کنند؛ البته امروز بی‌تردید صد برابر از زمان جنگ تحمیلی قوی‌تر شده‌ایم و توانایی‌های کشور قابل مقایسه با آن زمان نیست؛ اما صرف حضور در میدان نظامی و پیشرفت‌های خوب در این زمینه کافی نیست؛ بلکه باید بر روی دل‌ها و فکرها و زبان‌ها و جهت‌گیری‌ها نیز، کار مؤثر انجام داد.

ایشان با اشاره به پیشرانی جوانان برای دفاع از کشور در دوران جنگ تحمیلی، عنصر اصلی در مقابله با بدخواهان امروز را نیز جوانان دانستند و گفتند: جوان امروز باید با ارزش و اهمیت کار شهیدان و ویژگی‌های برجسته و ممتاز آنان همچون: اخلاص، گذشت، فداکاری و رفتار اسلامی و متشروعانه‌رزمندگان ما در مقایسه با نظامیان بی‌قید و بازگرت دیگر کشورها به‌صورت عمیق آشنا شود.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، اثرسنجی تولیدات فرهنگی و هنری را ضروری دانستند و تأکید کردند: روح حاکم بر همه فعالیت‌ها، باید اثرگذاری و خروجی داشتن به‌خصوص در نسل جوان باشد و باید بررسی کنید و ببینید که خروجی کار شما تا چه حد بر روی جوانان اثرگذار بوده است.

مرکز پژوهشی دانش بازی‌های رایانه‌ای تأسیس می‌شود

شورای اعطای مجوزها و امتیازهای علمی حوزه‌های علمیه، موافقت اصولی خود را با تأسیس مرکز پژوهشی دانش بازی‌های رایانه‌ای اعلام کرد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، شورای اعطای مجوزها و امتیازهای علمی با توجه به مصوبه کمیسیون واحدهای پژوهشی، موافقت اصولی خود را با تأسیس مرکز پژوهشی دانش بازی‌های رایانه‌ای اعلام کرد.

گفتنی است، این این مرکز پژوهشی از دو گروه علمی «مسائل تربیتی بازی‌های رایانه‌ای» و «مسائل فقهی بازی‌های رایانه‌ای» تشکیل شده و مأموریت آن، «انجام فعالیت‌های پژوهشی در مسیر دستیابی به نظریه اسلامی بازی‌های رایانه‌ای و الهام‌بخشی در ارائه و پیاده‌سازی الگوی برتر تولید، ترویج و پیشرفت بازی‌های رایانه‌ای» اعلام شده است.

جان‌نشین مدیر حوزه علمیه اصفهان اضافه کرد: در بین محورهای کنگره، معنویت شخصیت میرزا، باید به‌عنوان یک محور اساسی مورد توجه قرار گیرد و معنویت و صفای باطن ایشان، در مقالات و در زندگی‌نامه این عالم بیشتر مورد توجه قرار گیرد.

حجت‌الاسلام والمسلمین خطاط، با تأکید بر لزوم در دسترس بودن نتایج کنگره برای جامعه و بروز اجتماعی آن، تصریح کرد: نکته دیگری که باید مورد توجه باشد، این است که کارهای علمی باید در بدنه جامعه وارد شود و به‌عنوان مثال باید تبدیل به کتاب، داستان، نمایش شده و حتی در قالب نمایشگاه به مردم ارائه شود.

وی خاطرنشان کرد: متأسفانه از ابزار هنر در این زمینه‌ها کمتر استفاده می‌شود؛ درحالی‌که اگر بخواهیم، این مسائل وارد جامعه شود، باید این کار خصوصاً در مورد انتقال آن به نسل جوان مورد اهتمام قرار گیرد.

جان‌نشین مدیر حوزه علمیه اصفهان درباره برگزاری این کنگره در اصفهان، از این پیشنهاد استقبال و اظهار کرد: باید زودتر بیان می‌شد تا مراسمی در خور شخصیت ایشان برگزار می‌شد.

حجت‌الاسلام والمسلمین خطاط افزود: با توجه به اینکه زادگاه علامه میرزای نائینی در استان اصفهان بوده و در حوزه علمیه اصفهان تحصیلات علمی داشته‌اند، این توقع وجود دارد که معاونت پژوهش، مقدمات برگزاری همایشی متناسب با برنامه‌ریزی نمایش و سزاوار است، نهادهای رسمی نیز در جریان قرار بگیرند.

علم حقیقی راهی به سوی طهارت و فرشتگی

این مرجع تقلید تصریح کردند: نه‌تنها فقط دستورات دینی را برای رفتن به بهشت یا نرفتن به جهنم انجام دهیم؛ بلکه برای رسیدن به مقامی است که فرشته شویم و پاک گردیم.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی بنیاد علوم و حیانی اسراء، جلسه هفتگی درس اخلاق حضرت آیت‌الله جوادی آملی، ۲ آبان در مسجد اعظم قم به‌صورت حضوری و با حضور اقشار مختلف مردم برگزار شد. در این جلسه، معظم‌له به ادامه شرح حکمت ۱۴۷ نهج‌البلاغه پرداختند و بیان کردند: مولا امیرالمؤمنین علیه السلام در این حکمت می‌فرماید: «یا کمیل بن زیاد! إن هذه القلوب أوعیة فخبیرها أوعاها، فاحفظ عني ما أقول لك، الناس ثلاثة: فعالم رباني ومتعلم علی سبیل نجاةٍ و همج رعاع؛ علم، نه‌تنها جایی را تنگ نمی‌کند؛ بلکه قلب و وجود انسان را برای درک بیشتر گسترده می‌سازد.

ایشان اظهار کردند: علم حقیقی، قلب را مشروح‌تر و وسیع‌تر می‌کند و لذا هیچ عالمی یا عالم دیگر درگیر نیست؛ همان‌طور که هیچ قلبی با قلب دیگری درگیر نیست. این امر، اولین نشانه آب زندگانی است. اینکه فرموده‌اند: ما آمده‌ایم به شما آب حیات بدهیم، آب زندگانی یعنی علمی که به ما حیات می‌بخشد.

این مرجع تقلید، با بیان اینکه حقیقت علم، شرح صدر به همراه دارد، تصریح کردند: هر جا کم ظرفیتی مشاهده شود، به این دلیل است که حقیقت علم نیست یا قلب انسان بیمار است. علم حقیقی نباید با جهل آمیخته شود؛ زیرا در این صورت، هم جای علم را تنگ می‌کند، هم انسان کم‌ظرفیت می‌شود: «رب عالم قد قلته جهله وعلمه معه لا ینفعه».

معظم‌له با بیان اینکه قلب وسیع، آسیب‌پذیر نیست، اظهار کردند: اگر قلب انسان سالم باشد، گنجایش بیشتری برای دریافت علم دارد و هیچ‌گاه جای کسی را تنگ نمی‌کند؛ اما اگر علم با جهل آمیخته شود یا قلب بیمار باشد، به فساد کشیده می‌شود.

ایشان با بیان اینکه دل انسان می‌تواند او را فرشته کند، تأکید کردند: باید تلاش کنیم، «عالم ربانی» شویم. انمه اظهار علیه السلام، هم علمشان خالص محض است، هم قلبشان خالص محض! این دین می‌خواهد که ما شاگرد آنها باشیم؛ یعنی نه‌تنها فقط دستورات دینی را برای بهشت رفتن با نرفتن به جهنم انجام دهیم؛ بلکه به مقامی برسیم که فرشته شویم و پاک گردیم. همان‌طور که خداوند درباره اهل بیت علیهم السلام می‌فرماید: من اراده کرده‌ام که شما مطهر باشید: «إنما یرید الله لیزهب عنکم الرجس أهل البیت و یطهرکم تطهیرا»؛ نهایت طهارت در اهل‌بیت عصمت و طهارت علیهم السلام هست؛ هر چند مردم عادی به آن مقام والا نمی‌رسند؛ لذا پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم می‌فرماید: مسجد، برای این نیست که جهنم نرود و بهشت برود؛ بلکه برای این است که پاک بشوید: «فیه رجال یحبون أن یظهوروا والله یحب المظهرین»؛ اگر کسی گفت: من می‌خواهم پاک بشوم؛ یعنی سلسله پیشوایانی دارم که مطهر هستند و من شاگرد آنها هستم و اراده کرده‌ام که من نیز مطهر شوم.

حضرت آیت‌الله جوادی آملی در ادامه، به ذکر خاطره‌ای از دوران دفاع مقدس پرداختند و اظهار کردند: ما عزیزانی داشتیم که در زمستان سرد کردستان، برای حفظ سنگ‌های خود، آفت‌د مقاوم کردند و ماندند تا از سرما یخ زدند و به این شکل به شهادت رسیدند! وقتی پیکر اینها را آوردند در مسجد اعظم قم، ما معمولاً در مجلس ترحیم، قرآن و فاتحه می‌خوانیم و تا آخر فرصت نشستیم نیست؛ اما آن شب تا آخر مجلس نشستم و گریه کردم؛ نه برای ثواب؛ بلکه گریه خجالت! این جوانی که این‌گونه برای دفاع از دین و وطن به شهادت می‌رسد، اینها عالم ربانی نیستند؟! پس می‌شود کسی در حوزه نباشد؛ ولی عالم ربانی باشد. اینها هستند که فرشته‌ها به سراغ آنها می‌آیند و سلام عرض می‌کنند. ایشان در پایان گفتند: مسجد، حوزه و دانشگاه برای این است که انسان طاهر و عالم ربانی شود؛ طیب و طاهر شود و این خیلی بالاتر از عدالت است.

مرکز پژوهشی تاریخ و احیای تراث شیعه تأسیس می‌شود

شورای اعطای مجوزها و امتیازهای علمی حوزه‌های علمیه، با توجه به رأی کمیسیون واحدهای پژوهشی، موافقت اصولی خود را با تأسیس مرکز پژوهشی تاریخ و احیای تراث شیعه اعلام کرد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، شورای اعطای مجوزها و امتیازهای علمی حوزه‌های علمیه، با توجه به رأی کمیسیون واحدهای پژوهشی، موافقت اصولی خود را با تأسیس مرکز پژوهشی تاریخ و احیای تراث شیعه اعلام کرد.

گفتنی است که این پژوهشکده، دارای سه گروه پژوهشی: احیای آثار، بررسی شبهات تاریخی و تاریخ اهل‌بیت علیهم السلام بوده و مأموریت آن طبق اساسنامه، «تحقیق و پژوهش در حوزه تاریخ اهل‌بیت علیهم السلام به‌نحو شبهه‌محور و پاسخ به شبهات و همچنین شناسایی میراث مکتوب گذشته شیعه و تصنیفات اصحاب ائمه علیهم السلام» اعلام شده است.

در رهبری و هدایت این جنبش وقفه جدی ایجاد کند؛ اما بحمدالله، شجره طیبه مقاومت از حیات و رشد باز نمی‌ایستد و خون شهدا تداوم‌بخش این حرکت و نهضت خواهد بود. امروز می‌بینیم که حزب‌الله مستحکم‌تر و مقاوم‌تر از قبل است و قدرتمندانه‌تر اهداف خود را دنبال و ضرباتی سخت بر پیکر اشغالگران وارد می‌کند.

• دکتر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی

این شهید گران قدر، همچون شهید بزرگوار حجت‌الاسلام والمسلمین آقای سیدحسن نصرالله، نماد وحدت و مبارزه و دفاع از حریم مقدس اسلام و حمایت از غزه و فلسطین و لبنان بود که ثابت‌قدم در نبرد با متجاوزان ایستاد و جان خود را فدای آرمان خویش کرد.

رژیم غاصب و درنده‌خوی صهیونیستی که عاجز و درمانده از رویارویی با رزمندگان و مجاهدان و ناتوان از خدشه به سازمان مستحکم جبهه مقاومت قرار گرفته است، جنایت‌کارانه به کشتار جمعی مردم بی‌دفاع در لبنان و غزه روی آورده و این‌بار در جنباتی زدبانه، با بمباران لبنان عزیز، این چهره جاویدان مقاومت را به شهادت رسانید.

شهادت، رسم و سیره دیرین مجاهدان راه خداست و بدون شک نصرت و ظفر الهی تحقق خواهد یافت.

• جامعةالمصطفی‌العالمیه

این مجاهد خستگی‌ناپذیر، سالیان متمادی از عمر شریف خود را در راه سربلندی و عزت ملت‌های مظلوم لبنان و فلسطین و پیشبرد مقاومت اسلامی مصروف داشت و پاداش سال‌ها مجاهدت خود را با فیض شهادت و پیوستن به یاران شهیدش از جمله شهید والامقام، علامه سیدحسن نصرالله، دریافت نمود.

جامعةالمصطفی‌العالمیه، با عرض تبریک و تسلیت شهادت این مجاهد بزرگوار و عالم نستوه به محضر حضرت ولی‌عصر علیه السلام، مقام معظم رهبری(مدظله العالی)، ملت قهرمان لبنان، هم‌زمان و خانواده معزز این شهید، اعلام می‌نماید راه مقاومت اسلامی در برابر رژیم تروریست و شرور صهیونیستی با این حوادث متوقف نخواهد شد و تا زمان نابودی کامل این رژیم جنایت‌کار و آفاترآید ادامه خواهد یافت.

یادآوری می‌شود، محمد عبدالسلام سخنگوی انصارالله یمن، جنبش جهاد اسلامی در فلسطین، حجت‌الاسلام والمسلمین سیدعمار حکیم رئیس ائتلاف نیروهای ملی عراق، شیخ علی الخلیب نایب‌رئیس مجلس اعلاای اسلامی شیعیان لبنان، حزب‌الله لبنان، هیئت علمای بیروت، حزب جبهه عمل اسلامی لبنان و جنبش مقاومت اسلامی حماس، با صدور بیانیه‌هایی شهادت حجت‌الاسلام والمسلمین سیدهاشم صفی‌الدین را تسلیت و تبریک گفتند.

وی بیان کرد: در سال تحصیلی جاری پس از بررسی پرونده متقاضیان تغییر شیوه تحصیلی، ۹۹ طلبه سطح دو شیوه تحصیلی خود را به‌صورت غیرحضوری ادامه خواهند داد.

حجت‌الاسلام صانعی در پایان با بیان برخی دیگر از آمارهای طلاب مرکز، اظهارکرد: در حال حاضر۸۳۱ طلبه سطح دو و ۱۴۶۷ طلبه سطح سه در مرکز آموزش‌های غیرحضوری مشغول به تحصیل هستند. هم‌چنین ۳۶۸۰ طلبه حضوری، متقاضی مهمانی بوده‌اند که (با توجه به ظرفیت مرکز) در این نیم‌سال با درخواست ۱۴۵۶ طلبه برای تحصیل در این مرکز به‌صورت مهمان موافقت شده است.

در پیام تسلیت امام خامنه ای، جامعه مدرسین و علما در پی شهادت سیدهاشم صفی‌الدین علیه السلام تصریح کردید

حزب‌الله قوی‌ترین و مستحکم‌ترین سپر در برابر طمع‌ورزی رژیم صهیونی

مجاهد نستوه، حجت‌الاسلام والمسلمین سیدهاشم صفی‌الدین، رئیس شورای اجرایی حزب‌الله لبنان و شهید عظیم در راه قدس، به‌همراهی جمعی از بهترین برادران مجاهدش در حمله جنایت‌کارانه رژیم صهیونیستی به لقاءالله پیوست.

امام خامنه‌ای رهبر انقلاب اسلامی، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، آیات؛ آملی لاریجانی رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام، آیت‌الله اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه، سران قوا و جامعه المصطفی‌العالمیه در پیام‌هایی، شهادت حجت‌الاسلام والمسلمین سیدهاشم صفی‌الدین رئیس شورای اجرایی حزب‌الله را تسلیت گفتند.

• امام خامنه‌ای

بسم‌الله الرحمن الرحیم

جوانان عزیز جبهه مقاومت

سید مجاهد رشید و فداکار، جناب سیدهاشم صفی‌الدین علیه السلام به صف شهیدان مقاومت پیوست و ستاره‌درخشان دیگری، آسمان جهاد در راه قدس شریف را مزین کرد. او از برجسته‌ترین شخصیت‌های بزرگ حزب‌الله و یار و همراه همیشگی جناب سیدحسن نصرالله بود. حزب‌الله با تدبیر و شجاعت رهبرانی چون او بود که باز هم توانست، لبنان را از خطر تجزیه و فروپاشی مصون دارد و تهدید رژیم غاصب را که ارتش شقی و ظالم آن، گاه تا بیروت را لگدمال می‌کرد، خنثی سازد.

شهادت سیدهاشم صفی‌الدین و همراهان فداکار و مخلص‌شان برای لبنان، مایه سرافرازی و سربلندی است و برای حزب‌الله قهرمان، خون این شهیدان، مایه اقتدار و عزت است.

به‌حول و قوه الهی ضربات جبهه مقاومت بر جنایت‌کاران صهیونیست با شدت ادامه خواهد یافت و رژیم پلید صهیونی در تقاص این خون‌ها، در آتش خشم حزب‌الله خواهد سوخت. ان‌شاءالله

شهادت سیدهاشم صفی‌الدین و همراهان فداکار و مخلص‌شان برای لبنان، مایه سرافرازی و سربلندی است و برای حزب‌الله قهرمان، خون این شهیدان، مایه اقتدار و عزت است. به‌حول و قوه الهی ضربات جبهه مقاومت بر جنایت‌کاران صهیونیست با شدت ادامه خواهد یافت و رژیم پلید صهیونی در تقاص این خون‌ها، در آتش خشم حزب‌الله خواهد سوخت. ان‌شاءالله

• آیت‌الله اعرافی، مدیر حوزه‌های علمیه

با کمال تأسف و اندوه، بار دیگر خیر شهادت یکی دیگر از پرچمداران جبهه حق علیه باطل و کارزار مقاومت جناب حجت‌الاسلام والمسلمین آقای سیدهاشم صفی‌الدین، معاون اجرایی دلآور حزب‌الله، مجاهد حکیم و شجاع، دل‌های ما را به درد آورد. او نه‌تنها یک رهبر بزرگ بلکه نماد حکمت، صبر، مقاومت، ایستادگی و فداکاری برای حزب‌الله قهرمان و همه جبهه مقاومت بود.

سیدهاشم صفی‌الدین که عمر و جوانی خود را وقف اسلام کرده بود، با قدرت مدیریتی، خطبه‌های آتشین و متقن خود، همواره در برابر رژیم صهیونیستی ایستاد و به ما آموخت که چگونه در گمنامی می‌توان با ایمان و اراده و درایت و اخلاص در برابر چالش‌ها ایستادگی

گزارشی از مرکز آموزش‌های غیرحضوری حوزه علمیه خواهران

مرجع رسمی اخبار و اطلاعیه‌های این مرکز، پایگاه اطلاع‌رسانی و کانال اینای اطلاع‌رسانی است.

حجت‌الاسلام صانعی ادامه داد: این مرکز در مقطع سطح دو، از ابتدا پذیرش طلبه ندارد؛ بلکه همه طلاب مدارس علمیه وابسته به مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه

خواهران، ابتدا در مدارس حضوری مقطع سطح دو پذیرفته می‌شوند و پس از گذراندن ۷۶ واحد آموزشی به صورت حضوری، با شرایطی می‌توانند تحصیل سطح دو بخورند و در این مرکز به صورت غیرحضوری ادامه دهند.

سردار اسکندر مؤمنی وزیر کشور و هیئت همراه، ۳ آبان با سفر به شهر مقدس قم با آیات عظام؛ نوری همدانی، مکارم شیرازی، سبحانی، جوادی آملی و آیات؛ سعیدی تولیت حرم مطهر بانوی کرامت ^{علیها السلام} و حسینی بوشهری رئیس جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، به‌صورت جداگانه دیدار و گفت‌وگو کرد. ایشان در این دیدارها، بر ضرورت توجه به بهبود وضع اقتصادی و معیشتی، رسیدگی به موضوع مسکن و درمان مردم و همچنین دقت مسئولان به خوراک فکری مردم تأکید کردند.

• امروز اولویت اول رسیدگی به وضعیت اقتصادی و معیشتی مردم است

به گزارش خبرگزاری حوزه، حضرت آیت‌الله نوری همدانی در این دیدار با تأکید بر رسیدگی به وضعیت معیشت مردم، تصریح کردند: امروز اولویت اول رسیدگی به وضعیت اقتصادی و معیشتی مردم است؛ چراکه مردم بسیاری از این نظر در مشکل هستند.

معظم‌له با تأکید بر بهره‌مندی از دستورات حضرت امیر مؤمنان علی ^{علیه السلام} در نهج‌البلاغه مبنی بر اهمیت دادن به مردم، افزودند: یکی از بهترین عبادات خدمت به مردم است؛ لذا باید به تکریم مردم توجه داشت و مردم ادارات را‌خانه خود بدانند.

این مرجع تقلید با تشکر از زحمات و خدمات استاندار پیشین قم، برای موفقیت استاندار جدید دعا کردند و خواستار توجه بیشتری به قم با توجه جایگاه این شهر و حضور و رفت و آمد مردم از کل کشور و بعضی از کشورها به این استان شدند.

• گرانی، مسکن و درمان از جمله مسائل مردم است که باید رسیدگی شود

حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی هم در این دیدار گفتند: با سر کار آمدن استاندار و مسئول جدید، مردم باید تغییرات را مشاهده کنند.

ایشان از زحمات استاندار پیشین قم قدردانی و تصریح کردند: انتقاد سازنده، خوب و نیاز است. گرانی، مسکن و موضوع درمان، از جمله مسائل مردم است که باید رسیدگی شود.

این مرجع تقلید همچنین خواستار تعیین تکلیف فرودگاه قم برای تسهیل رفت و آمد زائران داخلی و خارجی به این شهر زیارتی و نیز توجه به مسئله حجاب شدند.

• به بهبود اوضاع معیشت مردم توجه شود

حضرت آیت‌الله سبحانی هم در این دیدار، بر ضرورت توجه به بهبود اوضاع معیشت مردم و پیگیری طرح‌های نیمه‌تمام شهر قم تأکید کردند.

معظم‌له همچنین از زحمات دکتر آقامیری استاندار سابق قدردانی و برای موفقیت استاندار جدید قم دعا کردند.

تأکید مراجع عظام و علما در دیدار وزیر کشور

اولویت اول، رسیدگی به مشکلات اقتصادی، معیشتی، مسکن و درمان مردم

کنفاری بودند که برای جنگ آمده بودند. حضرت فرمود:

الآن حکومت به دست ماست؛ گرچه این اسیر کافر آمده بود تا در جنگ ما را بکشد؛ ولی الآن اسیر ماست و ما باید شکمش را سیر کنیم. مسئولین نیز نسبت به همه مردم ایران با هر عقیده‌ای مسئولیت دارند و باید به مسئولیت خود عمل کنند.

ایشان همچنین به اهمیت استفاده از منابع طبیعی کشور اشاره کرده و افزودند: در حدیثی از امیرالمؤمنین ^{علیه السلام} نقل شده است که «من وجد ماءً وتراباً فافتقر فأبعده الله»؛ اگر کشوری که آب و خاک دارد، نتواند خود را اداره کند و نیازمند دیگران باشد، از رحمت الهی دور است. کشور ما دارای منابع طبیعی و ثروت فراوان است. باید جلوی فساد و حقوق‌های نجومی گرفته شود و با مدیریت صحیح از این منابع به‌درستی بهره‌برداری شود.

• مسئولان به خوراک فکری و منابع خبری دقت کنند

آیت‌الله سعیدی نیز در این دیدار با بیان اینکه خداوند می‌فرماید: در این دنیا غذای حلال بخورید و عمل صالح انجام دهید، اظهار کرد: انسان باید علاوه بر غذای مادی، به خوراک فکری و معنوی خود هم توجه داشته باشد و از منابع درست تغذیه فکری کند.

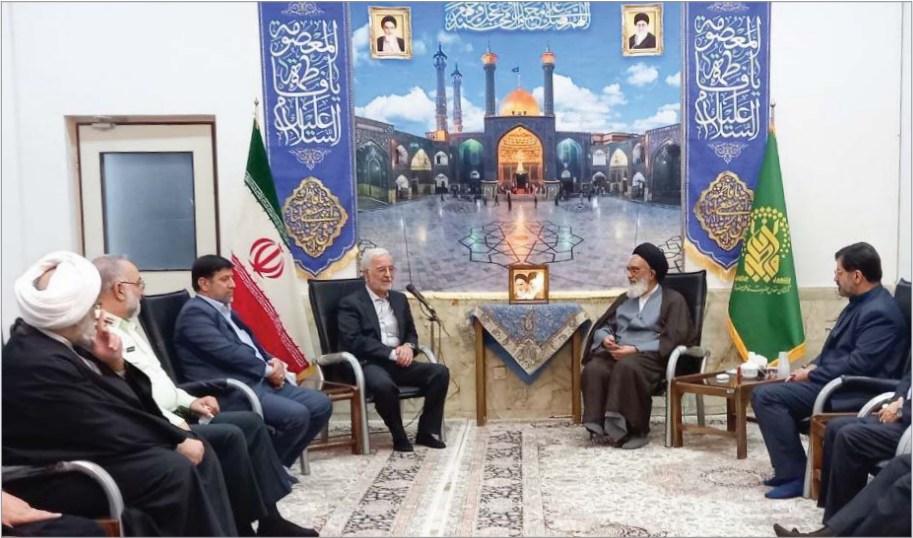
تولیت حرم مطهر بانوی کرامت ^{علیها السلام} با بیان اینکه مسئولان برای اینکه بتوانند، خوب فکر کنند، باید از منابع خبری و فکری درستی برخوردار باشند، گفت: مسئولان باید ضمن اینکه حرف همه جریان‌ها و فکرها را می‌شنوند، وقتی به مرحله عمل رسید، بر اساس بهترین اندیشه‌ها عمل کنند. وی تصریح کرد: گاهی یک حرف را از زبان کسی می‌شنوید که ممکن است، در حزب و جریان شما نباشد؛ ولی خداوند او را واسطه قرار داده تا این حرف و اندیشه را به شما برساند؛ بنابراین نباید از شنیدن حرف دیگران دریغ کرد.

• برای انتخاب استانداران هرچه زودتر تصمیم‌گیری شود

به گزارش روابط عمومی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، آیت‌الله حسینی بوشهری نیز در این دیدار ضمن مهم شمردن انتخاب استانداران، تأکید کرد: انتخاب استاندار برای استان‌های مختلف، با توجه به شرایط و مسائل مهم هر استان، امر مهمی محسوب می‌شود.

رئیس جامعه مدرسین حوزه علمیه قم افزود: نکته‌ای که در این زمینه باید مورد توجه قرار دهد، این است که نسبت به ابقای استانداران سابق، یا جایجایی‌ها از استانی به استان دیگر و یا تعیین استاندار جدید برای برخی استان‌ها، هرچه سریع‌تر تصمیم‌گیری کرده تا وضعیت استان‌ها مشخص و معین شود.

امام جمعه قم ادامه داد: تعیین تکلیف نشدن برخی از استان‌ها، باعث بی‌انگیزگی برخی از مسئولان استانی شده

حوزه علمیه است که با تحولی که ایجاد کرد، سبب قوت نیروی مقاومت و حزب‌الله شد.

دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی در ادامه، با اشاره به اینکه با رویکرد تحولی و حکمت‌بنیان، آثار درسی به‌روز و مسیر برای یادگیری طلاب هموار شود، افزود: باید تلاش کردف تفکر به‌روز شدن در حوزه توسعه یابد.

وی با بیان اینکه در انتخاب اسم کتاب، کوتاه بودن مورد توجه قرار بگیرد، گفت: کتاب قواعد و تمرین‌های کاربردی منطق، روان و به‌صورت مصداقی مباحث را ارائه کرده است. طلبه وقتی این کتاب را می‌خواند، در مقابل مغالطه‌گرانی که ارزش‌های دین را زیر سؤال می‌برند، به اهمیت روان بودن آن پی می‌برد.

حجت الاسلام والمسلمین خسروپناه با اشاره به تدوین کتاب مباحث اجتماعی دین اسلام، افزود: مهمترین بحث این کتاب، بحث فقه‌الاجتماع و فلسفه‌الاجتماع است. این کتاب انسان را به این باور می‌رساند که در اسلام مباحث اجتماعی وجود دارد و فکر می‌کنم جای درس «حکمرانی اسلامی» خالی است.

وی در پایان از تلاش‌های مسئولین مرکز تدوین متون و منابع درسی و مؤسسه انتشارات حوزه که در حال قوی‌تر شدن و موثر واقع شدن در بین سایر مراکز علمی هستند، تقدیر و تشکر کرد و گفت: حوزه امروز با گذشته فرق کرده است و امروز این دو کتابی که رونمایی می‌شود، به‌وسیله دو استاد باتجربه و متخصص نوشته شده که تجربه سال‌ها تدریس و تدوین خود را ظاهر ساختند.

در ادامه مراسم از دو عنوان کتاب «مباحث اجتماعی دین اسلام» و «قواعد و تمرین‌های کاربردی منطق» رونمایی شد.

• اخبار کوتاه ایـران

• تداوم مواضع خصمانه غرب علیه سپاه پاسداران:

سخنگوی سرویس اقدام خارجی اتحادیه اروپا، در تداوم مواضع خصمانه غرب علیه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ادعا کرد:

رایزنی‌ها درباره قرار دادن نام این نهاد رسمی نظامی ایران در فهرست سازمان‌های به‌اصطلاح تروریستی همچنان جریان دارد.

• ایران در حکامیت خود بر جزایر ۳ گانه تردیدی ندارد:

بقائی، سخنگوی وزارت امور خارجه: دوستان ما در منطقه موضوعاتی که موضوع بحث و گفت‌وگو بین ایران و یکی از کشورها بوده، به عرصه عمومی می‌کشاند و با کشورهایی که هیچ جایگاهی با این مسائل ندارند، مطرح می‌کنند. ما قبل و بعد از هر نشست در طول سال با دوستان و کشورهایی که به این موضوع می‌پردازند، در ارتباط هستیم. موضع ایران را بسیار شنیده‌اید و هر بار تکرار شده است. ایران درباره تمامیت سرزمین خودش و حاکمیت بر جزایر سه‌گانه هیچ تردیدی ندارد و اطماعی نخواهد داشت.

• افزایش چشم‌گیر توان دفاعی ایران در حوزه‌های پدافند هوایی و هوایی:

سایت اسرائیلی معاریو مدعی شد: ایران سامانه ضد پهپاد لیزری شکارچی خاموش و همچنین سامانه‌های اس-۴۰۰ و جنگنده‌های سوخو-۳۵ را از روسیه دریافت کرده است. این اقدام می‌تواند دفاعی ایران را به‌ویژه در حوزه‌های پدافند هوایی و هوایی، به‌طور چشم‌گیری افزایش دهد.

• پایان رسمی مقررات بندهای ۳، ۴ و ۶ ضمیمه ب قطعنامه ۲۲۳۱:

دبیرخانه شورای امنیت سازمان ملل با ارسال یادداشتی به کشورهای عضو سازمان ملل متحد، (۲۹ مهر) پایان رسمی مقررات بندهای ۳، ۴ و ۶ ضمیمه ب قطعنامه ۲۲۳۱، شامل آزمایش‌های موشکی، محدودیت صادرات و واردات اقلام موشکی به ایران و همچنین تحریم‌های مربوط به توقیف اموال و ارائه خدمات مالی به افراد و نهادهای ایرانی تحت تحریم شورای امنیت را به اطلاع کشورها رسانده است.

• رزمایش دریایی آیونز ۲۰۲۴: مقابله با چالش‌های امنیتی:

رزمایش مرکب دریایی آیونز ۲۰۲۴ با حضور ایران، روسیه و عمان در روزهای ۲۸ و ۲۹ مهر به‌میزبانی ایران و در منطقه شمال اقیانوس هند برگزار شد. عربستان سعودی، هندوستان، تایلند، پاکستان، قطر و بنگلادش نیز به‌عنوان ناظر در این رزمایش حضور داشتند. در این رژه، یگان‌های شناوری ارتش جمهوری اسلامی ایران و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی شامل: ناوشکن‌های جماران، البرز و ناوهای موشک‌انداز زره، شناور شهید سلیمانی، شناورهای الماس و همچنین شناور مبشر از کشور عمان و شناور مرکزی روسیه حضور داشتند. هدف اصلی این رزمایش، ایجاد هماهنگی کشورها برای مقابله با چالش‌های امنیتی و زیست‌محیطی در این منطقه بود.

• معرفی اولین فرماندار زن در کردستان: نخستین فرماندار زن در استان کردستان، در مراسمی با حضور استاندار و جمعی دیگر از مسئولان در شهرستان دهگلان معرفی شد.

«آرش زرفتن لهونی»، طی حکمی «سودابه ضرغام‌نژاد» را به‌عنوان فرماندار شهرستان دهگلان معرفی کرد.

• میانگین مصرف دارو در ایران ۲ برابر استاندارد جهانی:

مدیرعامل سازمان بیمه سلامت در برنامه صف اول، با بیان اینکه میانگین مصرف دارو در ایران ۲ برابر استاندارد جهانی است، گفت: بیش از هزار دستورالعمل راهنمای بالینی باید به‌روزرسانی شود تا از تجویز بی حساب و کتاب دارو جلوگیری شود.

• تأیید مالکیت ایران بر جزایر سه‌گانه در نقشه اداره‌کل جنگ انگلستان: این نقشه که در سال ۱۸۸۸ از سوی وزیرمختار انگلیس به ناصرالدین شاه تحویل رسمی شده، مالکیت ایران بر جزایر سه‌گانه بوموسی، تنب بزرگ و تنب کوچک را تأیید می‌کند.

این نقشه تا پیش از آن سال‌ها در آرشیو وزارت امور خارجه مفقوده بود و به دنبال انجام پژوهشی تاریخی درباره نام خلیج‌فارس کشف شد.

• توسعه جزایر ۳ گانه ایران در دستور کار قرار گرفت:

سخنگوی کمیسیون امنیت ملی مجلس: مقرر شد مسکنی‌سازی و توسعه جزایر سه‌گانه ایرانی اعم از توسعه اقتصادی و فرهنگی در دستور کار قرار گیرد تا همه مردم ایران بتوانند، از فرصت‌های ارزشمند این سه جزیره ایرانی استفاده کنند.

• کاهش ۴۸ درصدی بارش‌ها در کشور: بر اساس آخرین

آمار از وضعیت سدهای کشور، از ابتدای سال آبی تا یکم آبان‌ماه، میانگین حجم آب موجود در مخازن تنها ۴۴ درصد بوده و میزان بارش‌ها نیز نسبت به‌مدت مشابه سال قبل، ۴۸ درصد کاهش یافته است.

• سود ۳ هزار میلیارد تومانی برخی صنایع در تابستان،

با استفاده از برق سبز: مدیرعامل بورس انرژی، از سود ۳ هزار میلیارد تومانی برخی صنایع در تابستان، بابت استفاده از برق سبز خبر داد. به‌گفته وی، صنایع تابستان امسال، ۱۷۸ هزار کیلووات ساعت برق سبز استفاده کردند.

• ایران دیگر بیش از این توان پذیرش اتباع را ندارد:

اسکندر مؤمنی، وزیر کشور در جمع خبرنگاران گفت: طرح ساماندهی اتباع غیرمجاز آغاز شده؛ ما با کشورهای همسایه مرزواتی داریم؛ اما ایران دیگر بیش از این، توان پذیرش اتباع را ندارد.

• اهداف قانون الزام به ثبت رسمی معاملات اموال غیرممنقول چه بود؟

سخنگوی سازمان ثبت اسناد کشور: در قانون الزام به ثبت رسمی معاملات اموال غیرممنقول، شهرداری‌ها و دهیاری‌ها با ذکر موضوع، پایانکار را صادر می‌کنند. هدف دیگر این قانون، تسهیل در تنظیم اسناد بود. همچنین ایجاد زیرساخت استعمال برخط توسط دستگاه‌هایی که باید نسبت به اموال غیرممنقول پاسخ‌صا در کنند، به‌صورت برخط ممکن خواهد شد.

• رونمایی از پلتفرم ایرانی هوش مصنوعی تا ۶ ماه آینده:

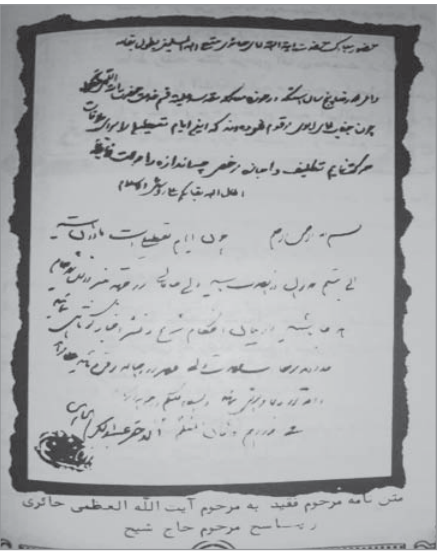
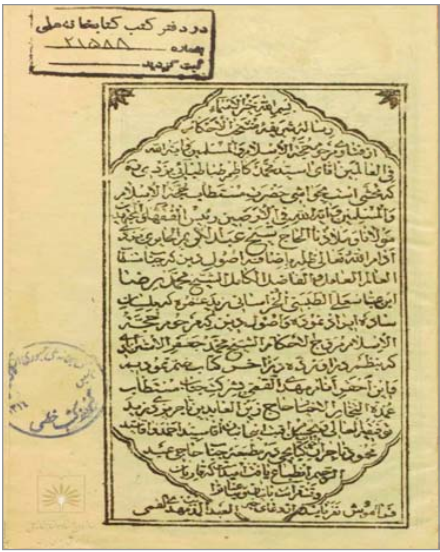
معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان رئیس‌جمهور: نسخه اولیه و آزمایشی پلتفرم(سکو) ایرانی هوش مصنوعی که توسط یکی از دانشگاه‌های کشور در حال طراحی است، تا ۶ ماه آینده رونمایی می‌شود.

• **نیاز گندم یک سال کشور ذخیره شد:** مجری طرح گندم کشور، سیلوهای کشور، گندم مورد نیاز کشور را برای یک سال آینده ذخیره کرده‌اند. خودکفایی ۱۰۵ درصدی تولید گندم تا پایان برنامه هفتم توسعه هدف‌گذاری شده است.

فقاہت توأم با اہتمام بہ تبلیغات دینی و اصول اعتقادی

حجت‌الاسلام والمسلمین محمدجعفر طبسی

در آستانه تشکیل کنگره مرحوم حاج شیخ عبدالکریم حائری رحمۃ اللہ علیہ مؤسس حوزه علمیه قم قرار گرفته‌ایم. این فقیه وارسته و آگاه‌به‌زمان، علاوه بر تربیت شاگردانی مبرز و تقدیم آنها به حوزه نوپای آن روز، به دو امر بسیار عنایت داشت. یکی امر تبلیغ و دیگری اهمیت بخشیدن به اصول دین و پرورش دادن آن در حوزه علمیه.

عملیه را مطرح کردم و ایشان فرمودند: بله درست است و من این رساله را در کتابخانه‌ام دارم.

این حرکت مرحوم حاج شیخ، نمایان‌گر دو موضوع است: اولاً اهتمام ویژه ایشان به امور اعتقادی و ثانیاً اعتماد کامل ایشان به مرحوم آیت‌الله طبسی به‌طوری‌که اجازه دادند، رساله اصول دین ایشان در ابتدای رساله عملیه چاپ شود.

ملاحظه می‌کنیم که اهتمام به امر تبلیغ و نشر معارف حقه اعتقادی و پاسخگویی به شبهات فقهی و کلامی، در سیره مرحوم حاج شیخ عبدالکریم حائری بزدی و شاگرد برجسته ایشان، مرحوم حاج شیخ محمدرضا طبسی وجود داشته است و بی‌تردید شایسته است که حوزه‌های علمیه، امروز نیز از چنین رویکردی تبعیت نمایند.

به‌مراتب بیشتر است؛ هزینه مادی هم دارد، هزینه معنوی هم دارد.» (آیت‌الله خامنه‌ای، ۱۳۹۸/۳/۱۴)
جنایات اخیر آمریکا و سگ هارش رژیم صهیونیستی در به شهادت فرماندهان ارشد مقاومت در کنار کشتار گسترده غیر نظامیان، گرچه به‌معنای واقعی نشان‌دهنده استیصال و درماندگی آنهاست؛ اما تکرار پیوسته این نکته که ما به دنبال گسترش جنگ نیستیم از سوی برخی مسئولان و حتی برخی اظهار نظرها مبنی بر ضرورت سازش و مماشات و دوستی با آمریکا نیز، در افزایش جنایات آمریکا و رژیم صهیونیستی تأثیر نبوده است.
واقیت این است که اسرائیل یک غده سرطانی است که روزبه‌روز وضعیت این غده وخیم‌تر می‌شود و در صورت رها کردن آن، کل جهان اسلام را دربرمی‌گیرد.

چهل‌وپنج سال پیش بنیان‌گذار جمهوری اسلامی حضرت امام فرمودند: اسرائیل موجودی نیست که به او مهلت داده شود؛ اگر به او مهلت بدهید، خطرش بیشتر دامن جهان اسلام را خواهد گرفت. اکنون باید تکلیف جهان اسلام و جریان مقاومت با رژیم صهیونیستی روشن شود. امروز ما در یک جنگ حق علیه باطل قرار داریم و از آن، گریزی نیست. برای برقراری یک صلح پایدار در منطقه، کشورهای اسلامی و به‌خصوص محور مقاومت باید آمادگی چنین جنگی را داشته باشیم.
ملاحظه دولت‌های اسلامی و برخی مسئولان از تشدید درگیری‌ها، آمریکا و رژیم صهیونیستی را جسورتر کرده و به‌همین دلیل، دامنه جنایات‌شان روزبه‌روز افزایش پیدا کرده و گسترده‌تر می‌شود؛

زیرا اسرائیل احساس می‌کند که کشورهای اسلامی به دنبال تشدید درگیری نیستند و با خیال راحت‌تری به جنایات‌های خود ادامه می‌دهد. نباید اجازه داد، این وضعیت بیشتر از این ادامه پیدا کند و باید با صراحت اعلام شود که ما آمادگی گسترش درگیری و جنگ سراسری با آمریکا و رژیم متجاوز صهیونیستی را داریم. بحمدالله قدرت مقاومت قدرت وسیعی است و در حال حاضر قلوب میلیاردها انسان آزاده در سراسر جهان اعم از مسلمان و غیرمسلمان، با جبهه مقاومت است. امروز ابعاد جنایات رژیم صهیونیستی بر همه مردم جهان روشن شده و یک بیداری انسانی را در سراسر جهان را شاهد هستیم؛ بنابراین باید از این فرصت استفاده کرد و با یک آمادگی کامل، به جنگ رژیم صهیونیستی و استکبار به رهبری آمریکا رفت. همین آمادگی برای ورود به یک جنگ پزدامنه است که می‌تواند، دشمن را به عقب‌نشینی وادارد؛ چون آن‌ها به‌هیچ‌وجه آماده پذیرش یک جنگ تمام‌عیار نیستند.

موجود است و در کتاب نگرشی کوتاه بر زندگی حاج شیخ محمدرضا طبسی منتشر شده است.

• **اهتمام حاج شیخ عبدالکریم به اصول اعتقادی**

شخصاً از مرحوم والد شنیدم که فرمود: زمانی که قم بودم، رساله‌ای در اصول دین نوشتم و آن را به استادم حاج شیخ عبدالکریم حائری رحمۃ اللہ علیہ تقدیم نمودم. ایشان پس از مطالعه آن را تأیید کرد و امر فرمود: این رساله اعتقادی، در اول رساله عملیه خود ایشان چاپ بشود. متن رساله مرحوم حاج شیخ عبدالکریم به‌نام منتخب‌الاحکام به ضمیمه رساله اصول دین مرحوم طبسی منتشر گردید. روزی هم خدمت مرحوم والد نشستہ بودم که مرحوم حاج شیخ مرتضی حائری رحمۃ اللہ علیہ فرزند مرحوم حاج شیخ آمد. بنده موضوع چاپ رساله اعتقادی در ابتدای رساله

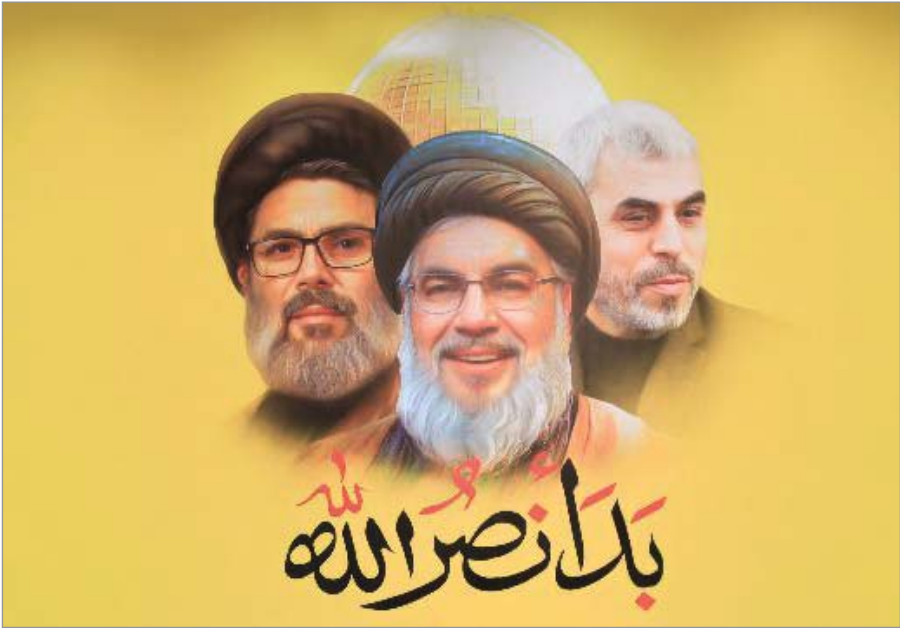

• **اهتمام حاج شیخ عبدالکریم به تبلیغ**

شاگرد ایشان مرحوم آیت‌الله حاج شیخ محمدرضا طبسی می‌گفت: آیت‌الله حاج شیخ عبدالکریم حائری رحمۃ اللہ علیہ مرد بسیار روشن و فکوری بود؛ به‌طوری‌که در امور مختلف بسیار خوب می‌اندیشید؛ مثلاً در امر تبلیغ و منبر رفتن از اصل این عمل، حمایت لازم را به‌عمل می‌آورد. در عین حال، راضی نبود که هر کسی با هر اندازه معلومات، به‌عنوان سخنران به منبر برود. حاج شیخ عبدالکریم در این رابطه تا زمانی که از هر جهت به اطمینان نمی‌رسید، اجازه تبلیغ و منبر رفتن به افراد نمی‌داد. ایشان شخصاً از افراد متقاضی امتحان منبر می‌گرفت. در خاطرهم هست که آقای‌ای از یزد آمده بود و بسیار اصرار داشت که برای تبلیغ اعزام بشود و از مرحوم حاج شیخ اجازه می‌خواست. مرحوم حاج شیخ فرمود: منبر برو تا سخنرانی شما را ببینم. وقتی منبر رفتن او را دید، فرمود: شما برای منبر رفتن و تبلیغ کردن مناسب نیستید.. از این مواجهه حاج شیخ فهمیده می‌شود که هر کسی حق منبر رفتن و سخن گفتن از دین را ندارد. فقیه خراسان مرحوم طبرسی می‌گفت: منبر و تبلیغ در

هزینه گزاف ترک مقاومت و ترس از گسترش جنگ

نوشتاری از حجت‌الاسلام والمسلمین محمد ملک‌زاده، عضو هیأت علمی گروه سیاست پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی

خامنه‌ای، ۱۳۹۹/۸/۱۳)
ایشان با تأکید بر منطقی بودن و دستاورد بیشتر رویکرد مقاومت در مقایسه با سازش و تسلیم می‌فرماید:
«بعضی نسخه دیگری را تجویز می‌کنند، می‌گویند: تسلیم بشویم تا دشمن علیه ما موضع‌گیری نکند؛ اینها نمی‌دانند که هزینه تسلیم شدن به‌مراتب بیشتر از هزینه مقاومت کردن و ایستادگی کردن است. بله، ایستادگی کردن ممکن است، هزینه‌ای داشته باشد؛ اما دستاوردهای بسیار بزرگی دارد که صدها برابر آن هزینه برای ملت‌ها ارزش دارد؛

اذا تسلیم شدن در مقابل دشمن عنود و لجاج و خبیث، جز لگدمال شدن، جز ذلیل شدن، جز بی‌هویت شدن هیچ اثری ندارد. این قانون لایتخلف پروردگار است... خدای متعال برای شما کم نمی‌گذارد و در مقابل مجاهدتی که انجام داده‌اید، پاداش این مجاهدات را به‌طور کامل به شما خواهد داد.» (آیت‌الله خامنه‌ای، ۱۳۹۷/۴/۹)
مقاومت جمهوری اسلامی ایران برای حفظ و تکمیل صنعت هسته‌ای، موشکی و دفاعی و... شاهد

در حاشیه دلایل فزونی یافتن جنایات و کشتار وحشیانه آمریکا و رژیم صهیونیستی در منطقه و به شهادت رساندن فرماندهان مقاومت به‌ویژه شهید بزرگوار سیدحسن نصرالله سخن بسیار است؛ اما در این میان توجه به دو نکته از اهمیت بیشتری برخوردار است:

برخی در یک تحلیل سطحی، اتفاقات اخیر را نتیجه مقاومت سرسختانه جبهه مقاومت به رهبری ایران در مقابل آمریکا می‌دانند. این در حالی است که یکی از آثار مقاومت چنانچه بر پایه منطقی حساب‌گرانه «سود-ضرر» هم مورد بررسی قرار گیرد، سود بیشتر مقاومت در مقایسه با سازش و ترک مقاومت است. از نظر قرآن کریم نتیجه مقاومت، اگر به کشته شدن در راه خدا و شهادت هم ختم شود، باز به سود جریان مقاومت خواهد بود.

زیرا خداوند بهای زیادی در ازای آن می‌پردازد که همانا سعادت اخروی و داخل شدن در بهشت رضوان خواهد بود. (محمد: ۶-۴). این درحالی است که از نظر قرآن کریم، ترک مقاومت و سازش با دشمن، مسلمانان را متحمل خسارات و هزینه‌های سنگینی می‌کند. خداوند پس از آنکه مسلمانان را از دوستی و سازش با دشمنان اسلام برحذر داشته و می‌فرماید «یا أَيُّهَا الَّذِینَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّی وَعَدُوِّکُمْ أَوْلِیَاءَ» (متحنه: ۱) نتیجه سازش با دشمنان را خیانت آنان و تحمل خسارات سنگین‌تر می‌داند:

﴿إِنْ یَنْقُضْکُمْ یَکُونُوا لَکُمْ أَعْدَاءً وَیَبْسُطُوا إِلَیْکُمْ أَیْدِیَهُمْ وَأَلْسِنَتَهُمْ بِالسُّوءِ وَوَدُّوا لَوْ تَکْفُرُونَ﴾؛ (متحنه: ۲) «اگر دشمنان بر شما دست یابند، با شما دشمنی می‌کنند؛ هرچند دست دوستی به آنان داده باشید. آنان در این صورت دست و زبان‌شان را به بدی به سوی شما می‌کشایند و دوست دارند که شما از این رهگذر کافر شوید.» بر این اساس حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، با اشاره به ضرورت مقاومت نظام جمهوری اسلامی در برابر استکبار به رهبری آمریکا، تأکید می‌کنند، کسی نباید در اصل این ضرورت تردید و تصور کند؛ سازش با آمریکا می‌تواند مشکلات نظام سیاسی را کمتر نماید؛ زیرا دولت‌هایی که تسلیم زیاده‌خواهی‌های آمریکا شدند، متحمل خسارات بیشتری شده‌اند. (آیت‌الله

«وفیما أنکرت تغییر»!

این جمله، ششمین جمله از بند بیستم دعای نورانی مکارم‌الاخلاق است که امام‌زین‌العابدین علیه السلام در مقام مناجات و به‌عنوان مقدمه برای درخواست‌های پس از آن، خطاب به خداوند سبحان می‌فرماید: «و در آنچه دوست نداری، تغییری هست.»

در ریاض السالکین در شرح این جمله، چنین آمده است: «أنکرت علیه فعله إنکاراً عبثه هُجْنُهْ وَغَیْرُ الشَّیءِ تغییراً أزلُّه عَمَّا کان علیه فَتَغَیَّرَ؛ یعنی آتک قادرٌ علی تغییر ما لا تُرْتَضِیه بما تُرْتَضِیه!»؛ کارش را انکار کردم؛ یعنی کار او را زشت و ناپسند شمردم و چیزی را تغییر دادم؛ یعنی آن را از حالت اولیه‌اش برگرداندم؛ پس به‌شکلی دیگر درآمد. بنابراین، مقصود این است که ای خدا! تو توانایی این را داری که آنچه را نمی‌پسندی، به چیزی که می‌پسندی، دگرگون سازی.

طبق این معنا، جمله یادشده مصداقی از جمله پیشین است که فرمود: «ولیما فُتِنْتَ صلاح»؛ زیرا کسی که اعمال فاسد انسان را به صلاح تبدیل می‌کند، درواقع اعمال ناپسند و منکر او را به کارهای پسندیده و معروف تغییر داده است.

منکراتی که خداوند توانایی تغییر آنها را به کارهای معروف دارد، همه بدی‌ها و گناهان را در بر می‌گیرد و در مقابل، انواع خوبی‌ها در عنوان معروف جای می‌گیرند و برای شناخت معروف و منکر، در شماری از روایات، ما به داوری وجدان (فطرت) فرا خوانده‌اند؛ چراکه فطرت‌های پاک و سالم توانایی تشخیص «خیر» از «شر»، «معروف» از «منکر»، «بیز» از «اثم» و «احسان» از «اسائه» را دارند.^۳

از رسول خدا صلی اللہ علیہ و آلہ و سلم روایت شده است که فرمود: ﴿إِنَّ الْخَیْرَ طَمَئِنَةٌ وَإِنَّ الشَّرَّ رِیْبَةٌ﴾؛^۴ نیکی، مایه اطمینان خاطر است و بدی، مایه اضطراب و تردید.

همچنین در سخنی دیگر از ایشان آمده است:

«الْبِرُّ مَا ظَمَأْنَا إِلَیْهِ الْقَلْبُ وَظَامَأْتَتْ إِلَیْهِ النَّفْسُ، وَالْإِثْمُ مَا حَاكَ فِی الْقَلْبِ وَتَرَدَّدَ فِی الصَّدْرِ وَإِنِ افْتَاكَ النَّأْسُ»؛^۵ نیکی آن است که دل و جانت با آن آرام می‌گیرد و گناه، آن است که در دلت اضطراب ایجاد می‌کند و در سینته‌ات تردید پدید می‌آورد. آن را واگذار؛ هرچند مردم برخلاف آنچه دلت می‌فهمد، اظهار نظر کنند.

تجربه نیز این را نشان می‌دهد که دل انسان، از انجام دادن کار خیر، آرامش می‌یابد و در مقابل، هنگام آلوده شدن به گناه و کار «شر»، ناآرام می‌گردد؛ از این‌رو در موارد شبهه، آرامش دل، نشانه «خیر» و «بیز» است و ناآرامی و بی‌قراری آن، نشانه «شر» و «اثم».

نکته‌ای که از جمله پایانی روایت دوم به دست می‌آید، این است که هر‌گاه رأی مردم در برابر داوری وجدان انسان قرار گیرد، رأی آنها، ارزشی ندارد. بنابراین، اگر وجدان پاک، درست‌ی و خوبی کاری را گواهی می‌دهد، انسان حق ندارد، به‌دلیل اینکه مردم نمی‌پسندند، آن را رها کند. همچنین اگر کاری را نادرست و بد می‌داند، انسان حق ندارد، آن را انجام دهد، به این دلیل که مردم آن را می‌پسندند!

گفتنی است که علت احساس آرامش روانی هنگام رفتارهای نیک و پسندیده، هماهنگی آن با فطرت سالم انسان است و در مقابل، علت اضطراب قلبی هنگام رفتارهای زشت و ناپسند، ناهماهنگی آن با سرشت انسانی است؛ به‌طور کلی، احکام دین اسلام با منطق خرد و فطرت، منطبق و با نیازهای واقعی و خواسته‌های فطری انسان، کاملاً هماهنگ‌اند. در روایتی از امیرمؤمنان علیه السلام می‌خوانیم:
«إِنَّهُ لَمْ یُأْمَرْکَ إِلَّا بِحَسَنِ وَلَمْ یَنْهَکَ إِلَّا عَنِ قَبِیحٍ»؛^۶ خداوند، تو را جز به نیکی، فرمان نداده و جز از زشتی، نهی نکرده است. این روایت ریشه قرآنی دارد. خداوند سبحان می‌فرماید: ﴿إِنَّ اللَّهَ یَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِیْتَاءِ ذِی الْقُرْبَىٰ وَیَنْهَی عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْیِ﴾؛^۷ خداوند به عدالت و نیکی کردن و ادای حق خویشاوند، فرمان می‌دهد و از کارهای زشت و ناپسند و افزون‌جویی، بازمی‌دارد.

• **پی‌نوشت‌ها**

- الصحیفه السجادیة، الإمام زین‌العابدین علیه السلام، الدعاء ۲؛
- ریاض السالکین فی شرح صحیفه سید الساجدین (صلوات الله علیه)، السید علی‌خان المدنی (۱۱۴هـ)؛ ج ۳، ص ۳۹۶؛
- خداوند سبحان می‌فرماید: ﴿وَنُفِیْ وَفَا سَوَآهَا ۚ فَالْقَهْمَآ فَجُوزْهَا وَفُؤَآهَا﴾؛ سوگند به جان آدمی و آنکه آن را به‌هتجار داشت؛ پس به او فحور و تقوایش را الهام کرد.. سوره شمس، آیة ۷ و ۸. و نیز می‌فرماید: ﴿وَهَذِیْنَا أَلْتَّحِذِینَ﴾؛ او را به راه خیر و شر هدایت کردیم.. سوره بلد، آیة ۱؛
- المستدرک علی الصحیحین، ج ۱، ص ۱۵، ح ۲۱۶۹؛
- مسند ابن‌حنبل، ج ۲۹، ص ۵۲۸، ح ۱۸۰۱؛
- نهج‌البلاغه، نامه ۳۱؛
- سوره نحل، آیة ۹.

کانال هفته‌نامه افق حوزه
در پیام‌رسان‌های سروش و ایتا
@ofogh_howzah

معاون فرهنگی تبلیغی حوزه‌های علمیه خواران،

برگزاری جشنواره

«ایده‌های تبلیغی جنات»

شتاب‌دهنده بازنگری در

مفهوم و مصادیق تبلیغ است

معاون فرهنگی حوزه‌های علمیه خواران، با اشاره به گذر از قالب‌های سنتی و معهود در امر تبلیغ، گفت: جشنواره «ایده‌های تبلیغی جنات» می‌تواند یکی از شتاب‌دهنده‌ها برای بازنگری در مفهوم و مصادیق تبلیغ باشد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حجت‌الاسلام والمسلمین آرش رجبی در نشست خبری «جشنواره ایده‌های تبلیغی جنات»، اظهار کرد: برگزاری این جشنواره و پذیرایی شورای نهاد‌های آموزشی، دفتر تبلیغات و مشارکت حوزه علمیه خواران برای برپایی جشنواره و انتقال تجربیات خلاقانه در عرصه تبلیغ، یکی از شتاب‌دهنده‌ها برای بازنگری در مفهوم و مصادیق تبلیغ است.

معاون فرهنگی حوزه‌های علمیه خواران، با اشاره به اینکه تبلیغ در نظر مردم یکسری مصادیق معهود و سنتی دارد، بیان کرد: مقام معظم رهبری با توجه به اهمیت امر تبلیغ، در سه دهه به این موضوع پرداخت و به نظر می‌رسد، با نگاه مقطعی، فصلی، مناسبتی و زودگذر و پرداختن به قالب‌های سنتی و معهود، این مهم به‌نحو‌احسن محقق نخواهد شد. حجت‌الاسلام والمسلمین رجبی مطرح کرد: ما باید پیام الهی و گوهر گرانبمای‌ای را که در اختیار ماست و مبلغ آن هستیم، در قالب‌های گوناگون مانند هنر در عرصه‌های مختلف با نگاه خلاقانه در جامعه مطرح کنیم و خصوصاً به تبلیغ در قالب‌های گروهی و تشکیلاتی بپردازیم.

معاون فرهنگی حوزه‌های علمیه خواران در ادامه افزود: یکی از تجربه‌های موفق تبلیغ گروهی و تشکیلاتی در حوزه علمیه خواران، ایجاد کانن‌های دانش‌آموختگان است که در پیشگیری و مقابله با آسیب‌های اجتماعی نقش‌آفرین بودند. حجت‌الاسلام والمسلمین رجبی، به ایده‌های فراوان و الگوهای مختلف که در این عرصه وجود دارد اشاره کرد و گفت: مرکز مدیریت حوزه علمیه خواران آمادگی دارد در حد وسع و امکانات، به «جشنواره ایده‌های تبلیغی جنات» خدمت‌رسانی کند تااین جشنواره هرچه پربارتر برگزار شود.

وی در پایان تأکید کرد: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواران، یک جشنواره برترین‌ها دارد که می‌تواند، با اعتماد به خروجی‌های این جشنواره، از برگزیدگان تبلیغی تقدیر کند و امید است، این جشنواره تجربه بسیار موفق، راه‌گشا، مصدر، محور و ایجاد انگیزه برای ارائه ایده‌های خلاقانه و ثبت الگوها و مدل‌های موفق در عرصه تبلیغ باشد.

مدیرکل تبلیغ تخصصی دفتر تبلیغات اسلامی

نیز، در خصوص برگزاری جشنواره ایده‌های تبلیغی جنات، اظهار کرد: جشنواره نوآوری‌های تبلیغی جنات در لیبیک‌گویی به فرمان مقام معظم رهبری در اولویت‌بخشی به تبلیغ و تغییر نگاه رایج به این امر و مرتبه اول قرار دادن آن، انجام شده است.

اباذر جعفری بیان کرد: این جشنواره که با تصویب شورای هماهنگی نهاد‌های عالی آموزشی برگزار می‌شود، اجزای آن به دفتر تبلیغات واگذار شده و با مشارکت تمام نهادهای آموزشی، برگزار می‌شود.

وی در خصوص اهداف جشنواره، ابراز کرد: متأسفانه در مدل‌سازی و مستند کردن تبلیغات خلاقانه کاری صورت نگرفته؛ این جشنواره با موضوع فعالیت‌های نوآورانه و خلاق در عرصه‌های تبلیغی برگزار می‌شود که این ایده‌ها باید در مرحله عمل پیاده شده باشند.

مدیرکل تبلیغ تخصصی دفتر تبلیغات مطرح کرد: این جشنواره با محوریت فعالیت‌های میدانی است؛ یعنی خدمات و محصولات تبلیغی که در میدان قابل استفاده است، شرکت داده خواهند شد.

وی در ادامه افزود: فعالیت‌های مجازی و رسانه‌ای صرف در این جشنواره حضور نخواهند داشت؛ ولی اگر فعالیت میدانی امتداد مجازی یا رسانه‌ای داشته باشد، می‌تواند به‌عنوان یک مزیت و شاخص در داوری لحاظ شود.

مدیرکل تبلیغ تخصصی دفتر تبلیغات در پایان گفت: فراخوان جشنواره در اسفندماه ۱۴۰۲ منتشر شد؛ ولی به‌دلایل اتفاقات اخیر، فعالیت جدی‌تر از مه‌ماه آغاز شده و تاکنون هم، بیش از ۴۰۰ فعالیت به دبیرخانه رسیده است که این رقم رو به افزایش است.

واکنش تند مراجع عظام تقلید و علما به بیانیه پذیرش دولت اسرائیل

محو رژیم غاصب صهیونی

در منظومه فکری امامامین انقلاب

و فقهای یک تکلیف است

چندی پیش مجمع مدرسین و محققین حوزه علمیه قم به بهانه محکوم کردن جنایات رژیم صهیونیستی بیانیه‌ای صادر کرده و گفته است:

تنها راه‌حل صلح پایدار، تشکیل دو دولت مستقل در فلسطین و بازگشت اسرائیل به مرزهای قانونی است! این اطلاعیه، واکنش مراجع عظام تقلید، علما، اساتید سطوح عالی و خارج حوزه علمیه و جمعی از مستولان و فعالان سیاسی و… را برانگیخت. در متن پیش رو به واکنش برخی از شخصیت‌ها اشاره می‌گردد.

• آیت‌الله‌العظمی‌نوری‌همدانی

اجازه نخواهیم داد افرادی به مبانی اصیل امام خمینی که مبارزه با رژیم غاصب صهیونی است خدش‌های واردکنند

این مرجع تقلید تأکید کردند: اجازه نخواهیم داد که در این شرایط سخت لبنان و فلسطین که صهیونیست‌ها روزانه هزاران زن و کودک را می‌کشند و آواره می‌کنند و خانه و زندگی آنان را غصب می‌نمایند، افرادی به مبانی اصیل امام خمینی که مبارزه با رژیم غاصب صهیونی است خدش‌های وارد کنند.

حضرت آیت‌الله نوری همدانی در دیدار عده‌ای از فضایی حوزه به‌بیان اهمیت علم و اخلاق در حوزه، تأکید کردند: حوزه باید رسالت اصلی خود؛ یعنی علم و اخلاق را پی بگیرد و در مسائل سیاسی نیز با همین موازین ورود پیدا کند. بنده قبلاً هم عرض کردم که چشم خود را بر روی کمبودها و مشکلات نمی‌بندیم و مکرر خصوصی و یا علنی تذکر می‌دهیم و مشی بنده استقلال حوزه است، اما استقلال را نباید به این معنی تلقی کرد که عده‌ای سیاست امام و انقلاب را زیر سؤال ببرند، مسیر حوزه همان مسیر امام راحل است و نظام و انقلاب هم برخاسته از همین حوزه است.

معظم‌له ادامه دادند: اگر انحرافی در دین و مذهب و مصلحت مردم و آرمان امام ایجاد شد، بدون تعارف تذکر می‌دهیم.

این مرجع تقلید افزودند: اجازه نخواهیم داد که در این شرایط سخت لبنان و فلسطین که صهیونیست‌ها روزانه هزاران زن وکودک را می‌کشند و آواره می‌کنند و خانه و زندگی آنان را غصب می‌نمایند، در حوزه علمیه عده‌ای از وجود یک کشور مستقل یا این سابقه و خصوصیات که عرض شد سخن بگویند.

حضرت آیت‌الله نوری همدانی تصریح کردند: اینکه امام با اسرائیل مخالفت کردند، فقط برای یک کشور خاص یا گروه خاص نیست، بلکه به جهت غاصب و نامشروع بودن این رژیم است، و جهت دیگرش شعار تجاوز به کشورهای دیگر است، حال ما بنشینیم و تماشا کنیم که یک گروه غاصب که سرزمینی را غصب کرده‌اند و رسماً شعارشان تجاوز به کشورهای دیگر هم هست روز به روز به این تجاوز ادامه دهد؟! معظم‌له در ادامه خاطرنشان کردند: حوزه باید بر روی سنت‌های اصیل خود پافشاری کند و باید بر حفظ دین مردم و عظمت ملت تأکید کند، نباید در حوزه چنددستگی ایجاد شود. باید همه با هم باشیم و برای رضایت امام عصر که هدف همه ماست و ما خود را سرباز آن حضرت می‌دانیم تلاش کنیم و اشکالات را رفع نمایم و تذکر دهیم تا ان‌شاءالله پرچم این انقلاب به دست آن حضرت برسد.

ایشان با تأکید بر این موضوع که طلاب جوان هم باید در مسیر علمای بزرگ گام بردارند و یکی از راه‌ها مطالعه حالات علما است که جقدر در تهذیب نفس موفق بوده‌اند و این منافات با توجه و اظهار نظر در مسائل روز و سیاست ندارد، اظهار کردند: امام یک عارف به معنی واقعی کلمه بود ولی در عین حال یک سیاستمدار کم‌نظیر، یک فقیه بزرگ و در عین حال یک زمان‌شناس کامل بود که تمام اخبار دنیا را رصد می‌کرد و در مقابل انحرافات فریاد می‌کشید.

این مرجع تقلید ادامه دادند: اگر بخوایم از همین زمان ما، نام ببرم، مرحوم آیت‌الله صافی گلپایگانی که بنده از سال ۱۳۲۲ شمسی که آمدم قم تا آخر عمر شریفشان با ایشان رفاقت داشتم، یعنی حدود ۸۰ سال، یک فقیه باتقوا و در عین حال در مسائل سیاسی هوشیار بودند.

حضرت آیت‌الله نوری همدانی یادآور شدند: امروز تمام کفر و استکبار و صهیونیست در مقابل این نظام و رهبری ایستاده است، حالا وظیفه ما چیست؟ باید از چه کسی حمایت کنیم؟ آیا این وظیفه ما نیست که از آرمان امام و خون شهدا و رهبری حمایت کنیم؟! لذا باید همه با هم جبهه حق را تقویت نمایم، رهبری را تقویت کنیم و سنت‌های اصیل حوزه را حفظ کنیم.

• آیت‌الله حسینی‌بوشه‌ری

تشکیل دو دولت در فلسطین، ایده غلطی است

رئیس جامعه مدرسین حوزه علمیه قم گفت: اینکه گفته شود اسرائیل به مرزهای قانونی خودش برگردد، مگر اصلاً اسرائیل مرز قانونی دارد؟! این قانون را چه کسی، جز کشورهای استعمارگر و دول استعماری، وضع کرده‌اند؟! سراسر وجود رژیم صهیونیستی، اشغال و جرم و جنایت و غارت و آواره کردن مردم است.

به گزارش روابط عمومی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، آیت‌الله حسینی بوشه‌ری در ابتدای درس اخلاق و تفسیر خود

در واکنش به بیانیه به ظاهر صادر شده به نام «حوزه علمیه قم»، با اشاره به حدیث امام صادق که فرمود: «لانتظروا فی عیوب الناس کالأرباب وانظروا فی عیوبکم کهبیة العبد»، عنوان کرد: لازم است انسان نفس خود را دائماً مورد محاسبه قرار دهد که رفتار من چگونه است، ورود من در مواجهه با مسائل اجتماعی چگونه است، آیا در مقابل بعضی از مسائل سکوت می‌کنم یا اگر موقعیت صحبت ایجاد شد، صحبت خواهم کرد یاخیر. لذا لازم است هر فردی نسبت به موضوع و عکس‌العمل خود توجه کافی داشته باشد.

وی با اشاره به ظلم‌های رژیم صهیونیستی ادامه داد: الان جنگی بر امت اسلامی از جانب این رژیم سفاک و به تعبیر مقام معظم رهبری –مدظله‌العالی – سگ‌هاز منطقه، تحمیل شده است که نباید در این موقعیت مطلبی بیان بشود که باعث خوشحالی دشمن گردد.

رئیس جامعه مدرسین حوزه علمیه قم گفت: اینکه گفته شود اسرائیل به مرزهای قانونی خودش برگردد، مگر اصلاً اسرائیل مرز قانونی دارد؟! این قانون را چه کسی، جز کشورهای استعمارگر و دول استعماری، وضع کرده‌اند؟! سراسر وجود رژیم صهیونیستی اشغال و جرم و جنایت و غارت و آواره کردن مردم است و بنابر آمار، افرادی که در آنجا زندگی می‌کنند افراد نظامی هستند.

وی با اشاره به غلط بودن ایده تشکیل دو دولت در منطقه، عرض کرد: این سرزمین متعلق به فلسطینی‌هاست و شنیده شدن این تعابیر در فضای حوزه علمیه قم که در حقیقت مرزبان اسلام و انقلاب است، باعث تعجب می‌شود و لازم است اگر این مطالب به اشتباه بیان شده است، این افراد در مطالب خودشان تجدید نظر کرده و از یکپارچگی امت اسلامی حفاظت و حمایت کنند.

نایب‌رئیس مجلس خبرگان رهبری با اشاره به حدیث بیان شده در ابتدای درس عنوان کرد: یکی از عیوب ما همین مطلب است که گاهی حساب نشده، مطلبی را بر زبان جاری می‌کنیم. عیب همین است که در روز روشن موضعی می‌گیریم که متناسب با جایگاه حوزوی و طلبگی ما نیست. درحالی‌که حوزه باید در چنین موقعیتی که مردان و زنان و کودکان زیادی زیر‌بمباران رژیم غاصب صهیونیستی هستند، یکپارچه و متحد سخن بگوید.

• آیت‌الله‌اعرافی

تقسیم فلسطین به دو کشور، سخن غربی‌ها و غاصبان حقوق‌ملت‌هاست

آیت الله اعرافی، مدیر حوزه‌های علمیه کشور ۴ آبان در خطبه دوم نماز جمعه قم در مصلی قدس ، با انتقاد از نظریه تقسیم فلسطین به دو کشور بیان کرد: برخی با ابراز یک نظریه باطل می‌گویند آیا جای این نیست که به ایجاد دو کشور در فلسطین تسلیم شویم. در این موضوع دو نظریه وجود دارد؛ نظریه تأسیس دو کشور اسرائیل و فلسطین نظریه غربی و غاصبان حقوق ملت‌هاست. اما نظریه دوم که نظریه درست و با منطق بین الملل سازگار می‌باشد، سال‌هاست که می‌گوید همه صاحبان حق فلسطین اعم از مسلمان و مسیحی به فلسطین بیایند و یک انتخاب آزاد برگزار شود و هر حکومتی از دل آن بیرون آمد حکومت مشروع فلسطین خواهد بود.

وی افزود: این سخن دو کشوری سخن ناروا و باطلی است. امت اسلام معتقد به یک فلسطین برای فلسطینیان اصیل و جهاد برای شکست اسرائیل خواهند بود. نظریه دوکشوری همان نظریه‌ای است که یاسر عرفات هم تسلیم آن شد و همان یک کشور را هم به آنها ندادند.

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه کشور با بیان اینکه امت اسلام در کنار محور مقاومت ایستاده است، اظهار داشت: علی‌رغم آلام و زنج‌ها و قساوت‌های بی‌شمار صحنه مقاومت آشکارتر شده است. اسرائیلی‌که همیشه خود را امن می‌دانست از درون ناامن شده و در حال سختی‌های فراوان است و در موضع انفعال و بی‌آبرویی قرار دارد و به جای تدبیر آینده به دنبال حفظ خود می‌باشد.

آیت‌الله اعرافی همچنین ۱۳ آبان در آیین اختتامیه پانزدهمین جشنواره علامه حلی و دومین جشنواره پژوهشی اساتید حوزه‌های علمیه که در سالن همایش‌های مدرسه علمیه معصومیه قم برگزار شد، گفت: عالمان الهی در مواجهه با موضوع فلسطین به منطق الهی و قرآنی نگاه می‌کنند. در این شرایط تاریخی منطقه شاهد تحرک کافی و واقعی نیستیم. امروز در یک پیچ تاریخی و شرایط حساسی قرار گرفته‌ایم که نیازمند هوشیاری و هوشمندی و اتخاذ تصمیمات بنیادی و برداشتن گام‌های بلند و ایستادگی در برابر شیاطینی است که می‌خواهند عالم اسلام را به زانو در بیاورند.

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم افزود: اینکه امروز

اینکه گفته شود اسرائیل به مرزهای قانونی خودش برگردد

مگر اصلاً اسرائیل مرز قانونی دارد؟!

این قانون را چه کسی، جز کشورهای استعمارگر

و دول استعماری، وضع کرده‌اند؟!

سراسر وجود رژیم صهیونیستی اشغال و جرم و جنایت

و غارت و آواره کردن مردم است و بنابر آمار

افرادی که در آنجا زندگی می‌کنند افراد نظامی هستند.

برخی از دو کشوری در سرزمینی که سراسر آن غصب است سخن بگویند، اصلاً قابل قبول نیست. ما امروزه به

جوشش و تحرک بیشتر نیازمندیم. مواضع شفاف و روشن آیت‌الله‌العظمی‌سیستانی و مراجع عظام تقلید قم، در این شرایط راهنمای ماست.

وی بیان کرد: فراموش نکنیم که اسرائیل غاصب در همه نقاط آن دارای امنیت کامل بود و تئوری آنها ناامنی در فرای مرزهای جعلی اسرائیل و امنیت کامل در مرزهای جعلی آنها بود. نباید زد و خورد‌های گدزای امروز را با تحلیل‌های اشتباه برای خود و دیگران ترسیم کنیم.

برخی از دو کشوری در سرزمینی که سراسر آن غصب است سخن بگویند، اصلاً قابل قبول نیست. ما امروزه به

جوشش و تحرک بیشتر نیازمندیم. مواضع شفاف و روشن آیت‌الله‌العظمی‌سیستانی و مراجع عظام تقلید قم، در این شرایط راهنمای ماست.

وی بیان کرد: فراموش نکنیم که اسرائیل غاصب در همه نقاط آن دارای امنیت کامل بود و تئوری آنها ناامنی در فرای مرزهای جعلی اسرائیل و امنیت کامل در مرزهای جعلی آنها بود. نباید زد و خورد‌های گدزای امروز را با تحلیل‌های اشتباه برای خود و دیگران ترسیم کنیم.

برخی از دو کشوری در سرزمینی که سراسر آن غصب است سخن بگویند، اصلاً قابل قبول نیست. ما امروزه به

جوشش و تحرک بیشتر نیازمندیم. مواضع شفاف و روشن آیت‌الله‌العظمی‌سیستانی و مراجع عظام تقلید قم، در این شرایط راهنمای ماست.

وی بیان کرد: فراموش نکنیم که اسرائیل غاصب در همه نقاط آن دارای امنیت کامل بود و تئوری آنها ناامنی در فرای مرزهای جعلی اسرائیل و امنیت کامل در مرزهای جعلی آنها بود. نباید زد و خورد‌های گدزای امروز را با تحلیل‌های اشتباه برای خود و دیگران ترسیم کنیم.

برخی از دو کشوری در سرزمینی که سراسر آن غصب است سخن بگویند، اصلاً قابل قبول نیست. ما امروزه به جوشش و تحرک بیشتر نیازمندیم. مواضع شفاف و روشن آیت‌الله‌العظمی‌سیستانی و مراجع عظام تقلید قم، در این شرایط راهنمای ماست.

وی بیان کرد: فراموش نکنیم که اسرائیل غاصب در همه نقاط آن دارای امنیت کامل بود و تئوری آنها ناامنی در فرای مرزهای جعلی اسرائیل و امنیت کامل در مرزهای جعلی آنها بود. نباید زد و خورد‌های گدزای امروز را با تحلیل‌های اشتباه برای خود و دیگران ترسیم کنیم.

• آیت‌الله‌سعیدی

سازش با دشمن در طول تاریخ جواب نداده است

تولیت حرم مطهر بانوی کرامت گفت: سازش با دشمن در طول تاریخ جواب نداده است. بهترین راه مقابله با دشمن صهیونیستی، راه امام حسین است که فرمودند «هیئات منا الله» مقاومت هزینه دارد.

به گزارش خبرگزاری حوزه آیت‌الله سعیدی در دیدار جمعی از کارکنان و دانشجویان دانشگاه امام حسین که در سالن اجتماعات دفتر تولیت حرم مطهر بانوی کرامت برگزار شد، با بیان اینکه امروز هم باید با بالا ننگه‌داشتن پرچم ولایت برای یأس دشمن تلاش کنیم، افزود: امروز شاهد فتنه صهیونیست‌ها در جهان هستیم که به دین، امام و هدف ما چشم طمع دوخته و قرآن می‌سوزانند و با ولایت‌مداری ما مشکل دارند.

تولیت حرم مطهر بانوی کرامت با اشاره به مقاومتی که در لبنان و غزه اتفاق می‌افتد، ابراز داشت: صهیونیست‌ها طرحی را دنبال می‌کردند که همه کشورهای به‌ظاهر مسلمان با رژیم غاصب صهیونیستی ارتباط دوستانه برقرار کنند و ایران را در محاصره قرار دهند، ولی نصرت الهی این‌گونه رقم خورد که حماسه ۷ اکتبر اتفاق افتاد و همه معادلات دشمن را به هم ریخت.

آیت‌الله سعیدی این حرف‌های می‌گویند دعوا را تمام کنید و همه برگردند سر مرزهای خودشان و دو دولت فلسطین و اسرائیل تشکیل شود را ساده‌لوحانه دانست و گفت: اسرائیل به دنبال حذف فلسطین و تشکیل حکومت از بحر تا نهر است؛ در زمان یاسر عرفات توافق شد که ۲۲ درصد خاک فلسطین تحت حاکمیت فلسطینیان باشد و ۷۸ درصد نیز تحت حاکمیت صهیونیست‌ها باشد، ولی آنها به این مقدار هم راضی نبودند و توافق خود را زیر پا گذاشتند.

تولیت حرم مطهر بانوی کرامت با تأکید بر اینکه سازش با دشمن در طول تاریخ جواب نداده است، گفت: بهترین راه مقابله با دشمن راه امام حسین است که گفتند هیئات منالله؛ مقاومت هزینه دارد، ولی آنچه ماندگار و ارزنده‌مند است و موجب رضایت خدا می‌شود مقاومت است.

وی با بیان اینکه اگر تحت ولایت باشیم دین ما کامل می‌شود و دشمن از انحراف در دین مأیوس می‌شود، گفت: کشور و ملت باید نسبت به غصب فلسطین و حمایت از مردم مظلوم فلسطین حساس باشند تا زمینه ظهور حضرت حجت فراهم شود.

• آیت‌الله شیخ جواد موری

مراجع تقلید و روحانیت شیعه رژیم غاصب صهیونیستی را به رسمیت نمی‌شناسند

عقبه تاریخ تشیع معلوم است. حوزه علمیه قم، مراجع تقلید، علما و روحانیت شیعه این رژیم غاصب را به رسمیت نمی‌شناسند و تصرف این رژیم در سرزمین مسلمانان را

ظالمانه و غاصبانه می‌دانند.

آیت‌الله جواد موری، استاد حوزه علمیه در درس خارج خود با اشاره به شهادت شهید مقاومت شهید مسیر فلسطین شهید سید صفی‌الدین و ضمن تسلیت آن به نیروهای مقاومت مخصوصاً حزب‌الله، آن عالم را سید عالم مخلص و خادم عنوان کرد که به دست رژیم غاصب و جلاذ صهیونیستی مظلومانه به شهادت رسید.

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه در توصیه به روحانیون و طلاب افزود: در این حوادث نباید کسی تحت تأثیر جنگ روانی دشمن قرار گیرد. این روزها اوج شکست رژیم صهیونیستی را شاهد هستیم.

وی ادامه داد: امروز این رژیم به اصطلاح یکی از قوی‌ترین ارتش‌های دنیا را دارد، هدف مهمش در این مرحله این بود که از نحر لیبتانی تا نزدیک بیروت را به تصرف دربیآورد، همه چیز برای او مهیا و آماده بود، حتی پنج لشکر را مجهز و پای کار آورد، ولی در عمل نتوانست کار خاصی انجام دهد و گرفتار شده‌است..

آیت‌الله مروی گفت: امروز همگان شاهد شکست مفتضحانه لشکرکشی این رژیم به جنوب لبنان هستند و در مقابل گروه مقاومت کوچک مانده‌اند و گرفتار شکست‌های پی در پی شده‌اند و الان وضعیت برای آنها در این منطقه مناسب نیست.

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم ادامه داد: این شکست درحالی است که حزب‌الله، فرماندهان اصلی را از دست داده و آنها با خیال اینکه بعد از این اتفاقات می‌توانند جنوب لبنان را تصرف کنند، با همه تجهیزات وارد منطقه شدند، ولی الان درمانده شدند. این رژیم تنها کاری که می‌کند، کشتن زن و بچه، خرابی و تخریب بیمارستان، مدرسه، دانشگاه و خانه‌های مردم و آوارگی آنهاست.

وی با بیان اینکه تخریب و کشتن زن و بچه پیروزی در جنگ نیست، افزود: از افتخارات بزرگ مراجع، علمای شیعه و روحانیت شیعه، مخالفت با این رژیم بوده و تنها آن را غده سرطانی می‌داند که سرزمین مسلمانان را تصرف کرده است. آیت‌الله مروی اضافه کرد: امام راحل هم این رژیم را غاصب و غده سرطانی می‌دانستند و مخالف آن بوده‌اند. همه بدانند، عقبه تاریخ تشیع معلوم است و حوزه علمیه قم، مراجع تقلید، علما و روحانیت شیعه این رژیم غاصب را به رسمیت نمی‌شناسند و تصرف این رژیم بر سرزمین مسلمانان ولو به اندازه مقداری کوچک، ظالمانه و غاصبانه است.

این استاد حوزه ادامه داد: امیدواریم ان‌شاءالله امت اسلامی، نیروهای مقاومت و این خون‌های به‌ناحق ریخته شده، خودش پاسخ کوبنده‌ای برای این رژیم غاصب باشد و پرونده این رژیم را در هم بپیچد.

ادامه در صفحه بعد

آیت‌الله سیفی مازندرانی

مجمع مدرسین و محققین، همان اهل فتنه و سران آشوب سال ۸۸ هستند

استاد حوزه علمیه قم ضمن محکومیت بیانیه مجمع مدرسین و محققین حوزه مبنی بر به رسمیت شناختن رژیم صهیونیستی، افراد این مجمع را همان اهل فتنه و سران آشوب سال ۸۸ عنوان کرد.

به گزارش خبرگزاری رسا، آیت‌الله علی اکبر سیفی مازندرانی استاد حوزه علمیه قم در ابتدای درس تفسیر که در حرم مطهر حضرت معصومه‏ ^(علیها السلام) برگزار شد، به بیانیه مجمع مدرسین و محققین حوزه مبنی بر به رسمیت شناختن رژیم صهیونیستی واکنش نشان داد و اظهار داشت: امروز زبان‌های اعتراضی در کشور می‌بینیم که می‌گویند، چرا ایران اسلامی به جبهه مقاومت کمک می‌کند.

وی افزود: برخی به اسم مجمع محققین – از این اسم‌های من‌دراوردی که برای خود گذاشته‌اند – می‌گویند راه نجات و راه صحیح این است که اسرائیل را به رسمیت بشناسیم و این کشور غاصب نیز دولت خود را تشکیل دهد.

استاد حوزه علمیه قم بیان داشت: باید از این افراد پرسید که «این‌همه آرمان‌های انقلاب اسلامی چه شد؟» شمایی که ادعای سوپر انقلابی و طرفدار امام خمینی‏ ^(علیه السلام) دارید بگویید که کلام امام راحل چه بود؟ اسلام و قرآن حرفشان چیست؟!

وی خاطرنشان کرد: رژیم صهیونیستی در برابر اسلام می‌جنگد و فلسطین و لبنان و این کشورها بهانه است؛ چراکه نقشه آنان این است که از نیل تا فرات را بگیرند و این را در نقشه‌های خود نیز کشیده و به آن تصریح می‌کنند.

آیت‌الله سیفی مازندرانی خطاب به مجمع مدرسین و محققین حوزه ابراز کرد: آیا شما این‌قدر نمی‌فهمید که به رسمیت شناختن رژیم صهیونیستی به معنای از بین بردن تمامی ارزش‌های الهی و آرمان‌های انقلاب اسلامی است؟ آیا نمی‌فهمید که این کار شما توهین و جسارت به همه شهدا، امام راحل، رهبر معظم انقلاب اسلامی و همه فقهای اسلام است؟

وی در ادامه تأکید کرد: باید جلوی این‌گونه مجمع‌ها را گرفته و آنان را در تطفه خفه کرد؛ این افراد همان اهل فتنه و از سران آشوب سال ۸۸ هستند.

استاد حوزه علمیه قم در پایان خاطرنشان کرد: امروز جنگ اسرائیل و جبهه مقاومت آزمایش این امت است تا صف منافقین، بدعت‌گذاران و فتنه‌گران با صف مومنین خالصی ذوب شده در ارزش‌های الهی و انقلاب اسلامی را از هم‌دیگر جدا کند.

• آیت‌الله اراکی

سخن از تشکیل دولت اسرائیل مخالفت با حکم دین اسلام و عقل است

عضو خیرگان رهبری تأکید کرد: هر کسی که امروز ادعا کند، دولتی به‌نام دولت اسرائیل می‌تواند وجود داشته باشد و بر یک وجب از سرزمین فلسطین حاکم شود، با حکم دین و حکم عقل مخالفت کرده و مخالفت با این حکم، مخالفت با دین اسلام است.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله محسن اراکی عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه کشور، در گفت‌وگو با اصحاب رسانه، گفت: امروز شاهد جنگ بین اسلام، کفر و مظلوم و ظالم هستیم؛ زیرا صهیونیست‌ها سرزمین فلسطین را غصب کرده‌اند و آنها و حامیان‌شان کافر حربی می‌باشند.

وی با بیان اینکه جهاد دفاعی، جهاد مسلم در فقه اسلامی و از ضرورت‌های دین اسلام به‌شمار می‌آید و منکر این ضرورت، کافر است، اضافه کرد: امروز جهاد بر همه واجب است و هر کس هر مقدار که می‌تواند، باید در این جهاد فعال شود و هر کس با هر عنوانی، مال، جان و قلم توانایی دارد، از ملت مظلوم فلسطین و لبنان دفاع کند، این جهاد دفاعی است.

آیت‌الله اراکی با اشاره به آیات قرآن، گفت: بیعتی بین مؤمنان و خداوند هست که با هر چه دارند، در مقابل دشمنان خداوند به جهاد و دفاع بپردازند. حتی اگر صهیونیست‌ها یک وجب از سرزمین‌های فلسطین را غصب کنند، جهاد دفاعی علیه آنها واجب است؛ از این‌رو اینکه گفته شود، دولتی برای اسرائیل و دولتی برای فلسطینیان، این خلاف ضروری دین و ضرورت دین اسلام است؛ زیرا این به‌معنای آن است که جهاد برای آزادسازی سرزمین اسلام واجب نباشد.

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه کشور بیان کرد: امروز علاوه بر مسئله آزادسازی سرزمین اسلام، موضوع دیگر ظلم به مسلمانین است و در این ظلم، با هر اثر از آثار حیات و زندگی مقابله می‌کنند و صهیونیست‌ها، مصداق آیه «وإذا تولى سعى فى الأرض ليفسد فيها ويهلك الحرت و النسل والله لا يحب المفسدان» و مفسد هستند و هر کس در این کجای دنیا، با صهیونیست‌ها روبرو می‌شود، می‌تواند با

آنها مبارزه کند و باید مبارزه کند.

وی افزود: این عنوان، افزون بر جهاد علیه کافر است؛ زیرا ما با حکومت مفسد و به تمام معنا روبرو هستیم و نابود کردن آن از وظائف دینی و عقلی است؛ اگر اسلام هم در کار نبود، عقل ما می‌گوید، یک وجود مفسدی است که با آثار حیات بشری مبارزه می‌کند، باید چنین قدرتی را براندازی کرد.

آیت‌الله اراکی ادامه داد: هر کسی که امروز ادعا کند، دولتی به‌نام دولت اسرائیل می‌تواند وجود داشته باشد و بر یک وجب از سرزمین فلسطین حاکم شود، با حکم دین و حکم عقل مخالفت کرده و مخالفت با این حکم، مخالفت با دین اسلام است.

عضو خیرگان رهبری تصریح کرد: امروز روزی است که باید همگان در این جهاد بزرگ الهی شریک بشویم. امیرمؤمنان‏ ^(علیه السلام) در فرمایش خود در خطبه جهادیه از خبرهای مبنی بر تجاوز به سرزمین‌های مسلمانان می‌فرماید. دشمن حمله می‌کند و زیور یک زن مسلمان و غیرمسلمان در پناه دولت اسلامی را می‌برد و اگر کسی در غم این مصیبت، جان بدهد، نباید او را ملامت کرد.

آیت‌الله اراکی گفت: صهیونیست‌ها امروز به سرزمین فلسطین و ناموس مسلمانین تجاوز کرده‌اند و زنان و اطفال را به قتل می‌رسانند. آیا باید بنشینیم و تماشا کنیم و بگوییم می‌توان دولت اسرائیل و دولت فلسطین داشت؛ ادعای وجود دولت اسرائیل در سرزمین فلسطین، به‌معنای تأیید ظلم است؛ زیرا کسی که سرزمین فلسطین را اشغال کرده و مسلمانان را می‌کشد، ظالم و جنایت‌کار است.

وی در پایان تصریح کرد: به پیروزی مردم لبنان و فلسطین یقین داریم؛ زیرا همه وعده‌های الهی ما را بنشارت می‌دهد، به اینکه این پیروزی حتمی و نزدیک است و اوج گرفتن ظلم ظالم، یکی از قرانن این پیروزی است.

• آیت‌الله کعبی

مجمع مدرسین و محققین دنباله فتنه‌گران هستند

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم با بیان اینکه گروه موسوم به مجمع مدرسین و محققین، غیرقانونی بوده و حق صدور بیانیه ندارد، بر لزوم برخورد نهاد‌های نظارتی و قضایی با این مجمع تأکید کرد.

آیت‌الله عباس کعبی عضو هیئت‌رئیسه مجلس خبرگان رهبری در

گفت‌وگو با خبرگزاری رسا، با اشاره به بیانیه مجمع مدرسین و محققین حوزه و به رسمیت شناختن رژیم صهیونیستی از سوی این مجمع، خاطرنشان کرد: گروه موسوم به مجمع مدرسین و محققین، هیچ ربطی به مدرسین و محققین انقلابی حوزه‌های علمیه ندارد؛ بلکه این مجمع دنباله‌فتنه‌گران هستند.

وی افزود: بیانیه این گروهک در به رسمیت شناختن رژیم کودک‌کش، مجعول و غاصب صهیونیستی، همسویی با اسرائیل و آمریکایی‌ها و تأیید جنایت‌های جنگی اسرائیل غاصب در غزه و لبنان است و نوعی صحنه گذاشتن به جنایات رژیم صهیونیستی بوده و نمک پاشیدن بر زخم مقاومت اسلامی است.

عضو هیئت‌رئیسه مجلس خبرگان رهبری بیان داشت: رژیم صهیونیستی غده سرطانی است که با این جنایات و کشتارهایی که در لبنان و غزه به راه انداخته، می‌خواهند این سرطان خبیث را در کل منطقه و جهان پخش کرده و جهان را ناامن کنند و به فساد بکشانند.

آیت‌الله کعبی افزود: امروز همه می‌دانند که تنها راه صلح، امنیت و عدالت در گستره بین‌المللی، نابودی رژیم جعلی و خون‌آشام صهیونیستی است.

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم ابراز کرد: نویسندگان بیانیه گروهک به اصطلاح مجمع مدرسین و محققین، یا خود را به نفهمی زده‌اند و یا در غالب پروژهای مشخص، می‌خواهند همسو با جریان دشمنان، جبهه مقاومت را تضعیف کنند.

آیت‌الله کعبی تأکید کرد: حوزه علمیه قم، مراجع، اساتید و فضایی حوزه‌های علیه با مواضعی که اتخاذ کردند، همواره در جهت تقویت جبهه مقاومت و نابودی رژیم صهیونیستی بوده‌اند و همه از این گروهک جعلی اظهار برالت می‌جویند.

عضو هیئت رئیسه مجلس خبرگان رهبری اظهار داشت: این را باید همه بدانند که گروه به اصطلاح مدرسین و محققین، هیچ پایگاهی در حوزه و میان اساتید، طلاب و فضایی حوزه‌های علمیه ندارد.

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم خاطرنشان کرد: مجمع مدرسین و محققین، مجمعی غیرقانونی است و حق ندارد که به نام مجمع حوزوی بیانیه صادر کند که در این صورت باید نهاد‌های نظارتی و قضایی با این مجمع برخورد کنند.

• آیت‌الله فاضل لنکرانی

در این موقعیت حساس باید در مقابل دشمن، از کشور یک صدا بیرون آید

رئیس مرکز فقهی ائمه اطهار‏ ^(علیهم السلام) گفت: امروز به لطف خدا این یکصدایی وجود دارد، اما تعجب از زمره‌ای است که بعضی سر داده‌اند و برای اسرائیل محدوده قانونی تصور نموده‌اند، در حالی‌که اسرائیل یک غده سرطانی است.

آیت الله محمدجواد فاضل لنکرانی در دیدار سردار جلالی رئیس سازمان پدافند غیرعامل با بیان اینکه در این موقعیت حساس باید در مقابل دشمن، از همه کشور مراکز علمی و دانشگاهی و حوزه‌های علمیه یک‌صدا بیرون آید، اظهار کرد: امروز به لطف خدا این یکصدایی وجود دارد. تعجب از زمره‌ای است که بعضی سر داده‌اند و برای رژیم صهیونیستی محدوده قانونی تصور نموده‌اند در حالی‌که این رژیم یک غده سرطانی است و مسلمانان با وحدت و اتحاد باید دنبال هدم و نابودی آن باشند.

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم در ادامه افزود: بحث اینکه سابقه تاریخی‌اش چه بوده و در برخی از زمان‌ها فلسطینی‌ها تا حدودی موجودیت آن را قبول کرده‌اند، باید کنار گذاشته شود، اسرائیل غده چرکینی است که باید از بین برود.

ما به وعده خدای تبارک و تعالی اطمینان داریم، حالا چه زمانی؟ نمی‌دانیم. امروز، فردا یا چند سال دیگر به هرحال این غده سرطانی منطقه که برای هدم اسلام آمده، باید از بین برود. چطور مسئله به این مهمی را بخواهیم با طرح موضوع غصب زمین حل کنیم!

خوشبختانه فضای عمومی کشور همه تبعیت از رهبری معظم داند، امروز شرایط انقلاب و توانمندی نظام قابل مقایسه با اول انقلاب نیست و این شواهد زیادی هم دارد، لذا تبعیت از رهبری، ضروری‌تر و واجب‌تر از گذشته است. ما اگر می‌خواهیم ایران و انقلاب مان حفظ بشود و اگر خواهان موفقیت کشور هستیم، مهم‌ترین مسئله این است که همه باید حول رهبری و تابع محض ایشان باشیم. الحمدلله وقتی می‌بینیم مردم، دولت، مراکز علمی و حوزه‌ها، نیروهای نظامی همه تابع رهبری هستند، خدا را شکر می‌کنیم.

امروز بغض مردم نسبت به اسرائیل صد برابر گذشته است، حتی آنها که به هر علتی خیلی دلداه انقلاب هم نبودند. این را اسرائیل نمی‌فهمد و نمی‌داند چه بلایی سر خودش آورده، یعنی اگر زمانی در همین کشور بخشی بسیار اندک با انقلاب زاویه داشتند و شعار نه غزه نه لبنان سر می‌دادند، آنها هم دیگر این شعار را نمی‌دهند. امروز هر کسی که این جنایات اسرائیل را می‌بیند که چقدر زن و کودک بیگناه را به خاک و خون می‌کشد، خون گریه می‌کند ولو معتقد به انقلاب هم نباشند.

• عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه

سازش با رژیم صهیونیستی یعنی بیرون کشیدن جنایتکار از باتلاق

عضو خیرگان رهبری، با تأکید بر اینکه اقدام رژیم صهیونیستی برای حمله به ایران و پشتیبانی هر کشوری از اسرائیل جنایت‌کار بدون پاسخ نخواهد بود، تصریح کرد: جمهوری اسلامی در حال حاضر دست برتر را دارد؛ مانند بستن تنگه هرمز و آمریکایی‌ها نیز می‌دانند، کمترین خطا از سوی آنها به ضرر خودشان تمام می‌شود.

آیت‌الله محمود رجیبی عضو هیئت‌رئیسه مجلس خبرگان رهبری، در مصاحبه با خبرگزاری حوزه گفت: رژیم صهیونیستی در حال حاضر به‌دلیل آشفتگی‌های داخلی و شکست‌های بیرونی، آن اقتدار سابق را ندارد و با روش‌های مختلف به تقویت روحیه سربازان خود می‌پردازد و ترور فرماندهان و کشتار زنان و کودکان بی‌پناه، دلیلی برای جبران شکست‌هایی است که رژیم صهیونیستی در جبهه‌های مختلف کسب کرده است.

عضو خیرگان رهبری، با تأکید بر اینکه پاسخ ایران صحنه را دگرگون خواهد کرد و شکست جدیدی را متوجه آنها خواهد کرد، گفت: گفتار دولت آمریکا مبنی بر همراهی نکردن با اسرائیل برای حمله به ایران، گویای این مطلب است که دشمنان جمهوری اسلامی در موضع ضعف قرار گرفته‌اند و برای حفظ موضع اقتدار خود، در حال دست و پا زدن هستند.

آیت‌الله رجیبی با تأکید بر اینکه اقدام رژیم صهیونیستی برای حمله به ایران و پشتیبانی هر کشوری از اسرائیل جنایت‌کار بدون پاسخ نخواهد بود، ادامه داد: جمهوری اسلامی در حال حاضر دست برتر را دارد؛ مانند بستن تنگه هرمز و آمریکایی‌ها نیز می‌دانند، کمترین خطا از سوی آنها به ضرر خودشان تمام می‌شود.

رئیس مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی‏ ^(علیه السلام) ادامه داد: شعار رژیم صهیونیستی از نیل تا فرات است و سازش به‌معنای نجات رژیم صهیونیستی در حال احتضار است و تجربه‌های گذشته نیز نشان داده است که سازش افرادی مثل یاسر عرفات نتیجه‌ای نداشته است؛ به‌گونه‌ای که هیچ منفعتی در دست نیاوردند و تنها جایی که رژیم صهیونیستی از خواسته‌های نامشروع خود عقب‌نشینی کرد، زمانی بود که حزب‌الله در مقابل آنها ایستاد.

وی در پایان گفت: سازش با رژیم صهیونیستی هیچ منفعتی را برای منطقه به دنبال ندارد و سازش باعث می‌شود، این رژیم جنایت‌کار خود را از باتلاق بیرون بکشد و دیر یا زود جنایات خود را در دیگر کشورهای منطقه ادامه بدهد.

حاضر، ۱۳ نفر در این دوره فعالیت می‌کنند و هر هفته نشست‌های علمی دارند.

• استعلام مدارک طلاب جامعه‌الزهرای‏ ^(علیها السلام)

در سامانه کد صحت

یوسفی در ادامه به‌اعتبار مدرک جامعه‌الزهرای‏ ^(علیها السلام) اشاره و اظهار کرد: مدرک جامعه‌الزهرای‏ ^(علیها السلام) با چهل سال سابقه معتبر بوده است؛ اما مدارک در این عدم بازرگاری باعث شده بود که طلبه‌های مجموعه برای استخدام در سازمان‌ها و نهاد‌های مختلف از جمله آموزش و پرورش، نیاز به یک اثبات صحت مدرک داشته باشند.

وی افزود: پیور رسمیت‌بخشی شورای گسترش حوزه‌های علمیه خواران توسط شورای عالی انقلاب فرهنگی با تأیید رئیس جمهور و تعیین مرجع صدور مدارک تحصیلی جامعه‌الزهرای‏ ^(علیها السلام) به‌صورت مستقل و با مصوبه شورای سیاست‌گذاری حوزه‌های علمیه خواران برای اعتباربخشی رسمی به مدارک جامعه‌الزهرای‏ ^(علیها السلام) در سطح ملی و بین‌المللی اقدام شد.

معاون آموزش و تربیت جامعه‌الزهرای‏ ^(علیها السلام)، با بیان اینکه قابلیت استعلام مدارک تحصیلی حوزوی در سایت وزارت علوم، تحقیقات و فناوری کشور ایجاد شد، تصریح کرد: مزایای این برنامه این است که از بوروکراسی اداری جلوگیری می‌شود و طلاب به‌راحتی می‌توانند، از طریق مراجعه به

از تحصیل بیش از ۱۳ هزار طلبه تا تدریس ۶۰۰ استاد

که در صورت تأیید و تصویب، سال آینده پذیرش خواهیم داشت.

وی یادآور شد: در سال تحصیلی جدید، رشته «مطالعات زن و خانواده» در سطح چهار نیز راه‌اندازی خواهد شد تا ان‌شاءالله افزایش رشد طلبه‌ها در این عرصه دانشی را داشته باشیم.

• حضور ۶۰۰استاد در سطوح تحصیلی دو، سه و چهار ترم جاری

یوسفی با بیان اینکه در ترم تحصیلی جاری، ۶۰۱ استاد در جامعه‌الزهرای‏ ^(علیها السلام) تدریس می‌کنند، افزود: امسال ۲۶۸ نفر استاد خانم و ۱۳۳ استاد آقا در عرصه آموزش و تربیت حضور دارند.

معاون آموزش و تربیت جامعه‌الزهرای‏ ^(علیها السلام) مطرح کرد

از تحصیل بیش از ۱۳ هزار طلبه تا تدریس ۶۰۰ استاد

در زمینه حل تمرین، دسته‌بندی دروس، رفع اشکال، پرسش و پاسخ کلاسی، ترجمه متن و غیره با طلاب برگزار خواهد شد.

وی اضافه کرد: در این طرح، طلاب از داشتن یک استاد بهره‌مند می‌شوند؛ بدین منظور، تالار گفت‌وگوی سامانه مروارید فعال است و اساتید و طلاب هر هفته در این تالار تعامل خواهند داشت و تکالیف کلاسی در این تالار بررسی می‌شود. توصیه می‌شود که طلاب غیرحضوروی از این طرح استفاده کنند.

• توسعه رشته‌های تحصیلی سطح سه و چهار

معاون آموزش و تربیت جامعه‌الزهرای‏ ^(علیها السلام) بیان اینکه توسعه رشته‌های تحصیلی، از دیگر برنامه‌های این معاونت است، گفت: در سال تحصیلی پیش رو، درصد ایجاد رشته‌های تحصیلی جدید هستیم و رشته «مطالعات اسلامی اجتماعی خانواده» در مقطع سطح چهار برای فارغ‌التحصیلان سطح سه رشته مطالعات زن و خانواده راه‌اندازی می‌شود. عناوین و سر فصل‌ها به شورای سیاست‌گذاری ارسال شده

افتخار یوسفی در گفت‌وگو با خبرگزاری حوزه، با بیان اینکه امسال، سال تحصیلی جدید را در حالی شروع کردیم که بیش از ۱۳ هزار طلبه در جامعه‌الزهرای‏ ^(علیها السلام) مشغول به تحصیل هستند، اظهار کرد: امسال بیش از ۱۱۰۰ طلبه در برنامه‌های مختلف حضوروی، نیمه‌حضوروی، غیرحضوروی و مجازی در برنامه‌های مختلف نیمه‌وقت و تمام‌وقت صبح و عصر و در مقاطع سطح دو، سه و چهار پذیرش شدند.

• اجرای طرح‌های استاد پشتیبان و آموزش پژوهش‌محور

معاون آموزش و تربیت جامعه‌الزهرای‏ ^(علیها السلام) به برنامه‌ها و فعالیت‌های این معاونت اشاره کرد و افزود: یکی از برنامه‌های جدیدی که در عرصه آموزش داریم، برنامه آموزش پژوهش‌محور است که سال گذشته برای سطح دو اجرا شد و امسال برای نخستین‌بار در سطح سه اجرایی می‌شود که امیدواریم، به ارتقا و رشد علمی در مجموعه کمک کند.

یوسفی خاطرنشان کرد: طرح استاد پشتیبان ویژه طلاب غیرحضوروی، از دیگر طرح‌های معاونت آموزش و تربیت است که به رشد علمی مجموعه کمک می‌کند. در این طرح، یک استاد برای یکی از دروس اصلی و پایه طلاب غیرحضوروی انتخاب می‌شود و گروه‌های بیست نفره طلاب تشکیل شده و رابطه استاد و شاگردی

مبلغان آسمانی

مظلومان بی‌نام و نشان

روایت زندگی، تلاش‌ها و مظلومیت مبلّغان افغانستانی

گفت‌وگو با حجت‌الاسلام قربانعلی فصیحی غزنوی

در مسیر پربیین و خم تاریخ معاصر افغانستان، گروهی از مبلّغان و علما با وجود تمامی سختی‌ها و کمبود امکانات، در عرصه حفظ و گسترش معارف اسلامی و تقویت اعتقادات مردم کشورشان، تلاش‌های گسترده‌ای داشته‌اند. این مبلّغان بی‌نام و نشان که در شرایط سختی همچون ناامنی و فقر به فعالیت پرداخته‌اند، نه‌تنه در داخل افغانستان؛ بلکه در نقاط

آشنایی با استاد فصیحی غزنوی

قربانعلی فصیحی غزنوی، فرزند حسنعلی، در سال ۱۳۳۱ شمسی در منطقه «سیاه‌چوب» از توابع ارزگان افغانستان به دنیا آمد. او اصالتاً از شیرداغ مالستان است. تحصیلات ابتدایی خود را در ولسوالی جاغوری، ولایت غزنی و مزار شریف گذراند. در سال ۱۳۵۶ شمسی به ایران سفر کرد تا به تحصیلات خود ادامه دهد و در مشهد مقدس از محضر استادان برجسته‌ای چون

آیت‌الله رضازاده، آیت‌الله مرتضوی، آیت‌الله سیدصالحی و آیت‌الله فلسفی ^{رحمته‌اللهی} بهره‌مند شد. او به‌عنوان مدرس تفسیر، در جامعه‌المصطفی مشهد تدریس می‌کند و در حوزه‌های مختلف مذهبی و فرهنگی فعالیت داشته است. از جمله همکاری‌های او می‌توان به کارشناسی مذهبی در رادیو برون مرزی و کارشناسی فرهنگی در شبکه هادی تی‌وی اشاره کرد. آثار منتشرشده او شامل:

کتاب‌هایی چون آینه حکمت، یاران آفتاب، عالمان شیعه غزنی، فریاد انتظار (مستندات قرآنی دعای شریف ندبه) و گذشته، حال و آینده مهاجرین است.

چه عواملی باعث مظلومیت مبلّغان افغانستانی شده و چرا این افراد، با وجود فداکاری‌های فراوانشان، کمتر شناخته شده‌اند؟

- یادبود مبلّغانی که در افغانستان شهید یا مرحوم شدند

در ابتدا با نام و یاد خداوند، به گروهی از مبلّغان عزیز اشاره می‌کنیم که تحت عنوان «مبلّغان آسمانی» از شهرهایی مانند قم و مشهد به افغانستان رفته و در آنجا امام جمعه و یا به هر نحو، مشغول خدمت شده و در نهایت شهید یا مرحوم گشتند. بنده و حاج علی مدد شریفی تلاش کردم تا اسامی و خاطرات این مبلّغان را گردآوری کنیم تا از آنها یاد شود.

مظلومیت مبلّغان افغانستانی و مشکلاتشان

متأسفانه، مبلّغان افغانستانی که در داخل کشور هستند، بسیار مظلوم واقع شده‌اند. دلیل اصلی این مظلومیت، نبود امکانات کافی است. از جمله اتفاقات تلخ، شهادت سه نفر از بهترین مبلّغان ما بود که از مشهد به منطقه‌ای صعب‌العبور به‌نام دابکندهی رفتند. ماشین آنها به دره سقوط کرد و این عزیزان که سرمایه‌های گران‌بهایی بودند، جان خود را از دست دادند و خانواده‌های‌شان بی‌سرپرست ماندند. همچنین، حجت‌الاسلام موسوی که امام جمعه تخرار بود، در جریان یک حمله انتحاری به مسجد امام زمان ^{رحمته‌اللهی} همراه با جمعی از نمازگزاران به شهادت رسید.

مظلومیت و عدم شناخته شدن این شهدا

متأسفانه، مردم اطلاعات کافی از این عزیزان ندارند و به‌دلیل اینکه آنها از سوی حوزه به افغانستان اعزام شدند، انتظار می‌رفت که از سوی حوزه علمیه، از آنها تجلیل بیشتری شود؛ اما به نظر می‌رسد که این مبلّغان فداکار بسیار مظلوم واقع شده‌اند. به‌همین دلیل، ما در یک تلاش دوزنه با عنوان «مبلّغان آسمانی»، زندگینامه این شهدا را گردآوری کردیم و از ۲۰ نفر از آنها یاد کردیم.

مشکلات مالی در روند تکمیل پروژه

در مسجد جامع هرات، حادثه انفجار منجر به شهادت ۴ الی ۵ نفر از علما شد؛ اما ما نتوانستیم زندگینامه دو نفر از آنها را به دست بیاوریم. تمامی این کار با بودجه شخصی انجام شد و در مسیر کار، به مشکلات مالی فراوانی برخوردیم. یکی از کانون‌های فرهنگی در قم، کمک ناچیزی به ما کرد. متأسفانه، چاپ و تکمیل چنین پروژه‌هایی به هزینه‌های سنگینی نیاز دارد و انجام آن توسط افراد، به‌تنهایی بسیار دشوار است.

چه معیارهایی برای انتخاب علما و شخصیت‌های برجسته در پروژه گردآوری «عالمان شیعه غزنی» در نظر گرفته شده است؟

- پروژه گردآوری علمای شیعه غزنی؛ تشویق و یادبود عالمان برجسته

معرفی و هدف پروژه

یکی دیگر از کارهایی که ما انجام دادیم، پروژه گردآوری «عالمان شیعه غزنی» است. این مجموعه شامل چهار جلد کتاب است که با هدف تشویق مبلّغان و علمای استان غزنه تهیه شده است. در این پروژه، ما نزدیک به ۳۰۰ تن از علما و شخصیت‌های برجسته را که بر اساس معیارهای خاصی انتخاب شده‌اند، معرفی کرده‌ایم.

معیارهای انتخاب علما

برای این کتاب، سه معیار اصلی در نظر گرفته شده است:

- شهادت: علما و مبلّغانی که در راه دین شهید شده‌اند.
- شخصیت‌های برجسته و معروف: از جمله آیت‌الله‌العظمی فیاض، از علمای برجسته غزنه.

۳. افرادی با آثار و خدمات گسترده: کسانی که در زمینه‌های علمی و پژوهشی فعالیت‌های چشم‌گیری داشته‌اند. به‌عنوان مثال، برخی از دوستان که در قم یا پژوهشگاه‌های تهران فعالیت دارند، بیش از ۱۰۰ مقاله علمی منتشر کرده‌اند. همچنین، از افرادی که در مرقد امام خمینی ^{رحمته‌اللهی} مشغول به خدمت هستند نیز یاد شده است.

پیشرفت پروژه و چاپ جلد‌های جدید

اگر بخواهیم تمامی شیعیان برجسته افغانستان را گردآوری کنیم، تعداد جلد‌های این کتاب‌ها به چندین مجلد خواهد رسید. تاکنون چهار جلد از این مجموعه چاپ شده و جلد پنجم نیز آماده چاپ است. این پروژه به‌طور کامل با هزینه شخصی خودمان و همکاری دوستم، آقای حاج علی‌مدد شریفی که در گلشهر مشهد ساکن است، انجام شده است.

اهداف شما در گردآوری اجازات و تجلیل از وکلای امام خمینی ^{رحمته‌اللهی} در افغانستان و تدوین دانشنامه هزاره چیست؟

• یکی از پروژه‌های مهمی که ما به درخواست حوزه علمیه قم انجام داده‌ایم، گردآوری اجازات برای علمای افغانستان تحت عنوان «یاران آفتاب» است. این پروژه شامل معرفی ۳۰ تا ۴۰ نفر از علماست که به‌عنوان وکیل رسمی امام خمینی ^{رحمته‌اللهی} در افغانستان فعالیت داشتند. در این راستا، با همکاری یکی از ارگان‌های جمهوری اسلامی ایران، تجلیل باشکوهی از این علما که در آن زمان حضور داشتند، انجام شد. برخی از این افراد، هنوز در قید حیات هستند و در مشهد یا افغانستان زندگی می‌کنند. هدف از این پروژه، معرفی چهره‌های علمی و مذهبی است که نقش برجسته‌ای در ترویج آموزه‌های امام خمینی ^{رحمته‌اللهی} و نهضت اسلامی ایشان در افغانستان داشتند.

درباره دانشنامه هزاره و نقش شیعیان افغانستان چه اطلاعاتی می‌توانید به ما بدهید؟

یکی از فعالیت‌های دیگر ما، تدوین «دانشنامه هزاره» است که مربوط به قوم هزاره و دیگر شیعیان افغانستان، از جمله سادات و قزلباش‌ها می‌شود. این دانشنامه با همکاری دوستان هزاره که در کشورهای مختلف مانند آلمان، انگلستان و کانادا اقامت دارند، گردآوری شده است. در مشهد، شورای علمی این پروژه تحت مدیریت آقای سیدابوطالب مظفری، شاعر معروف افغانستان و ایران، فعال است. من نیز به‌عنوان یکی از ارزیابان و نویسندگان در تدوین مدخل‌های دانشنامه همکاری می‌کنم. این اقدامات هدف اصلی‌اش حفظ و احیای فرهنگ و تاریخ شیعیان افغانستان و تجلیل از بزرگان دینی و علمی آنان است.

چه چالش‌هایی در روند تدوین دانشنامه هزاره وجود دارد و چه چشم‌اندازی برای تکمیل آن پیش‌بینی می‌شود؟

- یکی از چالش‌های اصلی در تدوین این دانشنامه، تعداد زیاد مدخل‌ها و وضعیت تدوین آن است. تاکنون، تعداد دقیق مدخل‌ها مشخص نشده؛ زیرا بخش‌های

مختلف جهان نیز نقشی بی‌بدیل در معرفی فرهنگ و مذهب تشیع ایفا کرده‌اند.

یکی از چهره‌های برجسته این مبلّغان، حجت‌الاسلام قربانعلی فصیحی غزنوی است؛ شخصیتی که با تدریس در حوزه‌های علمیه، تألیف کتاب‌های ارزنده و اجرای پروژه‌های فرهنگی نظیر «عالمان شیعه غزنی» و «دانشنامه

هزاره»، در حفظ و احیای هویت شیعیان افغانستان، گام‌های مؤثری برداشته است. در این گفت‌وگو، استاد فصیحی غزنوی به بیان تلاش‌های خود و دیگر مبلّغان افغانستانی می‌پردازد که یا در راه خدمت به اسلام و مردم افغانستان جان باخته‌اند یا به‌دلیل مظلومیت‌های تاریخی کمتر شناخته شده‌اند.

زیادی از کار هنوز انجام نشده‌اند. به‌عنوان مثال،

جلد اول که به حروف «الف» و «ا» پرداخته شده است،

بیش از ۱۰۰ مدخل باقی مانده که تصمیم داریم به جلد دوم ضمیمه کنیم. جلد اول این دانشنامه چاپ شده

است؛ اما با توجه به حجم زیاد کار و کمبود امکانات،

تکمیل آن به زمان بیشتری نیاز دارد.

در مقایسه با دیگر دانشنامه‌ها، باید بگویم که در

افغانستان، تنها یک دانشنامه معتبر به‌نام «دانشنامه

آریانا» وجود دارد که با حمایت مالی دولت منتشر شده

است؛ درحالی‌که در جمهوری اسلامی ایران، چندین

دانشنامه معتبر داریم؛ از جمله دانشنامه امام رضا ^{رحمته‌اللهی}،

دانشنامه جهان اسلام و دانشنامه ادب فارسی. یکی از

افتخارات بنده این است که در چاپ دوم دانشنامه ادب

فارسی آقای انوشه که یک جلد کامل آن به ادب فارسی

افغانستان اختصاص یافته است، زندگینامه‌ای از من

درج شده است.

تأمین منابع مالی برای تدوین چنین پروژه‌هایی چگونه انجام می‌شود و چه مشکلاتی در این زمینه وجود دارد؟

• تأمین بودجه برای پروژه‌های فرهنگی و علمی در افغانستان، به‌ویژه پروژه‌های بزرگ مانند تدوین دانشنامه هزاره، کار بسیار دشواری است. بودجه این پروژه‌ها بیشتر از طریق مهاجرانی که در کشورهای آمریکا، کانادا و انگلیس اقامت دارند، تأمین می‌شود. این افراد با احساس مسئولیت فرهنگی، ماهانه مبلغی را برای این پروژه‌ها اختصاص می‌دهند؛ اما با وجود این کمک‌ها، همچنان با کمبود منابع مالی روبه‌رو هستیم و به حمایت‌های دولتی برای ادامه این پروژه‌ها نیاز داریم.

پروژه‌های فرهنگی و علمی به‌ویژه در مقیاس بزرگ، نیاز به منابع مالی وسیع دارند تا به‌درستی و به‌موقع تکمیل

معرفی ماه‌های محدثان برجسته این منطقه آغاز کرده‌ایم. فهرستی از افرادی که احتمال می‌رود، شیعه و از محدثان برجسته باشند، تدوین شده است. این پروژه نیازمند پژوهش‌های عمیق‌تر است و همچنان به زمان و تلاش بیشتری نیاز دارد تا به‌طور کامل تکمیل شود. امیدواریم که این طرح نیز به نتیجه برسد و بتوانیم، به معرفی این شخصیت‌های علمی پرداخته و در حفظ میراث علمی و دینی افغانستان سهم شویم.

چگونه تاریخچه و نقش افغانستان در حفظ و ترویج فرهنگ شیعه و آثار حدیثی مورد توجه قرار گرفته است؟

• افغانستان از دیرباز در مسیر حفظ و ترویج فرهنگ شیعه نقشی کلیدی داشته است. یکی از جنبه‌های برجسته این موضوع، ارتباطات تاریخی و فرهنگی افغانستان با شیعه در طول قرون مختلف است. یکی از پروژه‌های ما که در همین راستا انجام شده، گردآوری اسامی و اطلاعات مربوط به صحابه و محدثان شیعه افغانستان است. تعداد صحابه و شخصیت‌های برجسته‌ای که در افغانستان زندگی کرده‌اند یا با این سرزمین ارتباط داشته‌اند، حدود ۳۰۰ تا ۴۰۰ نفر تخمین زده می‌شود. این پروژه به‌طور گسترده با مشارکت یک تیم هفت، هشت نفره انجام شد که به تحقیق و یادداشت برداری درباره این شخصیت‌ها پرداخته‌اند. برخی از این افراد، از صحابه ائمه اطهار ^{رضی‌الله‌عنهم} بودند. به‌عنوان مثال، شخصیت‌هایی مانند ابوخلد کابلی، جزو این گروه قرار دارند که از صحابه بزرگ اهل بیت ^{رضی‌الله‌عنهم} به‌شمار می‌روند.

به نظر شما افغانستان در ترویج و حفظ آثار شیعی چه نقشی ایفا کرده است؟

• افغانستان در طول تاریخ نه‌تنه در حفظ و ترویج فرهنگ شیعه بلکه در تدوین آثار علمی نیز نقش به‌سزایی داشته است. یکی از مهم‌ترین آثار شیعی که در افغانستان تدوین شده، کتاب «من لا یحضره الفقیه» از شیخ صدوق ^{رحمته‌اللهی} است که در شمال افغانستان نوشته شده است. این نکته نشان‌دهنده این است که افغانستان به‌عنوان یک پایگاه مهم علمی در تاریخ شیعه شناخته می‌شود. در کنار این، فعالیت‌های علمی دیگری نیز در افغانستان در ارتباط با شیعه انجام شده که بخشی از آن، به‌ویژه در حوزه‌های حدیثی و فقهی، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

در خصوص پروژه گردآوری محدثان شیعه افغانستان، چه اقداماتی انجام داده‌اید و چه اهدافی در این زمینه دنبال می‌شود؟

• هدف اصلی ما در پروژه گردآوری محدثان شیعه افغانستان، تدوین فهرستی جامع از این شخصیت‌هاست. این پروژه به‌طور پیش‌بینی‌شده قرار است، چندین جلد داشته باشد و درنهایت به جمع‌آوری کامل آثار این محدثان برسد. خوشبختانه در جمهوری اسلامی ایران، منابع کتابخانه‌ای فراوانی وجود دارد که به‌طور قابل‌توجهی می‌تواند در این پروژه کمک‌رسان باشد. این پروژه بیشتر مبتنی بر پژوهش‌های کتابخانه‌ای است و نیازی به تحقیقات میدانی ندارد. از این‌رو، انتظار داریم که با تکمیل این پروژه، بخشی از تاریخچه محدثان شیعه افغانستان به‌طور دقیق ثبت شود.

برای کاهش مشکلات اقتصادی و امنیتی مبلّغان شیعه در افغانستان، چه تدابیری می‌توان اتخاذ کرد تا آنها بتوانند، به فعالیت‌های تبلیغی خود ادامه دهند؟

• مبلّغان شیعه در افغانستان با مشکلات متعددی مواجه هستند که می‌توان به دو دسته اصلی تقسیم کرد: مشکلات اقتصادی و امنیتی. از نظر اقتصادی، مبلّغان شیعه در افغانستان با دشواری‌های زیادی روبه‌رو هستند؛ به‌ویژه آنهایی که در جامعه‌المصطفی تحصیل کرده‌اند، موظف‌اند هر سال چند ماه به افغانستان بازگردند و در مناطق مختلف کشور فعالیت کنند. در شرایط عادی، این امر دشوار است و در دوران کرونا این مشکلات به‌طور چشم‌گیری افزایش یافت. برخی از مبلّغان مجبور به قرض گرفتن برای تأمین هزینه‌های سفر شدند و متأسفانه تعدادی از آنها به‌دلیل نبود امکانات بهداشتی و ابتلا به کرونا، جان خود را از دست دادند. از این‌رو، تأمین منابع مالی برای مبلّغان، به‌ویژه در شرایط بحرانی، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

چطور می‌توان امنیت مبلّغان را در افغانستان تضمین کرد؟ آیا تدابیر خاصی برای کاهش تهدیدات امنیتی وجود دارد؟

• مبلّغان شیعه در افغانستان با تهدیدات امنیتی زیادی روبه‌رو هستند. یکی از نمونه‌های بارز این تهدیدات، شهادت حجت‌الاسلام موسوی در ولایت تخرات است. اینتان در مسجدی به‌عنوان امام جمعه فعالیت می‌کردند که مسجد توسط دشمنان منفجر شد و بسیاری از نمازگزاران همراه ایشان به شهادت رسیدند. این واقعه، تنها یکی از نمونه‌های ترورهایی است که مبلّغان شیعه در افغانستان با آن مواجهند. علاوه بر این، پس از بازگشت طالبان به قدرت، شرایط برای مبلّغان بسیار سخت‌تر شد. طلبه‌ها و مبلّغان شیعه که از جمهوری اسلامی ایران به افغانستان بازمی‌گردند، با بازجویی‌های شدید و فشارهای امنیتی روبه‌رو هستند. این وضعیت تهدیدهای امنیتی را افزایش داده و فعالیت‌های تبلیغی در افغانستان را با مشکلات بیشتری مواجه کرده است.

آیا راهکارهایی برای حل این مشکلات امنیتی و حمایت از مبلّغان وجود دارد؟

• یکی از این شرایط، ضروری است که همکاری‌های بیشتری بین ارگادان‌های مختلف جمهوری اسلامی ایران، به‌ویژه جامعه‌المصطفی و نهادهای دینی و علمی در افغانستان برقرار شود. همچنین حمایت‌های معنوی و مالی از مبلّغان باید افزایش یابد تا آنها بتوانند، به فعالیت‌های خود ادامه دهند. در ایام خاص مذهبی مانند ماه رمضان و محرم، بسیاری از مبلّغان با وجود همه مشکلات به افغانستان می‌روند تا وظیفه تبلیغی خود را انجام دهند؛ بنابراین، علاوه بر کمک‌های مالی، توجه به مسائل امنیتی مبلّغان نیز بسیار حائز اهمیت است. تجلیل از مقام شهدا و حمایت از خانواده‌های آنها، می‌تواند یکی از روش‌های تشویق مبلّغان دیگر باشد تا راه این شهدا را ادامه دهند.

در نهایت، چه چشم‌اندازی برای آینده فعالیت‌های فرهنگی و تبلیغی شیعی در افغانستان متصور هستید؟

• چشم‌انداز فعالیت‌های فرهنگی و تبلیغی شیعی در افغانستان، بسیار امیدبخش است؛ اما نیاز به همکاری و حمایت گسترده‌تری دارد. با توجه به شرایط فرهنگی، دینی و تاریخی افغانستان، همچنان ظرفیت‌های بسیاری برای ترویج معارف اهل بیت ^{رضی‌الله‌عنهم} وجود دارد. از این‌رو، تلاش‌ها و همکاری‌های بیشتر میان ایران و افغانستان، به‌ویژه در زمینه‌های علمی، فرهنگی و دینی، می‌تواند نقش مؤثری در تقویت فعالیت‌های تبلیغی و فرهنگی شیعه در این کشور داشته باشد.

گفت‌وگو و تنظیم: حمید کرمی

با وجود ولایت و رهبری الهی با سختی‌ها را به عامل حرکت تبدیل کنیم

حجت‌الاسلام والمسلمین حاجی صادقی گفت: امروز گفت‌مان سیدحسن نصرالله مستحکم‌تر شده و در جهان گسترش پیدا کرده است و سید مقاومت، گفت‌مان اسلام را زنده کرده و نتایج آن امروز مشهود است.

حجت‌الاسلام والمسلمین حاجی صادقی، ۳۰مهر در آیین تکبیر و معارفه رئیس دفتر نمایندگی ولی فقیه در سپاه استان قم که در این ستاد برگزار شد، اظهار کرد: یکی از ویژگی‌های انسان‌های مؤمن و مجاهد و برگزیده شدن توسط خدا، عدم هراس در طوفان حوادث روزگار است و از حرکت و تعالی فردی باز نمی‌ایستند.

نماینده ولی فقیه در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی بیان کرد: یکی از برجستگی‌های مؤمنان این است که شادی آنها را مغرور نمی‌کند و شکست‌ها آنها را متوقف نمی‌سازد و همواره بر حوادث سوار هستند و از حوادث و تغییر و تحول روزگار برای رشد و تعالی و تقرب خود به خدا استفاده می‌کنند، تا جایی که سخت‌ترین مصیبت‌ها را می‌بینند و می‌گویند که جز زیبایی ندیدیم.

حجت‌الاسلام والمسلمین حاجی صادقی عنوان کرد: در طول این ۴۵ سال یاد گرفتیم، انقلاب که تولد جدید اسلام ناب است، فراز و نشیب دارد، اما توقف ندارد.

نماینده ولی فقیه در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی اذعان کرد: انقلاب اسلامی، به گذشته، حال و آینده تقسیم می‌شود و این انقلاب، یک عقبه الهی، ولایی، مردمی، دشمن و مصیبت دارد؛ ولی از مسیر خود خارج نمی‌شود و ما نیز بایستی سعی کنیم تا از این ریل خروج پیدا نکنیم.

حجت‌الاسلام والمسلمین حاجی صادقی ابراز کرد: قم مرکز انقلاب اسلامی و طلوع خورشید است و ما باید مراقب باشیم تا از موج انقلاب جا نمانیم؛ چراکه خداوند دین و انقلاب را یاری می‌کند.

وی یادآور شد: جمهوری اسلامی امروز به‌برکت انقلاب اسلامی و احیایگری امامین انقلاب، سنگرهای کلیدی جهان را یکی پس از دیگری فتح می‌کند.

حجت‌الاسلام والمسلمین حاجی صادقی، با بیان اینکه روزهای روشن و موفقیت‌ها را پیش رو داریم، گفت: امروز شعار استکبارستیزی، انقلاب و بیداری جهانی در عالم گسترش پیدا کرده است و آنچه استکبار را عصبانی می‌کند و از آن هراس دارد، احیا و توسعه گفت‌مان اسلام و انقلاب در جهان است.

نماینده ولی فقیه در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی اظهار کرد: باید مراقب امواج انقلاب و نقش هدایت‌گری و مرکز بودن و الگو بودن قم باشیم و از آنها باز نمانیم و این حوادث را به‌عنوان فرصت مغتنم بشماریم.

وی با تصریح بر اینکه ولایت، تجلی الهی و ربوبی است، گفت: با وجود ولایت و رهبری الهی، سختی‌ها را باید از حالت مصیبت بودن به‌تعبیر رهبری به عامل حرکت تبدیل کنیم.

حجت‌الاسلام والمسلمین حاجی صادقی ابراز کرد: امروز گفت‌مان سیدحسن نصرالله ^{علیه السلام} مستحکم‌تر شده و در جهان گسترش پیدا کرده است و سید مقاومت، گفت‌مان اسلام را زنده کرده و نتایج آن امروز مشهود است.

گزارش: داود مظاهری

زمان بازپذیری حوزه‌های علمیه خواهران در سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳، اعلام شد

سرپرست اداره کل تحصیلات تکمیلی حوزه‌های علمیه خواهران گفت: فرآیند بازپذیری حوزه‌های علمیه خواهران در سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳، از دهم آبان‌ماه جاری، هم‌زمان در سراسر کشور آغاز خواهد شد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، خانم آزاده صدر شیرازی با بیان اینکه فرآیند بازپذیری حوزه‌های علمیه خواهران در سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳، از دهم آبان‌ماه جاری، هم‌زمان در سراسر کشور آغاز خواهد شد، اظهار کرد: طلابی که دارای سابقه تحصیل ناتمام در حوزه‌های علمیه مصوب بوده و به علل غیرانضباطی از ادامه تحصیل باز مانده‌اند و یا دارای دانشنامه سطح یک هستند، می‌توانند جهت تکمیل پرونده تحصیلی خود، در بازپذیری شرکت کنند.

سرپرست اداره کل تحصیلات تکمیلی حوزه‌های علمیه خواهران مطرح کرد: سنجش داوطلبان تمامی مقاطع، از طریق مصاحبه علمی و استعلام از مراجع ذی صلاح، انجام می‌شود.

وی در پایان افزود: داوطلبان قبل از نام‌نویسی با مطالعه دقیق دفترچه راهنمای بازپذیری، از حائز شرایط بودن خود برای نام‌نویسی، اطمینان حاصل کنند.

شایان ذکر است، داوطلبان مقطع عمومی می‌توانند از طریق نشانی اینترنتی register.who.ir/register و یا مراجعه حضوری به مدارس علمیه، نام‌نویسی کنند و داوطلبان مقاطع تکمیلی، به پرتال طلبه، گزینه درخواست‌ها و قسمت درخواست بازپذیری مراجعه کنند.

□ **از چه زمانی مباحث حوزوی را شروع کردید؟**

● بعد از اینکه روخوانی قرآن را تمام کردم، پدرم برای من و برادرهایم تدریس دروس حوزوی را آغاز کرد. از جمله کتاب جامع‌المقدمات، صرف میر و امثله.

□ **غیر از ابوی و اخوی، چه کسانی در زندگی علمی و طلبگی شما نقش داشتند؟**

● در کنار پدر و برادرانم، اساتید دیگری نیز در زندگی علمی و طلبگی‌ام تأثیرگذار بودند. یکی از آنها مرحوم سیدنورالدین اشکوری بود که بنده بخشی از کتاب سیوطی مربوط به شرح الفیه ابن عقیل را نزد ایشان تلمذ کردم. همچنین، بخشی از دروس فقهی را که طلبه‌ها در آن زمان می‌خواندند، نزد آیت‌الله سیدعبد‌الهادی شاهرودی خواندم.

□ **از دروس خارج شهید آیت‌الله صدر هم بیشتر استفاده کرده‌اید، درست؟**

● بله، من در درس خارج شهید صدر حاضر شدم. در آن زمان برادر بزرگم در عراق بود و ما یک‌سال با هم در درس خارج شهید صدر شرکت کردیم. همه چهار برادر در آن دوره در درس ایشان شرکت داشتیم.

خدا را شکر که در درس خارج شهید صدر شرکت کردم. بنده ابتدا در علم اصول و سپس در درس فقه ایشان حضور داشتم. هنوز مکاسب را تمام نکرده بودم که برادر بزرگم به ایران رفت و من چهار سال دیگر حضورم را در نجف ادامه دادم.

□ **از شخصیت و شیوه تدریس شهید صدر برای مخاطبین بفرمایید.**

● مرحوم شهید صدر نه‌تنها برای ما یک استاد بودند؛ بلکه مانند یک پدر و مربی دلسوز عمل می‌کردند.

ایشان همواره در تلاش بودند که ما را از لحاظ علمی، معنوی و روحی تربیت کنند و به ما کمک کنند تا در دریای علم غوطه‌ور شویم.

□ **خاطره‌ای از شهید صدر برای ما بیان کنید.**

● خاطرات زیادی از ایشان دارم؛ اما یکی از آنها برایم بسیار خاص و مهم است.

یک شب قدر در ماه مبارک رمضان، دیوقت در حرم امیرالمؤمنین علیه السلام، ایشان را دیدم که مشغول راز و نیاز بودند. شخصیت و عظمت شهید صدر و همزمانی آن با حرم مطهر و ایام مبارک شب قدر باعث شد که حالت عجیبی به من دست دهد و در دل آرزو کنم که بتوانم، از ایشان سؤال کنم که «ما هو افضل الاعمال فی لیلة القدر؟ بهترین اعمال در شب قدر چیست؟»

ایشان در حال عبادت بودند و من نمی‌خواستم مزاحمتی ایجاد کنم؛ بنابراین تصمیم گرفتم صبر کنم تا عبادتشان تمام شود. زمانی که ایشان از حرم خارج شدند، با فاصله به ایشان پیوستم؛ اما به‌خاطر ابهت و شخصیت ایشان جرأت نزدیک شدن نداشتم.

فاصله منزل ایشان با محل درس نزدیک بود و در نهایت تصمیم گرفتم، خود را به خدمتشان برسانم. دستشان را بوسیدم و گفتم که سؤالی دارم و دعا کردم که خداوند توفیق دهد تا بتوانم، سؤال خود را از شما بپرسم.

ایشان با خوش‌رویی مرا به‌خانه‌شان دعوت کردند و این‌باری من بسیار ازشمنم بود.

وارد منزلی شدم که در آن اتاق، مقبره مرحوم مامقانی بود. مجدداً دستشان را بوسیدم و سؤال کردم: «اما هو افضل الاعمال فی لیلة القدر؟»

ایشان مدتی به فکر رفتند و سپس فرمودند: آنچه که به ذهنم می‌رسد، این است که بهترین عمل در شب قدر معین نیست؛ بلکه برای هر کس می‌تواند یک عمل معین متفاوت باشد. برای یکی، خواندن قرآن بهترین عمل است و برای دیگری، خواندن ناله‌ها یا دعاهای خاص. بنابراین، هر فرد باید افضل‌الاعمال را متناسب با شرایط و روحیات خود جستجو کند.

□ **دوره‌ای که در نجف تشریف داشتید، در منزل به زبان عربی صحبت می‌کردید یا به زبان فارسی؟**

● بله، ما در خانه به زبان فارسی صحبت می‌کردیم. پدرم شیرازی بود؛ اگرچه خودش در کربلا به دنیا آمده بود؛ اما پدرش از شیراز هجرت کرده و به عتبات مقدسه رفته بود. مادرم هم در نجف متولد شده بود؛ اما پدرش متولد نیشابور بود. بنابراین، به‌دلیل ریشه ایرانی پدر و مادرم، زبان مادری ما فارسی بود.

با شروع به تحصیل در حوزه و تعامل با دوستان و اساتید عرب‌زبان، کم‌کم به فرهنگ زبان عربی منتقل شدم و عربی صحبت کردم.

این روند باعث شد که زبان عربی‌ام به مرور زمان تقویت شود. حالا می‌توانم بگویم که شاید زبان عربی‌ام قوی‌تر از زبان فارسی‌ام است.

از نجف تا قم

خاطرات زندگی طلبگی و مهاجرت

آیت‌الله حسینی حائری

آیت‌الله سید علی‌اکبر حسینی حائری در سال ۱۳۳۳ هجری شمسی در نجف‌اشرف و در خانواده‌ای معروف به زهد و تقوا متولد شد. پدر وی، مرحوم آیت‌الله سیدعلی حسینی حائری در سال ۱۳۹۸ قمری به دیار حق شتافت. برادر بزرگش، حضرت آیت‌الله سیدکاظم حائری، از مراجع تقلید در عراق و از شاگردان بنام شهید سیدمحمد باقر صدر علیه السلام به‌شمار می‌رود.

متن زیر، گفت‌وگوی صمیمی حوزه‌نویز با آیت‌الله سید علی‌اکبر حسینی حائری است که تقدیم می‌شود.

□ **با توجه به اینکه غالب عمر شریف‌تان را در نجف زندگی کرده‌اید، تعلق خاطراتان به عراق بیشتر است یا به ایران؟**

● نمی‌توان به‌راحتی یکی را ترجیح داد؛ اما به‌دلیل اینکه عراق بیشتر به زبان عربی است و من هم تمایل بیشتری به تدریس عربی دارم، زندگی در عراق از این نظر برایم خوشایندتر است. در عین حال، در بیست و چندسال زندگی در ایران نیز به زبان عربی و فارسی تدریس کرده‌ام و هر دو زبان را گرمی می‌دارم.

□ **چه زمانی ازدواج کردید؟ در زمان ازدواج، والدین شما در قید حیات بودند؟**

● من در حدود ۲۰ یا ۲۱سالگی و تازه بعد از ورود به درس خارج ازدواج کردم. والدینم در قید حیات بودند.

پدرم در نجف فوت کرد و در مقبره مرحوم شیخ شوشتری در ابتدای رواق جدید صحن حضرت زهرا علیها السلام مدفون شده است. مادرم نیز در ایران فوت کردند و در قبرستان روبه‌روی گلزار شهدای قم، باغ بهشت مدفون هستند.

□ **شما بعد از انتفاضه نجف در سال ۱۳۵۸ زندانی شده و مجبور به مهاجرت به ایران شدید. خاطراتی را از آن زمان برای ما بفرمایید.**

● پس از دستگیری شهید صدر، شورش مردمی در نجف و سایر استان‌های عراق شکل گرفت. شهید صدر تنها یک روز دستگیر شد و به‌ناچار حکومت صدام او را آزاد کرد و در ادامه به حصر خانگی فرستاد.

در آن روز بنده و سیدصدرالدین قبانجی که اکنون امام جمعه نجف است، به خانه مرحوم سیدعبد‌العزیز حکیم رفتیم تا در مورد مقابله با این وضعیت مشورت کنیم.

تصمیم گرفتیم که شورش مردمی و تظاهراتی راه بیندازیم. ابتدا برنامه‌ریزی کردیم که از خانه شهید صدر شروع کنیم؛ اما متوجه شدیم که این کار ممکن است با شکست مواجه شود؛ زیرا آن خانه تحت محاصره بود. به همین دلیل تصمیم گرفتیم که ساعت ۱۰ صبح از حرم مطهر امام علی علیه السلام تظاهرات را آغاز کنیم.

علامت شروع این تظاهرات این بود که دعای فرج را با هم بخوانیم و در انتهای دعا به‌نام مولا امام زمان علیه السلام بیکباره از جا بلند شویم و حرکت کنیم.

این تصمیم را در آن جلسه گرفتیم و سیدعبد‌العزیز در خانه ماند؛ درحالی‌که من و سیدصدرالدین این طرح را به مدارس حوزه علمیه نجف و بازارهایی که می‌شناختم، ابلاغ کردم و این طرح به‌طور کامل اجرا شد. طبق قرائمان، بنده ساعت ۱۰ صبح در حرم مطهر بودم؛

کردند؛ زیرا ترسیده بودند که انقلابی به وجود بیاید. ایشان را محترمانه به نجف برگرداندند؛ اما از آن روز به بعد، ایشان خانه‌نشین شدند.

□ **چند ماه در زندان رژیم بعث بودید؟**

● این واقعه به هفدهم ماه رجب آن سال مربوط می‌شود. ابتدا ما را به زندان نجف بردند و همان شب، ما را به بغداد منتقل کردند.

به هر حال، از هفدهم رجب تا ماه رمضان آن سال، ما را به زندان دیگری منتقل کردند. در ابتدا، زندان ما یک کاراز بزرگ (الامن‌العام) بود که قبلاً محل نگهداری ماشین‌های بزرگ بود و آنجا پر از زندانی شده بود. ما در آنجا متوجه شدیم که نه‌تنها در نجف؛ بلکه در اکثر استان‌های عراق تظاهرات در حال برپایی است.

هرچند آن زندان خیلی بزرگ بود؛ اما فضای آن بسیار تنگ بود. سپس برای ماه رمضان ما را به زندان «فضلیه» منتقل کردند.

ما تا پایان ماه مبارک رمضان که مصادف با چهار روز تعطیلی عید فطر شد، در آنجا بودیم. به نظر می‌رسید که در ایام عید فطر، عادتشان این است که چهار روز ادارات را تعطیل می‌کنند و در آنجا قرار شد که ما را به ایران بفرستند.

□ **یعنی عفو عمومی شامل شما شد؟**

● اواخر ماه رمضان، صدام به قدرت رسید و قبل از او احمد حسن البکر رئیس‌جمهور بود که او نیز بعثی بود؛ اما صدام معاون رئیس‌جمهور بود. این ایام مصادف با چهار روز تعطیلی عید فطر بود و ما را در سالن تفسیری‌ها قرار دادند. بعد از گذشت چهار روز، ما را از یک زندان به زندان دیگر و از شهری به شهر دیگر منتقل کردند تا سرانجام به مرز ایران رسیدیم.

وقتی وارد مرز ایران شدم و عکس امام خمینی علیه السلام را به بزرگی روی دیوارها دیدم، احساس کردم که انگار دنیا را به من داده‌اند.

□ **وقتی به مرز ایران رسیدید، مستقیم به قم آمدید؟**

● ما به مرز قصرشیرین رسیدیم و یکی از علمای قصر شیرین که نامشان یادم رفته، در آنجا از ما پذیرایی کرد و بعد ما را به کرمانشاه فرستاد و پس از آن به خانه یک شیخ رفتیم.

ایرانی‌هایی که با هم در آن زندان گرفتار شده بودیم، ظاهراً ۹ نفر بودیم و همان‌طور که عرض کردم، سه پسر سید محمدجمال هاشمی گلپایگانی، شیخ روحانی و سیدعلی اشکوری با هم بودیم.

همچنین آیت‌الله میرزا جواد تبریزی علیه السلام، دامادی به نام شیخ مهدی باغشی داشتند و این شیخ مهدی باغشی، برادری به‌نام جعفر داشت که با هم جزو نفرات دستگیرشده در آن زندان‌ها بودیم.

□ **با همین گروه از کرمانشاه به قم برگشتید؟**

● بله، از طرف برادرم آیت‌الله سیدکاظم حسینی حائری در کرمانشاه به سراغ ما آمدند و ما را به قم بردند.

□ **شما پس از حضور در قم، ۲۳سال در قم ماندید و دوباره به نجف برگشتید، درست است؟**

● بله، ما حدود ۲۳ یا ۲۴سال در قم زندگی کردیم. البته یک‌سال را در مشهد و یک سال را در دزفول حضور داشتم؛ اما بیشتر در قم مشغول تدریس سطح عالی بودم. □ **در حال حاضر در نجف مشغول چه کارهایی هستید؟**

● در حال حاضر در نجف مشغول تدریس فقه و اصول هستم. البته حدود دو سال پیش، به‌شدت به کرونا مبتلا شدم و به‌نوعی معجزه‌وار از آن رهایی یافتم. بعد از آن، قدرت تدریس دو درس را نداشتم و وضعیت سلامتیم چندان مساعد نبود. به‌همین خاطر تنها یک درس تدریس می‌کردم. دفتری هم در نجف دارم که نسبت به دفتر قبلی‌مان، هم به حرم نزدیک‌تر و هم بزرگ‌تر است.

□ **علت کناره‌گیری اخوی بزرگتان، آیت‌الله سیدکاظم حائری از مرجعیت چه بود؟**

● ایشان از نظر سلامتی احساس کرد که در وضعیتی نیست که بتواند، احکام شرعی را استنباط کند و به‌درستی احکام را استخراج نماید؛ لذا وظیفه شرعی خود دانست که به مردم اعلام کند، دیگر نمی‌تواند احکام شرعی را استنباط کند و از آنها خواست که از دیگران تقلید کنند و به‌همین منظور، دفترهای پاسخگویی به مسائل شرعی را تعطیل کرد.

□ **در پایان اگر نکته‌ای دارید، بفرمایید.**

● طلبه‌ها باید به جنبه علمی بیشتر توجه کنند. بنده از کم‌توجهی به جنبه‌های علمی بسیار می‌ترسم. به طلبه‌ها سفارش می‌کنم که بیشتر به گرایش علمی توجه داشته و این گرایش را فدای مسائل دیگر نکنند.

کتاب «عرفان در آثار علامه حسن‌زاده آملی»

روانه بازار نشر شد

کتاب «پرتوی از انوار نجم‌الدین: عرفان در آثار علامه حسن‌زاده آملی»، اثر علی‌علیزاده آملی منتشر شد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، کتاب «پرتوی از انوار نجم‌الدین: عرفان در آثار علامه حسن‌زاده آملی»، اثر علی‌علیزاده آملی در ۵۰۴ صفحه به‌همت مؤسسه بوستان کتاب به چاپ رسید.

در این کتاب، هم مفاهیم نظری عرفان مطرح شده است و هم دستورالعمل‌های عملی؛ از این‌رو اگر مخاطب به هر دلیلی نمی‌خواهد وارد مباحث نظری شود، می‌تواند به خواندن دستورالعمل‌ها بسنده کند؛ یعنی بخش دوم را بخواند که شامل «آداب سیر و سلوک» و «حجاب‌ها و موانع سیر و سلوک» است.

دو نکته مهم:

۱. امتیازات تشویقی موضوع این جدول برای سال‌ها و نیمسال‌های تحصیلی دیگر، قابل ذخیره نمی‌باشد.

۲. در سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳ دروس امتیازی

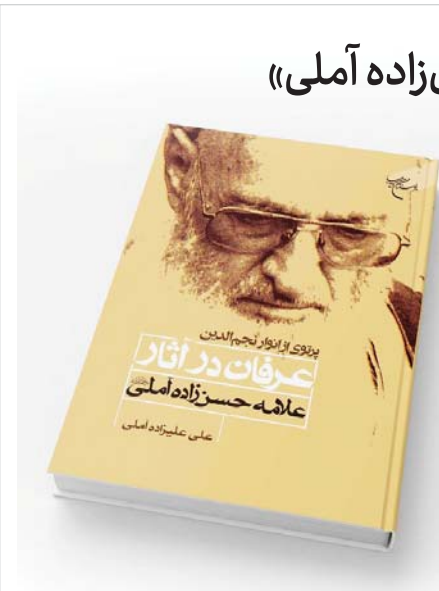
الفائق فی‌الاصول، الشخص الاعترباری و دروس تمهیدی فقه معاصر، جایگزین درس خارج نیست و حداکثر ۴ نمره به‌ازای هر یک نمره بالاتر از نمره قبولی در امتحان دروس مذکور، نیم نمره به نمره مصاحبه خارج، طبق جدول فوق اضافه خواهد شد.

امتیازات تمام خوانی محدوده‌های دروس مهم

حوزه علمیه قم اعلام شد

امتیازات تمام‌خوانی محدوده‌های دروس مکاسب و فرائدالاصول، حدیث‌خوانی، دروس فقه معاصر و دروس تمهیدی، الفائق فی‌الاصول و الشخص الاعترباری در سال تحصیلی ۱۴۰۴- ۱۴۰۳ اعلام شد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، معاونت آموزش حوزه علمیه قم، امتیازات تمام‌خوانی محدوده‌های دروس مکاسب و فرائدالاصول، حدیث‌خوانی، دروس فقه معاصر و دروس تمهیدی، الفائق فی‌الاصول و الشخص الاعترباری در سال تحصیلی ۱۴۰۴- ۱۴۰۳ را اعلام کرد.

آیت‌الله شب زنده‌دار

حزب‌الله لبنان پیوند دلی با ذات اقدس الهی دارد

عضو فقهای شورای نگهبان، با اشاره به ایمان قوی نیروهای حزب‌الله لبنان، تصریح کرد: حزب‌الله لبنان را ببینیم که این چنین استوار ایستاده و مشکلات را به جان می‌خرد و در مسیر و هدفش، تغییری ایجاد نمی‌شود.

آیت‌الله محمدمهدی شب‌زنده‌دار، در آیین غبارروبی و عطرافشانی آستان مقدس امامزاده موسی مبرقع‏ (علیه السلام)، اظهار کرد: خدای متعال به پیامبرش دستور داده که به کسانی که در مقابل او هستند، بگوید استدلال و برهان‌های‌شان را ارائه کنند که نشان‌دهنده اهمیت علم و دانش در دین مبین اسلام است که در هیچ دین و نحله‌ای تا این حد مورد توجه قرار نگرفته است.

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه افزود: نکته دوم که در اسلام بر آن تأکید زیادی شده، عواطف یعنی پیوند دلی با ذات اقدس الهی، اولیای خداوند و معارف دینی است؛ زمانی که علم و دانش در کنار این ارتباط دلی و معنوی قرار بگیرد، موجب بالندگی آدمی می‌شود تا جایی که بدون خستگی به طرف هدف و مقصد عالیه حرکت می‌کند و در این مسیر، هیچ مصیبت و مشکلی او را ناامید نخواهد کرد.

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، با بیان اینکه امروز این مسئله را می‌توان در محور مقاومت مشاهده کرد، گفت: حزب‌الله لبنان را ببینیم که این‌چنین استوار ایستاده و مشکلات را به جان می‌خرد و در مسیر و هدفش، تغییری ایجاد نمی‌شود.

وی ادامه داد: اسلام می‌خواهد، ما را این‌گونه تربیت کند که به خرافات و توهمات توجه نداشته و از آنها فاصله بگیریم و بر اساس علم و دانش به امور مختلف اعتماد کنیم و در کنار آن، ارتباط قلبی باحقیقت برقرار کنیم.

آیت‌الله شب‌زنده‌دار با بیان اینکه پیامبر عظیم‌الشان اسلام حضرت محمد‏ (صلی الله علیه و آله و سلم) در مقابل همه زحمات طاقت‌فرسای‌شان، عمل به قرآن و محبت اهل‌بیت‌شان‏ (علیهم السلام) را طلب کردند، گفت: همه فقها تأکید کرده‌اند، عقاید اسلامی باید بر اساس یقین باشد؛ ولی در کنار این مسئله، ارتباط دلی با اهل‌بیت‏ (علیهم السلام) نیز توسط پیامبر اکرم‏ (صلی الله علیه و آله و سلم) مطالبه شده است.

عضو فقهای شورای نگهبان با بیان اینکه بر اساس حدیث حضرت محمد‏ (صلی الله علیه و آله و سلم)، احترام به ذریه ایشان که اهل ایمان هستند، باید به‌خاطر خداوند باشد، گفت: حضرت همچنین فرموده‌اند: آنهایی را هم که این‌گونه نیستند، به‌خاطر من احترام کنید تا این پیوند قلبی حفظ شود.

آیت‌الله شب‌زنده‌دار با اشاره به شخصیت و جایگاه حضرت موسی مبرقع‏ (علیه السلام)، عنوان کرد: ایشان ۴۰ سال در شهر قم زندگی کردند و چهل امامزاده‌ای هم که در اینجا مدفون هستند، از اقوام و بستگان و فرزندان و نوادگان ایشان هستند.

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم گفت: اظهار ارادت به فرزندان ائمه اطهار‏ (علیهم السلام)، در حقیقت ابراز ارادت به آن بزرگوران و رسول خدا‏ (صلی الله علیه و آله و سلم) و حضرت زهرا‏ (علیها السلام) به‌شمار می‌رود.

وی با بیان اینکه علم و استدلال و همچنین محبت و مودت به اهل‌بیت‏ (علیهم السلام) در رهبر معظم انقلاب موج می‌زند، خاطرنشان کرد: ایشان تعریف می‌کرد: در یکی از جاده‌های منتهی به اراک، بقعه متبرکه یکی از امامزادگان را مشاهده کردند و به زیارت آن آرامگاه رفتند. همین که وارد حرم شدند، دیدند زنی در حال راز و نیاز با خداوند و متوسل شدن به آن امامزاده است. از رئیس دفتر خودخواستند، از او پرسد نیازش چیست و زمانی که از او سؤال کردند، جواب داد: «از این امامزاده می‌خواهم، پیش خداوند شفاعت کند که من آقای خامنه‌ای را ببینم» و این‌گونه شد که در دل رهبری افتاد تا از آن مسیر بیرون و در این مکان توقف کنند.

گزارش: سیدامیر سجادی

اشتراک افق حوزه

۰۵۳۶۰۰۳۲۹-۰۲۵

۰۹۱۹۶۹۱۴۴۵۰

آیت‌الله حسینی بوشهری

در دیدار، رئیس سازمان پدافند غیرعامل

برد جنگ روانی و رسانه‌ای کمتر از جنگ نظامی نیست

رئیس جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، با تأکید بر اهمیت جنگ روانی و تلاش دشمن برای ناامیدی مردم نسبت به آینده، گفت: شما نیز باید جنگ روانی فعالانه علیه دشمن داشته باشید؛ چراکه امکانات ما نسبت به اوائل انقلاب و جنگ ۸ ساله دفاع مقدس، پیشرفت زیادی کرده است و باید بدانیم که برد جنگ روانی، کمتر از جنگ نظامی نیست.

به گزارش روابط عمومی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، آیت‌الله حسینی بوشهری در دیدار سردار غلامرضا جلالی، ضمن تسلیت حوادثی که برای جبهه مقاومت و امت اسلامی رخ داده، از جمله شهادت سیدهاشم صفی‌الدین، گفت: این حوادث زنجیروار و غیرقابل پیش‌بینی اگرچه باعث ناراحتی است و دشمن به‌تعبیر رهبر معظم انقلاب –مدظله العالی– ضربه‌ای غیرقابل ترمیم در هفتم اکتبر خورده و دیوانه‌وار دست به هرکاری می‌زند؛ ولی امیدواریم به‌لطف الهی و به‌برکت خون شهیدان، نیروهای مقاومت، دشمن و حامیان آنها را از رفتارهای غیرانسانی خود پیشیمان کنند و مردم مظلوم غزه و لبنان، به‌زودی به سرزمین خود بازگشته و از آوارگی نجات پیدا کنند.

کارپدافندی نیازمند همراهی مردم
وی با اشاره به اهمیت سازمان پدافند افروز: کار پدافندی می‌تواند بسیاری از خسارت‌های احتمالی را که توسط دشمن طراحی می‌شود، دفع کرده و به‌نوعی از آسیب‌ها پیشگیری نماید. البته کار پدافندی نیازمند همراهی مردم است و تا این همراهی نباشد، کار پدافندی به‌صورت کامل انجام نخواهد شد.

امام جمعه قم با تأکید بر اینکه بنای ما گسترش جنگ نیست؛ ولی باید آماده هرگونه واکنشی باشیم، گفت: یکی از مواردی که در صورت حمله احتمالی دشمن، منجر به خسارت خواهد شد، تجمع و تمرکز ساختمان‌ها و مناطق مهم در یک نقطه به‌صورت متمرکز است که سزاوار است، در این زمینه مدیریتی صورت پذیرد و ساختمان‌های حیاتی نیز ایمن‌سازی بشوند.

لزوم اطلاع‌رسانی دقیق در حوزه پدافندی بدون ملتهب‌کردن فضای دشمن

وی در همین رابطه افزود: اطلاع‌رسانی دقیق در حوزه پدافندی و واکنش‌های احتمالی دشمن نیاز است؛ البته نه به‌صورتی که فضای کشور ملتهب شود؛ بلکه از باب آیه

شریفه قرآن کریم: «وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِيَاضِ الْحَبْلِ تَرْهَبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ» و اینکه جنگ بین حق و باطل همیشه وجود داشته است. با این‌گونه تعبیر برای مردم تبیین شود.

استاد حوزه علمیه قم، با تأکید بر اهمیت جنگ روانی و تلاش دشمن برای ناامیدی مردم نسبت به آینده، خاطرنشان کرد: دشمن اگرچه تلاش می‌کند، این جنگ روانی و ترس را به مردم منتقل کند؛ اما این همدلی و اتحاد میان مردم با رهنمودهای رهبر معظم انقلاب –مدظله العالی– و با اتکا به امکانات نظامی برهم نخورده است.

وی افزود: شما نیز باید جنگ روانی فعالانه علیه دشمن داشته باشید؛ چراکه امکانات ما نسبت به اوائل انقلاب و جنگ ۸ ساله دفاع مقدس پیشرفت زیادی کرده است و باید بدانیم که برد جنگ روانی، کمتر از جنگ نظامی نیست.

دیپلماسی و میدان در کنار یکدیگر

نائب‌رئیس مجلس خبرگان رهبری، در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به اهمیت دیپلماسی، عنوان کرد: ما دیپلماسی منهای میدان و میدان منهای دیپلماسی را قبول نداریم؛ بلکه اینها باید در کنار یکدیگر ایفای نقش کنند؛ یعنی هم اسلحه به دست داشته باشیم و هم در فضای دیپلماسی مخصوصاً برای برخی از کشورها که به رژیم صهیونیستی کمک می‌کنند، به تبیین در این زمینه بپردازیم.

لزوم توجه به الطاف الهی و توسل به اهل بیت‏ (علیهم السلام)
وی در بخش پایانی سخنان خود، با اشاره به آیه شریفه قرآن کریم: «إِنَّ اللَّهَ يَدْفَعُ عَنِ الدِّينِ أَمْوَالَهُ» گفت: با وجود تمام تجهیزات نظامی، نکته‌ای که نباید نسبت به آن غفلت کنیم، توجه به الطاف و یاری خدا و توسل به اهل‌بیت‏ (علیهم السلام) است؛ یعنی آنچه ما را در مقابل دشمن تقویت می‌کند،

آمار دقیق؛ راهنمای کشور در برنامه‌ریزی‌های کلان

نیازمند جمع‌آوری آمار از آنهاست، باید اعتماد شکل گرفته باشد در غیر این‌صورت مشکل‌ساز خواهد بود. آیت‌الله حسینی بوشهری با بیان اینکه نگذارید، آمار در کشور بدون پیگیری بماند، عنوان کرد: آمار زیادی وجود دارد که بدون نتیجه و پیگیری معطل مانده و از نتایج آن درست استفاده نشده است؛ لذا آمارگیری‌هایی که در کشور انجام می‌گیرد، باید نتیجه داشته و از آنها در زمینه‌های مختلف استفاده شود.

وی خاطرنشان کرد: برای جمع‌آوری آمار، نیاز است که تبیین درستی نسبت به این مسئله برای مردم داشته باشید و منافق آن را بیان کنید تا همکاری میان سازمان آمار و مردم صورت پذیرد. هرجا بین مردم و مسئولان اعتماد وجود داشته باشد، این مفید خواهد بود و مقداری از این نیز، به کارکرد مسئولان بستگی دارد که چگونه عمل

این امکانات ظاهری نیست؛ بلکه در حقیقت یاد خدا و توسلات به ائمه معصومین‏ (علیهم السلام) است.

گفتنی است در ابتدای این جلسه، سردار غلامرضا جلالی، رئیس سازمان پدافند غیرعامل کشور، با ارائه گزارشی از اقدامات این سازمان، اظهار کرد: ما همواره با تهدیدات مختلف از سوی دشمنان اسلام و انقلاب روبه‌رو بوده‌ایم و از همین رو باید تمام تلاشمان را برای کاهش آسیب‌پذیری در برابر این مخاطرات به‌کار بگیریم. سازمان پدافند غیرعامل کشور نیز در راستای رسالت و وظایف خود، تمام توان خود را برای حفاظت از مردم و دارایی‌های‌شان و همچنین زیرساخت‌های خدمت‌رسان به مردم و افزایش پایداری ملی به‌کار گرفته است. وی در ادامه به تشریح اقدامات این سازمان برای مقابله با تهدیدات در حوزه‌های مختلف مانند، سایبری، الکترونیکی و زیستی پرداخت و گفت: تمام تلاش سازمان پدافند غیرعامل کشور این است که آسیب‌پذیری‌ها به حداقل برسد و در صورت بروز تهدید، خدمات‌رسانی به مردم دچار اختلال نشود. مهم‌ترین اصل در این مسیر، توسعه آمادگی، تقویت انسجام ملی و حفظ آرامش عمومی جامعه است.

رئیس سازمان پدافند غیرعامل کشور، همچنین به جنگ ترکیبی و پیچیده دشمن اشاره کرد و گفت: یکی از راهبردهای اصلی دشمن، سرمایه‌گذاری گسترده در حوزه جنگ تبلیغاتی و روانی علیه مردم ایران است. آنها در کنار اقدامات خصمانه خود مانند تحریم‌های ناجوانمردانه، به‌کارگیری رسانه‌ها و عملیات روانی، به دنبال تأثیرگذاری مخربی بر روحیه و افکار عمومی جامعه و ایجاد فضای یأس و ناامیدی هستند؛ از این‌رو، مقابله با این جنگ شناختی، از جمله مواردی است که باید در کنار سایر اقدامات دفاعی در نظر گرفته شود.

کرده باشند.

نائب‌رئیس مجلس خبرگان در پایان افروز: کار شما مینایی و اساسی است و آمار صحیح منجر به برنامه‌ریزی درست و برنامه‌ریزی درست منجر به توسعه و پیشرفت کشور خواهد شد.

شایان ذکر است، در ابتدای این دیدار، رئیس سازمان آمار ایران هم، ضمن ارائه گزارشی گفت: به‌عقیده ما در سازمان، آمار حق‌الناس است و باید در تولید آن دقت داشته باشیم؛ مخصوصاً در موقعیت‌هایی که این آمار، تأثیر مستقیم در زندگی مردم دارد.

دکتر گودرزی افروز: یکی از کارهای خوبی که از زمان شهید رئیسی شروع شد، تعامل میان دستگاه‌های مرتبط با آمار در کشور با سازمان آمار ایران بود که این روند، در دولت جدید نیز رو به پیشرفت است.

• اخبار کوتاه جهان

- رژیم صهیونیستی**

• **هزینة ۷ میلیارد دلاری اسرائیل در جنگ با حزب‌الله:**

رسانه‌های رژیم اسرائیل نوشتند که توسعه جنگ در شمال فلسطین اشغالی از ابتدای ماه سپتامبر، هزینة ۶.۷ میلیارد دلاری برای این رژیم داشته است. هزینة روزانه جنگ در شمال برای تالویو، بیش از نیم‌میلیارد شکل یعنی معادل ۱۳۵ میلیون دلار آمریکاست.

• **ضربه بزرگ اطلاعاتی محور مقاومت به رژیم صهیونیستی به دست آذربایجانی‌ها:** دادستان کل رژیم صهیونیستی: تمامی اهداف عملیاتی که در وعده صادق یک و دو و طی یک سال اخیر مورد اصابت موشک و خراب‌کاری قرار گرفته است، از اهداف شناسایی‌شده تیم اطلاعاتی آذربایجانی‌ها بوده است. آذربایجانی‌ها توانستند، در قلب اسرائیل برای اهداف عملیاتی خاکی و آبی ایران، حزب‌الله و انصارالله، دو سال اقدامات اطلاعاتی بدون نقص انجام بدهند و ضربه بزرگی به حیثیت امنیتی رژیم صهیونیستی وارد نمایند.

• **غافل‌گیری اسرائیل از بازسازی تونل‌ها در غزه:** روزنامه عبری یديعوت آحارانوت به‌نقل از افسران ارتش رژیم صهیونیستی نوشت: «از اینکه حماس برخی از تونل‌هایی را که ما در گذشته تخریب کرده بودیم، بازسازی کرده، غافل‌گیر شدیم.»

• **هشدار به صهیونیست‌ها جهت ترک سریلانکا:** کانال ۱۳ عبری: رژیم اسرائیل به صهیونیست‌هایی که قصد سفر به سریلانکا را دارند، هشدار داد از سفر به سریلانکا خودداری کنند؛ همچنین از اسرائیلی‌های مسافر سریلانکا خواست، به‌دلیل افزایش تهدیدات امنیتی این کشور را ترک کنند. این هشدارها به‌دلیل اطلاعاتی مبنی بر حمله قریب‌الوقوع گروهی وابسته به سپاه پاسداران ایران به صهیونیست‌ها در سریلانکا صادر شده است.

• ترکیه

• **تن دادن ترکیه به فشارهای ضد روسی آمریکا:** به گزارش فایننشال تایمز، به‌رغم روابط خوب رجب‌طیب اردوغان با ولادیمیر پوتین، ترکیه به فشارهای آمریکا برای توقف ارسال کلاه‌های نظامی به روسیه تن داده است. آنکارا طی هفته‌های اخیر مقررات گمرکی خود را به‌روزر کرد تا صادرات بیش از ۴۰ دسته از اقلام ساخت آمریکا را که برای جنگ روسیه در اوکراین حیاتی تلقی می‌شوند، متوقف کند. محدودیت‌های جدید کالاهایی مانند ریزترشه‌ها، پردازنده‌ها و سیستم‌های کنترل را هدف قرار می‌دهند.

• کویت

• **کویت انتقال تسلیحات به پایگاه نواتیم را تکذیب کرد:** ستاد کل نیروهای مسلح کویت اعلام کرد: ریاست ستاد کل ارتش آنچه را برخی رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی درباره پرواز از پایگاه‌های هوایی کویت برای انتقال تسلیحات دست به دست می‌کنند، تکذیب می‌کند. برخی منابع دیشب با انتشار تصاویری از پرواز یک هواپیمای ترابری آمریکایی از پایگاه علی‌السلام در کویت به پایگاه هوایی نواتیم در جنوب فلسطین اشغالی، مدعی شده بودند که کویت اجازه انتقال تسلیحات به نواتیم را داده است.

• بریکس

• **با حضور نمایندگان کشورهای عضو اراز بریکس رونمایی شد:** پوتین در اجلاس نشست اعضای بریکس، از ارز بریکس که جای‌گزین دلار خواهد شد، رونمایی کرد. همچنین اعضای بریکس در جلسه اخیر خود، از پلنفرم بریکس‌بی رونمایی و اعلام کردند: این پلنفرم می‌تواند، مزایای بسیاری مانند: دلارزدایی، تسهیل تجارت اعضا و کاهش تأثیر تحریم‌های غرب را داشته باشد.

• آمریکا

• **هشوی جدید آمریکا در ارتباط با «طرح ژئال‌ها»:** درحالی‌که از چند هفته گذشته شمال غزه تحت حملات بی‌سابقه و محاصره شدید تحت عنوان «طرح ژئال‌ها» قرار دارد، آمریکایی‌ها مدعی شده‌اند که مخالفت شدید خود را با این طرح به اسرائیل اعلام کرده‌اند. ارتش صهیونیستی به ساکنان این مناطق گفته است: اگر به مناطق جنوبی نروزد، کشته خواهند شد. طی این مدت، هیچ‌گونه آب و غذا و دارویی وارد شمال غزه نشده است. «طرح ژئال‌ها» شامل محاصره و بمباران شدید شمال نوار غزه برای تخلیه کامل این منطقه و کوچ اجباری ساکنان آن به جنوب محور «نتسایم» می‌شود.

• بریتانیا

• **هشدار نخست‌وزیر انگلیس به اسرائیل:** نخست‌وزیر انگلیس به رژیم صهیونیستی هشدار داد: جهان در پی ترور (شهادت) یحیی سنوار، رئیس دفتر سیاسی جنبش حماس، دیگر هیچ بهانه‌ای را برای تداوم بحران انسانی در غزه تحمل نخواهد کرد. کی‌یر استارمر گفت: آنچه اکنون مورد نیاز است، آتش‌بس در غزه، آزادی فوری و بدون قید و شرط همه گروگان‌ها (اسرای اسرائیلی)، دسترسی فوری به کمک‌های بشردوستانه و بازگشت به مسیر راه حل دو‌دولتی است.

• فلسطین

• **شهید سنوار پیشنهاد ترک غزه را رد کرده بود:** وال استریت ژورنال: سنوار، پیشنهاداتی از مصر برای ترک غزه در طول جنگ دریافت کرد؛ اما آنها را نپذیرفت. شهید سنوار در پاسخ به مصر گفته بود: من در محاصره نیستم؛ من در سرزمین خودم فلسطین هستم.

• **حماس پیشنهاد تل‌آویو را رد کرده:** روزنامه وال‌استریت‌ژورنال گزارش داد: اسرائیل در روزهای گذشته به سران حماس پیشنهاد داد: در صورتی که اسرا را آزاد کنند و سلاح‌های خود را زمین بگذارند، می‌توانند با امنیت از غزه خارج شده و هر کشور دیگری برونه. منابع مطلع در گفت‌وگو با این روزنامه گفتند: حماس این درخواست را که در جریان دیدارهای هفته گذشته در مصر مطرح شده بود، رد کرده است.

• عربستان

• **لغو مجوز فعالیت شبکه سعودی در عراق:** اداره رسانه و ارتباطات عراق، از لغو مجوز فعالیت شبکه «ام‌بی‌سی» عربستان در عراق و توقف فعالیت آن در پی گزارش اخیرش، خبر داد. این شبکه در گزارشی وقیحانه به مقام شامخ فرماندهان و رهبران شهید مقاومت اهانت کرده و با گستاخی هرچه تمام‌تر، آن‌ها را در کنار توریست‌های القاعده، قرار داده و توریست خوانده بود.

گزارش: جلال خسروی

رشادت‌های دلاورمردان پدافندی ایران اسلامی ستودنی است

به گزارش خبرگزاری حوزه، استاد رشاد، مؤسس و رئیس پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی در این جلسه خازرم محدود جمع‌شب ۴آبان رژیم صهیونی به کشورمان با اشاره به آیتای از قرآن کریم اظهار داشت: همانطور که جنگ ۸ ساله در آغاز به نظر تلخ و نگران‌کننده می‌آمد و در شرایطی که از نظر نیروی نظامی و سپاه و بسیج در ابتدای انقلاب وضعیت تا حدی نامساعد بود و آمادگی لازم را در جنگ نداشتیم، اما با رهنمون‌های امام خمینی ^{علیه السلام} پیروز شدیم، امروز با همه توان نظامی و دفاعی، پاسخی کوبنده به رژیم صهیونی خواهیم داد.

وی بیان کرد: در حال حاضر اگر اسرائیل پاسخی به وعده صادق ۱ و ۲ نمی‌داد آن را باعث سرافکندگی خود می‌دید، در حالی که می‌داند پاسخی سنگین‌تر از عملیات‌های گذشته در انتظار اوست.

استاد رشاد تصریح کرد: این حمله اسرائیل به خاک ایران هر قدر هم که محدود بود برای او مسئله حیثیتی به شمار می‌رفت، چرا که بر این باور هستند یا باید بجنکیم یا بمیریم که اگر بجنگند هم، این رژیم خواهد مرد.

وی خاطر‌نشان کرد: یک جریان تروریستی و جنایتکاری که ریشه در منطقه ندارد و همه وجود و هستی‌اش، وامدار بیگانگان و پایگاه نظامی آمریکااست، قهرا در این شرایط وضعیت مرگ و زندگی را سپری می‌کند و رو به نابودی است و لاجرم باید در مواقعی نسبت به عملیات‌های متعددی که انجام شده واکنش نشان دهد. رئیس شورای حوزه‌های علمیه‌ی استان تهران گفت: اسرائیل در محاصره نظامی توسط هواداران انقلاب اسلامی و جبهه مقاومت است و از شش جهت، مرتب در حال ضربه خوردن و مورد حمله و هجوم است و لاجرم باید واکنشی از خودش نشان دهد؛ اما ایران بسیار بزرگ‌تر از آن است که یک جریان تروریستی حقیر در گوشه خاورمیانه بتواند از عهده ایران بزرگ بر بیاید.

وی ادامه داد: اگر هم چند نقطه را مورد حمله قرار داد ایران همچنان وسیع و بزرگ است و آن چنان امکانات و تسلیحات نظامی و پدافندی در طول این سال‌ها به طور بومی در اختیار دارد و با تجربیات انباشته شده از دوران دفاع مقدس و حضور مؤثر در منطقه و جنگ‌های نیابتی در این چند سال می‌تواند اسرائیل را نابود کند.

استاد رشاد اظهار داشت: اسرائیل، یک رژیم تروریستی و یک لکه کوچک در نقطه‌ای از خاورمیانه به طور سرسپرده و وابسته و هزار تکه است که افرادی را از کشورهای فراوان فراخوانده و همه این افراد نیز روزی از این سرزمین کوچ می‌کنند، چون دلبستگی ندارند و فلسطین، کشورشان نیست و عاریتی به این سرزمین آمده‌اند. وی عنوان کرد: تجهیزات نظامی و بومی و داخلی ایران و تجربیات ارزشمند نیروهای مسلح ما و سرزمین غنی و پشتیبانی جبهه مقاومت در منطقه و ملتی وفادار و گوش به فرمان رهبری و این همه نیروی شهات‌طلب و مومن و انقلابی و ولایی هم بی نسبت به دفاع از کشور آماده هستند.

مؤسس و رئیس پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی بیان کرد: در این کشور اسلامی که خبری از تخت پادشاهی نیست و کسی در غم از دست دادن تخت نیست، مردی در رأس این نظام است که تاج و تختی ندارد اما ایمان و شجاعت و قوت قلب و توکل عمیقی و هوش سرشار و ذکاوت ذاتی دارد و عنایت الهی که پشتیبان اوست.

وی تصریح کرد: ایران اسلامی در بیش از ۲۴ سال هرگز یک شکست را تجربه نکرده و این بار هم کافی است که به خودمان مطمئن باشیم که با عنایت خدا از این معرکه نیز با سرافرازی خارج می‌شویم، این حمله محدودی که رژیم صهیونی ادعا کرده حاکی از ضریات سنگین نیست؛ برای چنین رژیم طبیعی است که بیش از یک سال بر فرق سرش بکوبند و او نیز باید عکس العمل نشان دهد همان‌طور که دیشب واکنش انجام داد.

استاد رشاد خاطر‌نشان کرد: اسرائیل واکنش نشان داد چون می‌داند ما فعال هستیم، جبهه مقاومت به اسرائیل حمله کرد اما همان حمله هم دفاعی بود، چون سرزمین‌شان اشغال شده و حق دارند سرزمین خود را از اسرائیلی‌های غاصب و جلاذ و دجال پس بگیرند. وی تأکید کرد: هرگز نه آنها باید خوشحال باشند نه به تصور خودشان باید جزئت کنند که به ایران حمله کنند، مردم تهران همان لحظات که پدافند فعال شد، به پشت‌بام‌ها رفته بودند و این شجاعت مردم ایران است برخلاف رژیم صهیونی که موقع حمله در پناهگاه‌ها می‌روند.

فراخوان جایزه جهانی امام خمینی ^{علیه السلام}

فراخوان جایزه جهانی امام خمینی ^{علیه السلام}، به عنوان عالی‌ترین نشان جمهوری اسلامی ایران منتشر شد. جایزه جهانی امام خمینی ^{علیه السلام}، به عنوان عالی‌ترین نشان جمهوری اسلامی ایران در راستای اعتلا و پاسداشت نام و راه امام راحل عظیم‌الشأن در دو بخش نظری و عملی به آثار شاخص و ناب علمی در خصوص محورهای مندرج اهدا خواهد شد. بر پایه این گزارش و بر اساس فراخوان منتشر شده از همه اساتید و پژوهشگران حوزه‌های علوم انسانی دعوت می‌شود تا در این فراخوان شرکت کنند.

تجلیل رئیس جامعه مدرسین مدیر حوزه‌های علمیه و مجاهدت‌های تبلیغی از مجاهدت‌های طلاب و فضلاء

روحانی مجاهد و انقلابی و مردمی، حجت‌الاسلام والمسلمین محمد مصباحی، امام‌جمعه کازرون پس از عمری تبلیغ معارف دینی و تدریس علوم اسلامی و ۱۵سال خدمت در جایگاه امامت جمعه در شهرستان‌های خرامه و کازرون و نهاد امامت جمعه، روز جمعه ۴ آبان پس از انجام فریضه سیاسی عبادی جمعه، بر اثر شلیک گلوله در مصلی این شهر به شهادت رسید. آیت؛ حسینی بوشهری رئیس جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه و مجمع نمایندگان طلاب و فضلاء حوزه علمیه قم، در پیام‌ها و بیانه‌های جداگانه‌ای شهادت امام‌جمعه کازرون را تسلیت گفتند.

● **آیت‌الله حسینی بوشهری**

رئیس جامعه مدرسین حوزه علمیه قم

بسم‌الله الرحمن الرحیم/ انا لله وانا الیه راجعون شهادت حضرت حجت‌الاسلام والمسلمین محمد صباحی ^{علیه السلام} امام جمعه مردمی و خدوم کازرون موجب تألم و تأثر گردید. آن روحانی ارجمند، با اخلاص و تواضع در خدمت مردم شریف کازرون بود و تلاشی بگیر در ترویج معارف اسلام و انقلاب داشت. اینجانب شهادت آن شهید نماز جمعه را به خانواده گرامی آن مرحوم و همه بازماندگان، وابستگان و علاقه‌مندان تسلیت عرض می‌کنم و از درگاه احدیت برای آن روحانی متعهد و صبور علو درجات و برای بازماندگان صبر و اجر مستهلک دارم. ضمن تشکر از زحماتی که دستگاه‌های امنیتی در این زمینه مبذول می‌دارند، از آنها انتظار می‌رود که با بررسی‌های کامل و اقدامات لازم، از تکرار چنین حوادثی جلوگیری به‌عمل آورند.

سیدهاشم حسینی بوشهری، رئیس جامعه مدرسین حوزه علمیه قم ● **آیت‌الله اعرافی، مدیر حوزه‌های علمیه کشور**

انا لله وانا الیه راجعون

خبر شهادت امام جمعه خدوم و مردمی کازرون جناب حجت‌الاسلام والمسلمین آقای شیخ محمد صباحی ^{علیه السلام} پس از اقامه نماز جمعه، به دست فردی که دارای سابقه محکومیت و شرارت بوده، مایه تأسف و تأثر شد؛ اما همچنان ثابت کرد که روحانیت اصیل در مسیر سربازی اسلام و خدمت به مردم شریف سر از پا نمی‌شناسد و جان خویش را در جهت رسیدن به آرمان‌های الهی بر کف دست گرفته است. اینجانب این شهادت مظلومانه را به علما و روحانیون استان فارس، مردم شهیدپرور کازرون و خانواده آن شهید والا مقام تبریک و تسلیت عرض می‌کنم و برای بازماندگان محترم اجر و صبر جزیل از خداوند متعال خواستارم.

علی‌رضا اعرافی / مدیر حوزه‌های علمیه

در نشست «هوش مصنوعی، نقش و کارکرد آن در علوم اسلامی» مطرح شد

مجموعه‌های حوزوی در زیرساخت‌های پر دازشی خود را غنی کنند

در آینده نزدیک، مجموعه‌هایی که زیرساخت‌های پر دازشی قوی دارند؛ مثل بعضی از شرکت‌های بزرگ در تهران، نقش تعیین کننده در امر هوش مصنوعی خواهند داشت و سایر مجموعه‌ها، وابسته به آنها خواهند بود.

به گزارش خبرگزاری حوزه، نشست «هوش مصنوعی، نقش و کارکرد آن در علوم اسلامی و تأثیرات آن در آینده جهان» با حضور دکتر محمدرضا قاسمی دبیر ستاد فناوری‌های هوشمند حوزه‌های علمیه در سالن اندیشه مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی ^{علیه السلام} برگزار گردید. مشروح سخنان وی تقدیم می‌گردد.

در تعریف هوش مصنوعی قزائت‌های مختلفی وجود دارد و تعریف ثابتی ندارد. اگر بخواهیم هوش مصنوعی را به‌صورت کاربردی در یک خط تعریف کنیم، یعنی ماشینی که بتواند، مثل انسان فکر و رفتار کند. مقومات هوش مصنوعی از داده شروع می‌شود. برای مثال اگر صوت ابر جلسه تبدیل به متن شود، می‌شود داده متنی و اگر عکسی هم گرفته شود، می‌شود داده تصویری و… کشورها در حوزه حکمرانی داده، سندهای بسیار مهمی دارند.

در دنیا سه مدل حکمرانی داده داریم؛ اولین مدل آن در آمریکا رایج است؛ یعنی توجه لایه سیاست‌گذاری به حوزه شرکت‌های بزرگ؛ یعنی اینکه شرکت‌های بزرگ خود تنظیم‌گری حوزه داده را انجام می‌دهند؛ در حقیقت غول‌های فناوری آمریکایی هستند که در این زمینه فعالند. دومین مدل، مدل حکمرانی اروپایی است که تمرکز بر حوزه شهروندان است؛ یعنی با توجه به حضور شهروندان در شبکه‌های اجتماعی، از مدل مدیریت این شبکه‌ها می‌توانیم در حوزه داده‌ها تنظیم‌گری استفاده کنیم.

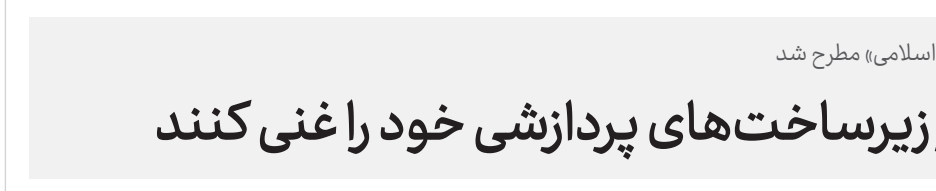
سومین مدل که بیشتر در چین رواج دارد، حکمرانی از جنس حاکمیت است؛ یعنی دولت تصمیم می‌گیرد که داده‌ها در اختیار چه کسی با مالکیت چه کسی و با مدیریت چه کسی انجام بگیرد و بخش عمده‌ای از کارها، توسط شرکت‌های دولتی پشتیبانی می‌شود.

اما مدلی که در ایران وجود دارد، ترکیبی از سه مدل قبلی است. در کشورمان در مورد داده‌های ملی، قانون خوبی به‌نام قانون دوام داریم؛ اما در مورد داده‌های شخصی؛ یعنی آنچه از من و شما در شبکه‌های اجتماعی در حال تولید و توزیع است، هنوز لایحه‌اش در دست دولت مانده است. زیرساخت‌های پر دازشی در امر هوش مصنوعی، مسئله بسیار مهمی است که کشور ما مینهای بخش دفاعی در این مورد بسیار ضعیف است. امروز دانشگاه‌ها از CPU دیر کرده و به GPU یا به‌اصطلاح GPU FARM رسیده‌اند؛ در واقع GPU یک زیرساخت پر دازشی است که با کمک آن،

● **مجمع نمایندگان طلاب و فضلاء حوزه علمیه قم**

شهادت مظلومانه امام جمعه محبوب شهرستان کازرون، شهید محراب حجت‌الاسلام والمسلمین محمد صباحی، پس از نمازجمعه در مصلائی کازرون، عروجی بود که پاداش خدمات چندین ساله ایشان در مسئولیت‌های مختلف در نظام مقدس جمهوری اسلامی به‌خصوص نهاد امامت جمعه و خدمت خالصانه ایشان به مردم کازرون بود. مجمع طلاب و فضلاء حوزه علمیه قم، به جد پیگیر شهادت مظلومانه این شهید عزیز خواهد بود و از مسئولین مربوطه انتظار دارد، درصورتی‌که عواملی پشت صحنه این جنایت در محراب نمازجمعه هستند، شناسایی و ضمن معرفی به مردم عزیز و اعمال اشد مجازات، از تکرار چنین جنایاتی جلوگیری نمایند. بر حوزه‌های علمیه، طلاب و فضلاء انقلابی نیز فرض است، در شهادت مظلومانه روحانیون وظیفه‌شناس، خدوم و مردم خود، احساس مسئولیت بیشتری داشته باشند و ضمن تکریم خانواده ایشان، یاد این عزیزان را به نحو شایسته‌ای زنده نگه داشته و اجازه خدمت‌گزار خواهند بود.

در نشست «هوش مصنوعی، نقش و کارکرد آن در علوم اسلامی» مطرح شد

مجموعه‌های حوزوی در زیرساخت‌های پر دازشی خود را غنی کنند

سامان گرفت و یک سند قابل قبول بود که با تغییر دولت، بحث بازنگری در سند مطرح شد. گویا با وجود تذکرات حضرت آقا از تجربه تلخ عقب ماندن در فضای مجازی درس نگرفتیم.

در مسئله هوش مصنوعی چه در سطح ملی چه در حوزه دو جریان داریم:

۱. جریان ابزارگرا که دانشگاهیان حامیانش هستند، از هوش مصنوعی به‌عنوان ابزاری برای حل چالش‌های کشور مثل مالیات و پولشویی و از بین بردن نارضایتی‌های موجود می‌دانند. این جریان بی‌ربط و غلط نیست؛ اما کاری به ابعاد فلسفی، فقهی و حقوقی ندارند و تلقی‌شان از هوش مصنوعی، مثل فناوری نانو و بایو است؛ درحالی‌که سطوح فراوانی مثل انسان‌شناسی و هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی دارد.
۲. جریان سایبرنتیک معتقدند: هوش مصنوعی دانشی غربی است و طرح جایگزین معرفی می‌کند که نتیجه‌اش انفعال است.

این دو نگاه تا حدودی درست هستند؛ اما نگاه مقام معظم رهبری چیز دیگری است. ایشان در سال ۹۸ در دیدار ستاد اعضای علوم شناختی به این مسئله اشاره کردند (اشاره به بعد شناختی). ایشان در آبان ۱۴۰۰در دیدار نخبگان و دانشمندان جوان برای رفع نارضایتی‌ها در محیط زیست، خودرو و آب، به اهمیت هوش مصنوعی اشاره می‌کنند(مسئله‌محور بودن). در سال ۱۴۰۱ در مراسمی گفتند: ابزار زمان امام ^{علیه السلام}، ابزار زمان ما نیست(مسئله ابزاری). ایشان در دیدار هیئت دولت درتاریخ ۱۶/ ۱۶/ ۱۴۰۳ گفتند: بروید به لایه‌های زیربنایی و لایه‌های عمیق هوش مصنوعی برسید.

● **جمع‌بندی**

به نظر یکی از لایه‌های زیربنایی هوش مصنوعی، تبدیل داشته‌ها و توانمندی‌های حوزه علوم انسانی – اسلامی به زبان ماشین است. در برنامه هفتم توسعه، مکرر به هوشمندسازی اشاره شده است. سؤال آیا این هوش قرار است، به‌جای انسان تصمیم بگیرد و پیشنهاد دهد؟ اگر داشته‌های مان در حوزه اقتصاد هوشمند شد، دیگر اقتصاددان حوزوی که اکنون می‌تواند بر لایه‌های حکمرانی معمول تجویزنده از غرب، تأثیرگذار داشته باشد، در صورت هوشمند شدن، دیگر قادر به چنین کاری نخواهد بود. در حکمرانی هوشمندسازی دامنه نفوذ برای نخبگان علوم انسانی وجود ندارد. یا ۳ یا ۴ سال پیش رو، مقطع حساسی است. اگر نتوانیم داشته‌های خود را در حوزه علوم انسانی به الگوریتم تبدیل کنیم، الگوریتم‌هایی که سوگیری دارند، جایگزین خواهند شد.

آیت‌الله اعرافی در نشست صمیمی اساتید قرآنی و قرآن‌پژوهان حوزه علمیه قم مرزهای تفسیر و علوم قرآنی را متحول کرد

مدیرحوزه‌های علمیه کشور گفت: مکتب قم، مکتبی است که در آن تفسیر و گسترش مرزهای تفسیری و علوم قرآنی متحول شده است.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله اعرافی، مدیرحوزه‌های علمیه کشور، ۵ آبان در نشست صمیمی اساتید قرآنی و قرآن‌پژوهان مرکز تخصصی تفسیر و علوم قرآنی حوزه علمیه که در مدرسه علمیه امام کاظم ^{علیه السلام} قم برگزار شد،

با اشاره به سابقه طولانی فعالیت مرکز تخصصی تفسیر، از خدمات ارزنده آیت‌الله‌العظمی مکارم شیرازی در ایجاد این مرکز تقدیر و تشکر کرد و افزود: ایشان به بحث تفسیر توجه داشته و همواره حامی این مرکز بوده و هستند.

آیت‌الله اعرافی در بخش دیگری از سخنان خود با بیان اینکه از یک‌سو در پرتو انقلاب اسلامی شاهد تحولات ارزشی در کشور و جهان هستیم و از سوی دیگر تحولات مهمی در پرتو انقلاب بخصوص در نیم قرن اخیر در قم رقم خورده است، تصریح کرد: تطورات گسترده و بزرگ در قلمرو تفسیر قرآن رخ داد که از جمله می‌توان به تدوین چند دوره کامل تفسیری از سوی بالاترین مقامات فقهی و مرجعیتی و فلسفی اشاره کرد که در حوزه بی سابقه بوده است.

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه افزود: بعد از ابتکار و مجاهدت عظیم علامه طباطبایی ^{علیه السلام} در تألیف المیزان شاهد دوره‌های کامل تفسیر هستیم که از سوی شاگردان ایشان یعنی حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی، حضرت آیت‌الله جوادی آملی و… ارائه شده است. همچنین نمونه دیگر تفاسیر موضوعی جدید، تفاسیری است که بزرگانی چون آیت‌الله مصباح بزدی ^{علیه السلام} آن را نوشتند؛ بخصوص تفاسیر معطوف به دانش‌های دیگر مانند علوم انسانی و اجتماعی و حتی قلمروهای فراتر از این دانش‌ها رونق گرفته و برای آن کتب و محتوای زیادی تولید شده است.

وی با بیان اینکه شاهدگسترش تفسیر به قلمروهای نو و جدید هستیم، افزود: آفاق تفسیر و علوم قرآنی و دانش‌های پیرامونی آن امروز بسیار گسترده‌تر و علوم قرآن و پیرامون قرآن هم وارد قلمروهای جدید شده است. در حوزه زبان قرآن، روش‌شناسی تفسیر و مکتاب تفسیری، فلسفه تفسیر و… شاخه‌هایی روپیده شده است که تبدیل به رشته و گرایش خواهد شد.

مدیر حوزه‌های علمیه با اشاره به آفاق فرآوری تفسیر و علوم قرآنی، تصریح کرد: یک مسئله بسیار مهم رشد و توسعه تفاسیر تخصصی بخصوص معطوف به علوم انسانی و اجتماعی و علوم پیرامونی و مقدماتی قرآن از جمله روش‌های اجتهادی عمیق در فهم و تفسیر قرآن است که هنوز با آن فاصله داریم.

آیت‌الله اعرافی با بیان اینکه بنده معتقدم اعمال روش اجتهادی یک ضرورت است، تصریح کرد: از جمله آفاق دیگر فرآوری کارهای قرآنی در حوزه، نوشتن تفاسیر مقارن است یعنی هم تفاسیر مقارن با تفاسیر عامه و هم با تفاسیر متون مقدس در ادیان دیگر؛ افق دیگر پیش رو استشراف و تلاش علمی است که دیگران در مورد قرآن انجام داده‌اند.

وی با تأکید بر رابطه قرآن و حدیث در تحقیقات با بیان اینکه امر بسیار مهمی است، اظهار کرد: معتقدم قواعد حاکم بر تفسیر رویی هنوز هم کامل نیست و باید مناسبات بین حدیث و قرآن را تبیین کنیم.

● **چرا بسیاری از منبری‌ها صوت و لحن خوبی در تلاوت قرآن ندارند**

به گزارش ایکنا، حجت‌الاسلام والمسلمین محمدحسب زمانی مشاور مدیر حوزه‌های علمیه در امور مذهب‌اسلامی نیز در این نشست گفت: یکی از پیشنهاد‌های بنده، قرآنی‌سازی علوم اسلامی و علوم انسانی است زیرا هنوز درس حوزه ما قرآن‌محور نشده است یعنی نه فقه، نه اصول، نه تبلیغ و نه درس دیگر مانند اخلاق، قرآن‌محور نیست.

وی افزود: ما معتقدیم که همه‌چیز در قرآن هست ولی آن را از ثقل اکبر استخراج نکرده‌ایم؛ باید همه رشته‌های علوم اسلامی و انسانی، قرآن‌محور شود و قرآن این ظرفیت را دارد و اگر انجام شود نهضت بزرگی است.

حجت‌الاسلام والمسلمین زمانی نشر پایان‌نامه‌های برتر، پرداختن به تفسیر مقارن، پرداختن به قرآن و مستشرقان را از دیگر پیشنهادات خود عنوان کرد.

● **بزرگاری ۳۳ دوره تفسیر و علوم قرآنی با ۱۵۰۰ فارغ‌التحصیل**

حجت‌الاسلام محمدرضا حامدی مدیر مرکز تخصصی تفسیر و علوم قرآنی حوزه علمیه قم، در این نشست اظهار کرد: این مرکز یکی از قدیمی‌ترین مراکز تخصصی است که با عنایت حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی تأسیس شد و هم اکنون با ۱۵۰۰ فارغ‌التحصیل، دوره سه و چهارم آموزشی را پذیرش کرده‌ایم.

پیامبر اکرم ﷺ

إِذَا رَأَى اللّٰهَ عَزَّ وَجَلَّ بَعْبِدٍ خَيْرًا فَفَقَّهَهُ فِي الدِّينِ وَرَهَّدَهُ فِي الدُّنْيَا وَتَبَصَّرَهُ بِغَيْبٍ نَّفْسِيهِ.

هرگاه خداوند خوبی بنده‌ای را بخواهد، او را در دین فقیه و آگاه گرداند، به دنیا بی‌اعتنایش کند و بینی عیب‌هایش سازد.

آیت‌الله اعرافی در آیین اختتامیه این جشنواره، گفت: بازشناسی مستمر حقیقت دنیا برای دور شدن از رذیلت‌های دنیوی و بهره‌مندی از امتیازات عالم برای سیر الی‌الله، از مهم‌ترین مؤلفه‌های بیان‌شده در نهج‌البلاغه است. وی ادامه داد: دنیا شدن دنیا برای ما یک حقیقت عینی و مطلق نیست؛ بلکه به نوع تماس و ارتباط ما با مظاهر عالم بستگی دارد. وقتی اولیای الهی ما را از دنیا برحذر می‌دارند، به دنبال تغییر رویکرد هستند تا بتوانیم، از دنیا به‌خوبی استفاده کنیم.

مدیر حوزه‌های علمیه کشور افزود: نگاه نهج‌البلاغه آن است که دنیا چراگاه انسان نیست؛ بلکه جایگاه تغییر و تحول در ذات انسان و بهره‌گیری برای یک حرکت بزرگ به سمت تعالی است. اگر نگاه ما به عالم، نگاه کاروان‌سرایی و آمادگی برای سیر و سلوک باشد، به مفهوم متعالی آخرت می‌رسیم؛ ولی اگر این جایگاه به چراگاه لذت‌رانی بی‌هدف مبدل شد، در دنیا توقف خواهیم کرد.

آیت‌الله اعرافی اظهارکرد: حوزه جایگاه خدمت به خلق خدا و رهایی انسان‌ها از شر اهریمن‌ها بوده است. عالمان دین و بزرگان ما در طول تاریخ، رسالت مردم‌داری و خدمت به جامعه، خدمت به نیازمند و تلاش برای رهایی جامعه از شر شیاطین را با خود همراه داشته‌اند. امام راحل ^{علیه السلام} در عصر ما، این رسالت را درخشان ساختند؛ ولی این امر مسبوq به سابقه در عصرهای گذشته است.

مدیر حوزه‌های علمیه بیان کرد: مطالعه کتاب «گنجینه خراف» که دربردارنده یادداشت‌های شهید مدرس ^{علیه السلام} در زمان تبعید است، نگاه بسیار عمیقی در این حوزه به ما می‌دهد. کمتر کسی است که همچون شهید مدرس، در بیانات امام راحل ^{علیه السلام} این چنین مورد ستایش و تحسین و احترام قرار گرفته شود.

وی در ادامه با اشاره به برنامه‌های علمی پژوهشی حوزه، اظهار کرد: برنامه پنج‌ساله پژوهشی که اسمال دوره آزمایشی خود را به اتمام می‌رساند، نقش جامعه علمی پژوهشی حوزه، علم‌سنجی از منظر حوزوی، ارزیابی محققان(جمع‌آوری ۸۰ هزار اثر در سامانه تخصصی)، رتبه‌بندی محققان از منظر حوزوی و درون‌حوزوی، ارزیابی مراکز علمی حوزوی از منظر پژوهش، طرح هدف‌مندی مزایا در مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه و مرکز خدمات و دفاتر مراجع عظام و دفتر رهبر معظم انقلاب با چهار زاویه مهم که یکی از بخش‌های آن پژوهشگران هستند، از جمله طرح‌های حوزه در زمینه ارتقای سطح پژوهش در حوزه‌های علمیه است.

آیت‌الله اعرافی افزود: از دیگر طرح‌ها می‌توان به گفتمان علمی حوزه و سیر مطالعات اسلامی، دبیرخانه پژوهش‌های مورد نیاز نظام، طرح‌ها و مطالعات راهبردی حوزه و روحانیت، رویکرد بهره‌گیری هوشمندانه از هوش مصنوعی در نظام تحقیقی و نظام‌های کاذکردی حوزه، ارزش‌گذاری برای دروسی سوی فقه و اصول، مهارت‌های پژوهشی و بخش مهارت پژوهشی در درختواره مهارت‌های پژوهشی، نظام شوراهای پژوهشی در مراکز، حمایت از نخبگان پژوهشی و کارگاه‌های حل مسأله، تربیت مربیان پژوهش، برنامه‌های پژوهش سطح یک و سطوح عالی درختواره رشته‌ها به‌عنوان شاه‌راه توسعه مرزهای دانش، گروه‌های علمی با رویکرد پژوهشی، سامانه تقریرات و فقاحت، شورای مراکز پژوهشی، طرح جامع تبلیغ، نظام جامع اندیشه اسلامی، توسعه و ارتقا مرکز نشر حوزه، پایه‌ریزی و توسعه مرکز اسناد حوزه، ایجاد پژوهش‌سراها و کانون‌های پژوهش در حوزه، انتشار کتب پژوهشی، ارتقای جشنواره علامه حلی ^{علیه السلام} و شبکه‌سازی قوی‌تر و پایه‌ریزی بخش اساتید، برگزاری جشنواره پاسخ‌بتر و ایجاد دبیرخانه همایش‌ها و سده و … اشاره کرد.

وی بیان کرد: حوزه نیازمند پژوهش‌های آزاد و بنیادین برای توسعه قلمروهای حوزوی است. حتماً تحقیقات آزاد با فراغت بال و در قلمروهای بنیادین باید توسعه یابد. در کنار آن، باید تحقیقات پشتیبان تحقیق ناظر به روش‌ها و فنون و تحقیقات کاربردی در حوزه میدانی، ضرورت دارد؛ زیرا حوزه امروز برای نقش‌آفرینی بیشتر به این تحقیقات نیازمند است.

آیت‌الله اعرافی گفت: شبکه‌سازی پژوهش و تقویت رویکرد پژوهشی در همه

نظامات علمی و فرهنگی حوزه، به‌همراه احیای سنت‌های پژوهشی حوزه از جمله پایسته‌های این حوزه است.

وی افزود: آیت‌الله‌العظمی مکارم شیرازی چندی پیش در دیداری که در آستانه صدسالگی حوزه با ایشان داشتیم آن‌چنان با حرارت و جدیت به تکمیل پروژه‌های عظیم علمی و پژوهشی خویش اشاره می‌کردند که

معاون تبلیغ و امور فرهنگی جامعه‌الزهراﷺ

تربیت ۲۵۰ طلبه جامعه‌الزهراﷺ در عرصه رسانه در نیمه نخست سال جاری

معاون تبلیغ و امور فرهنگی جامعه‌الزهراﷺ به تشریح مهم‌ترین فعالیت‌های اداره تبلیغ در رسانه و فضای مجازی پرداخت.

معصومه شریفی در گفت‌وگو با خبرنگاری حوزه، عنوان کرد: اداره تبلیغ در رسانه‌ها و فضای مجازی جامعه‌الزهراﷺ

طبق سند راهبردی رسانه، مأمور به نظریه‌پردازی، ساماندهی، تربیت نیرو، سیاست‌گذاری، جریان‌سازی و راهبری امور رسانه‌ای به‌عنوان نهادی پویا، رصدکننده فعال، تأثیرگذار و انعکاس‌دهنده فعالیت‌های رسانه‌ای و فضای مجازی طلاب جامعه‌الزهراﷺ بوده است.

معاون تبلیغ و امور فرهنگی جامعه‌الزهراﷺ با اشاره به اساننامه جامعه‌الزهراﷺ، اظهار کرد: این اداره موظف

سخن بزرگان

آیت‌الله حق‌شناسﷺ

حبّ الهی، آن جذبه ارتباطی مابین بنده و پروردگار متعال است که وقتی این جذبه قوی شد، علاقه و ارتباطات دیگر را قطع می‌کند و نور الهی را در قلب وارد می‌کند و حجاب‌های نفسانی را برطرف می‌کند.

ره‌نمای سلوک ، صفحه ۳۳

آیت‌الله اعرافی در اختتامیه جشنواره علامه حلی ^{علیه السلام}

مراجع عظام در مرز صدسالگی پروژه‌های عظیم پژوهشی را مدیریت می‌کنند

آیین اختتامیه پانزدهمین جشنواره علامه حلی ^{علیه السلام} و دومین جشنواره پژوهشی اساتید، با سخنرانی آیت‌الله اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه سراسر کشور، حجت‌الاسلام والمسلمین مقیمی حاجی معاون پژوهش حوزه‌های علمیه، و با حضور علما، فضلا، محققان، پژوهشگران و طلاب جوان حوزه‌های علمیه، ۳ آبان در سالن همایش‌های مدرسه علمیه معصومیه قم برگزار شد.

تجذیرانگیز بود. آیت‌الله‌العظمی سبحانی نیز پروژه‌های علمی سنگینی را آغاز کرده‌اند که این امر، الگوی کاملی برای همه طلاب است.

آیت‌الله اعرافی اظهار کرد: پیام جشنواره علامه حلی ^{علیه السلام} حرکت به سمت کاروان‌های عظیم پژوهش ناظر به اجتهاد و نگاه عمیق و بر اساس سنت‌های پایدار حوزه و بهره‌گیری از پیشرفته‌ترین فناوری‌های جدید است. امیدواریم که در این مسیر بتوانیم، گام‌های جدی برداریم.

• آموزش تخصصی ۴ هزار طلبه در حوزه پژوهش

حجت‌الاسلام والمسلمین مقیمی حاجی نیز در آیین اختتامیه این جشنواره گفت: در فرایند و روند کلی، خوشبختانه روند پژوهش در حوزه‌های علمیه، کاملاً رو به رشد است.

معاون پژوهش حوزه‌های علمیه افزود: با نگاه کمی، به‌راحتی می‌توان این رشد ادعایی را به‌وضوح مشاهده کرد. امروز حدود ۱۳۰ نشریه علمی پژوهشی و علمی ترویجی در حوزه‌های علمیه منتشر می‌شود؛ ۸۲ نشریه تخصصی در بدنه حوزه تولید می‌شود. سال گذشته، ۱۷۸ نشریه در واحدهای آموزشی منتشر شده است که اسمال نیز، جشنواره ویژه نشریات برگزار می‌شود.

حجت‌الاسلام والمسلمین مقیمی حاجی بیان کرد: امروز در بخش بانوان نیز، شاهد حضور گسترده و موفقیت‌آمیز پژوهشگران خواهر در حوزه پژوهشی هستیم.

وی گفت: تحقیقات را مکمل آموزش می‌دانیم. اگر طلاب با ابزار نوین پژوهش آشنا شوند و پختگی قلم بیابند، زمانی که در سطح سه و چهار وارد دانش‌های تخصصی می‌شوند، می‌توانند از مهارت قلم استفاده کرده و در عرصه‌های تخصصی آثار خود را نگارش کنند. به‌همین دلیل در سه سال اخیر، کارگاه‌های مهارت طلاب را توسعه دادیم.

معاون پژوهش حوزه‌های علمیه تصریح کرد: کارگاه‌های آموزش فن پژوهش به طابند در سه سال پیش، زیر هزار نفر بود و در تابستان سال گذشته، نزدیک ۴ هزار نفر در کارگاه عملی شرکت کردند. هر طلبه در این کارگاه، در حدود ۱۳ تا ۲۰ ساعت آموزش علمی را طی کرده است.

وی افزود: در تابستان سال جاری نیز همین میزان طلبه در کارگاه‌های تخصصی آموزش دیدند. تاکنون ۱۶ دوره تربیت مدرس کتاب‌های تخصصی پژوهش برگزار شده است. همه استان‌ها باید دارای اساتید دارای حکم

به ایفای نقش محوری در ابعاد ملی و فراملی و ایجاد بستری برای تحول، نشاط و پویایی فرهنگی و تبلیغی در میان بانوان طلبه بر اساس اندیشه‌های حضرت امام خمینی ^{علیه السلام} و رهنمودهای رهبر معظم انقلاب اسلامی در تقابل هوشمندانه و حکیمانه با جریان‌های رسانه‌ای معاند و رقیب است.

شریفی با بیان اینکه تربیت نیروهای تخصصی رسانه اثرگذار و انجام عملیات‌های رسانه‌ای مؤثر در شبکه‌های ملی و فراملی از وظایف این اداره است، گفت: این اداره با تربیت ۲۵۰ طلبه در عرصه رسانه در ۶ ماه نخست سال جاری با برگزاری کارورزی و رصدهای آموزش داده‌شده، موفق به انجام عملیات‌های رسانه‌ای اثرگذار در عرصه

رسانه و فضای مجازی شده است.

وی ادامه داد: در راستای تحقق اهداف اداره، ۱۶ نشست تخصصی با حضور ۵۰۰ نفر از فعالان رسانه در عرصه ملی و بین‌المللی، از جمله نشست‌های کنشگری طلاب و تشکیلات‌سازی فعالان رسانه و نیز برگزاری همایش تبیینی نقش فضای مجازی در مسائل جاری کشور، در کارنامه فعالیت‌های این اداره در طول شش‌ماهه اول سال ۱۴۰۳ است.

معاون تبلیغ و امور فرهنگی جامعه‌الزهراﷺ با اشاره به طرح تولیدات رسانه‌ای اربعین، افزود: با توجه به نیاز مجموعه به روایت صحیح طلاب از سفر معنوی اربعین، طرحی در سه بخش تدوین شد که شامل آموزش‌هایی پیش از سفر بود

افروزگان

- سال بیست و سوم
- شماره ۸۱۹
- دوشنبه ۷ آبان ۱۴۰۳
- صفحه ۵۰۰۰ تومان

Ofogh-e Hawzah Weekly
<div><div><div><div><div><div></div></div></div><div><div><div></div></div></div><div><div><div></div></div></div></div></div></div> <div>صاحب امتیاز: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه</div> <div>مسئول مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه‌های علمیه: رضاستمی</div> <div>سردبیر: رمضانعلی عزیزی • با همکاری هیأت تحریریه</div> <div>تلفن: ۰۵۳۸-۳۲۹۰۰ • شماره: ۰۱۵۲۳-۳۲۹۰</div> <div>صندوق پستی: ۳۷۱۸۵/۴۳۸۱</div> <div>نشانی: قم، بلوار جمهوری اسلامی، کوچه ۲، پلاک ۱۵</div> <div>پایگاه اینترنتی: www.ofoghhawzah.ir</div> <div>پست الکترونیک: info@ofoghhawzah.ir</div> <div>کارشناس فنی چاپ: مصطفی اویسی • چاپ: مصمیم ۶۵۵۵۸۶۸۰ (۰۳)</div>

عطریار

صبح‌امید

غلامرضا سارکار

سحر نوید دهد، صبح نور نزدیک است
زمان غم به سرآمد، سرور نزدیک است
شفق زده است ز مشرق، فروغ صبح امید
دهید مژده که روز ظهور نزدیک است
گذشته موسی عمران از آن سوی دریا
بگو به لشکر فرعون، گور نزدیک است
حجاب‌ها ز میان رخت بسته‌اند همه
الا که لحظه‌ی فیض حضور نزدیک است
رسد ز سینه سینا ندا به اوج فلک
که پای موسی عمران به طور نزدیک است
چگونه از حرم یار دور افتادید؟!
برای اهل دل این راه دور نزدیک است
طلایه‌دار عدالت ز راه می‌آید
زوال سلطنت ظلم و زور نزدیک است
ظهور یوسف زهرا قیامت کبراست
یقین کنید که روز نشور نزدیک است

یادداشت

گفتم گفت (۱۴)

سلاح و قلم و بیان

استاد جواد محدثی

فکر می‌کردم در عصر اینترنت و فضای مجازی، دوره قلم و کتاب گذشته است.

استاد گفت: در همین عصر هم، آنچه در فضای مجازی و سایت‌ها و وبلاگ‌ها، اثرگذار و موج‌آفرین است، همان نوشته‌هاست که بازگذاری می‌شود. اگر روحانی مجهّز به سلاح و بیان نباشد، کارش لنگ است و از قافله عقب می‌ماند. گفتم: الاّٰن نه مجالس و منبرها رونقی دارد، نه کتاب‌ها و مجلات، خواننده‌ای.

استاد گفت: کاربرد قلم که تنها کتاب نوشتن نیست. بیان هم در منبر و خطابه خلاصه نمی‌شود. اگر یک مطلب مفید و اثرگذار، با قلمی جذاب و نافذ. در گروه یا کانالی گذاشته شود، در کمترین زمان هزاران خواننده پیدا می‌کند، دیگران هم آن را در گروه‌های دیگر می‌گذارند و مخاطبان خیلی زیادتر می‌شوند و یکی ضرب در هزار می‌شود.

گفتم: در مورد بیان و سخنرانی چی؟

استاد گفت: آن هم همین‌طور، گاهی یک بحث کوتاه، یا تحلیل سیاسی، یا موضوع تفسیری، تربیتی، اجتماعی با بیان گیرا و مؤثر، انبوهی از مخاطبان را جذب می‌کند و بهره می‌برند؛ همچنان که معاندان و مخالفان هم، از همین گفتن و نوشتن در فضای مجازی استفاده می‌کنند و افکار عمومی را در جهت خاص سوق می‌دهند، یا شبهه می‌آفرینند و تشویش اذهان می‌کنند. مرحوم شرف‌الدین جمه‌ای دارد و می‌گوید: هدایت از همان راه منتشر می‌شود که ضلالت نشر می‌یابد؛ «لا تنشر الیه‌ای الاّٰن من حیث اننشر للضلال».

گفتم: رمز جاذبه‌های قلمی بعضی از نویسندگان چیست؟

استاد گفت: آرزو دارم یک روز بینم که طلبه‌ها، همان‌طور که جلسات و تمرین منبر دارند، جلسه تمرین نویسندگی هم داشته باشند. روش‌های برتر نویسندگی را بحث کنند، نوشته‌های قوی و اثر گذار را در جلسه بخوانند، نقاط قوت و ضعف آنها را بررسی کنند، بنویسند و نوشته یکدیگر را نقد کنند تا کامل یابند.

گفتم: طلبه‌ها گاهی چنان به درس و بحث مشغول‌اند که فرصتی برای این کار ندارند یا اهمیتی به آن نمی‌دهند.

استاد گفت: ناپرده رنج، گنج میسر نمی‌شود. تا کسی وقت عزیزش را صرف این‌گونه تمرین‌ها و مطالعه‌ها نکند، هنر نوشتن پیدا نمی‌کند. اگر قلم و بیان سلاح است، باید روش استفاده از آن را هم آموخت!

که طلاب با توجه به علاقه و توانمندی‌های خود در تولید محصول رسانه‌ای، در شاخه‌های مورد علاقه‌شان تقویت شده و برای تولید محصول اقدام کردند که این محصولات، حین سفر در پلتفرم‌های داخلی و خارجی منتشر شد. شرفی در ادامه اعلام کرد: با توجه به مسئولیت‌های اداره تبلیغ در رسانه و فضای مجازی، مبنی بر تقابل هوشمندانه و حکیمانه با جریان‌های رسانه‌ای معاند و رقیب و نیز اتفاقات مهم ملی و بین‌المللی در ۶ ماه نخست سال جاری، عملیات‌های رسانه‌ای در سه برهه مهم تاریخی وعده صادق ۱، روز قدس و انتخابات ریاست جمهوری به‌صورت گسترده در شبکه‌های داخلی و خارجی انجام شده است.